

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปราย

4.1 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งปกคลุมดินในช่วงที่ทำการศึกษา

ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะแหล่งอาศัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากผลการศึกษาในระยะเวลา 2 ปี ร่วมกับข้อมูลก่อนหน้า รวมระยะเวลา 3 ปี (เดือนตุลาคม 2557 - กันยายน 2560) พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ปกปักรักษาด้านภูมิทัศน์ทั้งภายในและโดยรอบพื้นที่ (ภาพที่ 4.1) โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นชัดเจนคือการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ทางด้านทิศเหนือ 2 อาคาร และทางด้านทิศใต้ ซึ่งเป็นอาคารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และนอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่า เช่น การสร้างแปลงปลูกผัก การสร้างสะพานไม้ขนาดเล็ก และการสร้างศาลาลอยน้ำบริเวณบ้านพอเพียง (ภาพที่ 4.2 - 4.5) เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้คาดว่าจะผลกระทบต่อสังคมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะแหล่งอาศัย เช่น การตัดต้นไม้ออกจากพื้นที่ การเพิ่ม-ลดปริมาณพืชอาหาร และมีเสียงดังจากการก่อสร้าง รถขนส่งขนาดใหญ่ รถกระบะและรถจักรยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อใช้ภาพถ่ายดาวเทียมจากระบบ google earth ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าและบริเวณโดยรอบได้อย่างชัดเจน (ภาพที่ 4.6)

ภาพที่ 4.1 การก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่ทางทิศเหนือ (บนซ้าย) และใต้ (บนขวา, ล่างซ้าย) ตลอดจนการสร้างถนนคอนกรีต (ล่างขวา) ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2560

ภาพที่ 4.2 การเปลี่ยนแปลงภายในพื้นที่ป่าบริเวณจุดสำรวจที่ 1 ซึ่งมีการสร้างแปลงปลูกผัก
และมีการวางสิ่งก่อสร้างเป็นบางช่วงเวลา

ภาพที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงบริเวณบ้านพอเพียง (จุดที่ 6, 7) ซึ่งมีการวางสิ่งก่อสร้าง มีการถมถนน
ด้วยหินและมีการสร้างศาลาลอยน้ำในบ่อน้ำด้านหน้าบ้าน

ภาพที่ 4.4 การเปลี่ยนแปลงบริเวณแปลงเพาะกล้า (จุดที่ 5) ซึ่งมีการใช้ถุงชำ การวางเมล็ดไว้บนพื้น และการปลูกต้นไม้ในกระถาง ส่งผลให้พื้นที่สีเขียวใกล้พื้นดินมีการเปลี่ยนแปลงไป

ภาพที่ 4.5 การก่อสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติ (ช่วงปี พ.ศ. 2558) บริเวณทิศตะวันตกของป่าใกล้จุดสำรวจที่ 1

ที่มา: ปรับปรุงจากโปรแกรม google earth

ภาพที่ 4.6 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบป่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 – 2560 (มีรถก่อสร้างวิ่งไปมาจำนวนมากราวเดือน ธ.ค. 2558 หลังกองพยุพเข้ามาใช้พื้นที่ในปีที่ 2 ของการศึกษา (ต.ค. 2558) สร้างถนนคอนกรีตเดือนมกราคม 2559 และมีการก่อสร้างต่อเนื่อง)

4.2 ความหลากหลายของนกในป่าปกป่าฯ โดยภาพรวม

4.2.1 ความหลากหลายของนก

ผลการศึกษาต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปี พบนกทั้งสิ้น 32 วงศ์ 55 สกุล 74 ชนิด (ตารางที่ 4.1) ทั้งนี้ ชื่อวิทยาศาสตร์และชื่อสามัญของนก แสดงในภาคผนวกที่ 1) โดยชนิดนกที่พบนั้นเมื่อจัดตามหนังสือ “นกเมืองไทย” พบว่าเป็นนกประจำถิ่นจำนวน 52 ชนิด (70.27%) เช่น นกกะเต็นอกขาว นกยางลายเสือ นกคัคคูสีม่วง เป็นต้น เป็นนกอพยพ 18 ชนิด (24.32%) เช่น นกเขียวท้องใหญ่ นกเขนน้อยไซบีเรีย นกจับแมลงคอแดง เป็นต้น เป็นนกอพยพผ่าน จำนวน 3 ชนิด (4.05%) ได้แก่ นกกระจัดหัวมงกุฎ นกจับแมลงตะโพกเหลือง และนกอีเสือลายเสือ จัดเป็นนกอพยพมาทำรังวางไข่ 1 ชนิด (1.35%) ได้แก่ นกแก้วแล้วธรรมดา

สำหรับพฤติกรรมของนกที่น่าสนใจบางชนิดในพื้นที่ศึกษา (ภาพที่ 4.7) มีดังนี้ สำหรับรายละเอียดนกทั้งหมดที่พบและบริเวณที่พบ แสดงในหัวข้อ 4.6)

นกเขาเปลาธรรมดา *Treron curvirostra* (Thick-billed Green Pigeon) จัดอยู่ในวงศ์นกพิราบและนกเขา Columbidae เป็นนกขนาดกลาง กินผลไม้เป็นอาหาร จากการศึกษาในพื้นที่พบนกเขาเปลาธรรมดาในเดือนกรกฎาคม 2559 ช่วงเช้า โดยเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชั้นใน จำนวน 1 คู่ เกาะอยู่ที่ต้นไม้เป็นจำนวนมาก บางตัวก็แต่งขน บางตัวก็เกาะอยู่นิ่ง ๆ บางตัวก็เดินได้ไปตามกิ่งไม้เพื่อหาลูกไม้กิน สำหรับบริเวณจังหวัดจันทบุรีพบว่านกเขาเปลาธรรมดาเป็นนกประจำถิ่นที่พบบ่อย (จารุจินต์ นฤตะภักดิ์ และคณะ, 2555)

นกอีวาทักแต่น *Cacomantis merulinus* (Plaintive Cuckoo) จัดอยู่ในวงศ์นกคัคคู Cuculidae เป็นนกขนาดกลาง กินแมลงเป็นอาหาร จากการเก็บข้อมูลทางการศึกษาพบนกอีวาทักแต่นในเดือนกุมภาพันธ์ 2559 โดยพบ 2 ครั้งในช่วงเช้าและช่วงเย็น โดยเข้ามาใช้ประโยชน์บริเวณแนวขอบของพื้นที่ นกอีวาทักแต่นจัดเป็นนกที่มีเสียงค่อนข้างไพเราะและมันสามารถส่งเสียงร้องติดต่อกันได้เป็นเวลานาน แต่แม้ว่าจะส่งเสียงร้องได้ทั้งวัน นกอีวาทักแต่นก็เป็นนกที่สามารถหาตัวได้ยากชนิดหนึ่ง เพราะมันมักเกาะอยู่หลบ ๆ ที่มีใบไม้ปกคลุม น้อยครั้งที่จะพบเห็นเกาะบริเวณที่โล่งแจ้งตามสายไฟ หรือที่โล่งบริเวณต้นไม้ใหญ่ สำหรับบริเวณจังหวัดจันทบุรีพบว่านกอีวาทักแต่นเป็นนกอพยพที่พบได้บ่อยมาก (จารุจินต์ นฤตะภักดิ์ และคณะ, 2555)

นกคัคคูแซงแซว *Surniculus lugubris* (Drongo Cuckoo) จัดอยู่ในวงศ์นกคัคคู Cuculidae เป็นนกขนาดกลาง กินแมลงเป็นอาหาร จากการศึกษาพบนกคัคคูแซงแซวในพื้นที่จำนวน 4 เดือน ได้แก่ เดือนพฤศจิกายน 2558 เดือนมกราคม - มีนาคม 2559 ส่วนใหญ่จะพบว่านกเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชั้นใน โดยนกที่พบบ่อยมักไต่อยู่ในพุ่มต้นกระต่อนบ้าง หรือไม้ที่พุ่มไม้ที่บ้าง ซึ่งยากต่อการสังเกตเห็น เมื่อมองเห็นครั้งแรกจะคิดว่าเป็นนกแซงแซวเนื่องจากมีลำตัวสีดำเหลือบสะท้อนแสง แต่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าบริเวณนั้นและใต้ทางด้านล่างของนกคัคคูแซงแซวจะมีลายขวางสีขาวอยู่ สำหรับจังหวัดจันทบุรีนกคัคคูแซงแซว จัดเป็นนกประจำถิ่น พบค่อนข้างบ่อย (จารุจินต์ นฤตะภักดิ์ และคณะ, 2555)

นกพงตึกแตนอกลาย *Locustella lanceolata* (Lanceolated Warbler) จัดอยู่ในวงศ์ นกพงตึกแตน Locustellidae เป็นนกขนาดเล็ก กินแมลงเป็นอาหาร จากการเก็บข้อมูลพบนกพงตึกแตนอกลายในเดือนมีนาคม 2559 ในช่วงเช้า โดยกำลังเดินมุดหากินอยู่ตามกอหญ้า บริเวณพื้นที่ชั้นในใกล้บ้านพอเพียง โดยเห็นจำนวน 1 ตัว กำลังหากินบริเวณพื้น โดยนกพงตึกแตนอกลายตัวที่พบมีขนหลุดเป็นแอ่งทำให้เห็นเนื้อบริเวณอกและบริเวณใต้โคนปีก สำหรับจังหวัดจันทบุรีนกพงตึกแตนอกลาย จัดเป็นนกอพยพ พบบ่อย (จารุจินต์ นฤตะกัญ และคณะ, 2555)

นกจับแมลงสีฟ้า *Eumyias thalassinus* (Verditer Flycatcher) จัดอยู่ในวงศ์นกจับแมลง Muscicapidae เป็นนกขนาดกลาง กินแมลงเป็นอาหาร จากการศึกษาพบนกจับแมลงสีฟ้าในพื้นที่จำนวน 3 เดือน ได้แก่ เดือนธันวาคม 2558 กุมภาพันธ์ และ มีนาคม 2559 โดยพบในบริเวณพื้นที่ชั้นใน โดยการพบนกจับแมลงสีฟ้า นั้นพบเกาะอยู่กิ่ง ๆ บริเวณเรือนยอดไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สำหรับพื้นที่จังหวัดจันทบุรีนกจับแมลงสีฟ้าจัดเป็นนกอพยพ พบไม่บ่อย (จารุจินต์ นฤตะกัญ และคณะ, 2555)

นกกระเต็นอกขาว *Halcyon smyrnensis* (White-breasted Kingfisher) จัดอยู่ในวงศ์ นกกระเต็น Alcedinidae เป็นนกขนาดกลาง กินแมลงเป็นอาหาร สำหรับพื้นที่ศึกษาสามารถพบนกกระเต็นอกขาวได้เกือบทุกเดือน โดยจะเกาะอยู่บริเวณต้นไม้โล่ง ๆ หรือไม่กี่สายไฟข้างถนน บางทีก็เกาะแต่งขน บางทีก็กำลังมองหาเหยื่อบ้าง โดยการเกาะในแต่ละครั้งเกาะเป็นเวลานาน สำหรับพื้นที่จังหวัดจันทบุรีนกกระเต็นอกขาวจัดเป็นนกประจำถิ่น พบบ่อยมาก (จารุจินต์ นฤตะกัญ และคณะ, 2555)

นกเค้าโม่ง *Glaucidium cuculoides* (Asian Barred Owlet) จัดอยู่ในวงศ์นกเค้า Strigidae เป็นนกขนาดกลาง กินแมลงเป็นอาหาร จากการเก็บข้อมูลพบนกเค้าโม่งในเดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2559 โดยสามารถพบได้ทั้งในช่วงเช้าที่อากาศครึ้ม ๆ และช่วงเย็น โดยพฤติกรรมของนกเค้าโม่งนั้นจะเกาะนิ่ง ๆ บริเวณกิ่งของไม้ยืนต้น แล้วคอยสอดสายตามองหาเหยื่อ ในบางครั้งพบว่าจับเหยื่อแล้วบินผ่านไปก็มี จากการเก็บข้อมูลพบนกเค้าโม่งในบริเวณทั้งพื้นที่ชั้นในและพื้นที่แนวขอบที่มีต้นไม้ใหญ่อยู่ สำหรับพื้นที่จังหวัดจันทบุรีนกเค้าโม่งเป็นนกประจำถิ่น พบบ่อย (จารุจินต์ นฤตะกัญ และคณะ, 2555)

นกขมิ้นท้ายทอยดำ *Oriolus chinensis* (Black-naped Oriole) จัดอยู่ในวงศ์นกขมิ้น Oriolidae เป็นนกขนาดกลาง กินได้ทั้งแมลงและผลไม้เป็นอาหาร จากการเก็บข้อมูลพบนกขมิ้นท้ายทอยดำ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - มกราคม โดยที่พบในพื้นที่นั้นมักพบหากินเป็นคู่กันตัวเต็มวัย กับนกวัยอ่อน โดยพฤติกรรมของนกขมิ้นท้ายทอยดำนั้นจะเกาะบนยอดไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ บางครั้งก็ส่งเสียงร้อง ในบางครั้งก็พบว่าจับเหยื่อมากินโดยใช้ปากคาบเหยื่อฟาดกับกิ่งไม้จนเหยื่อตายแล้วกลืนเหยื่อลงคอไป จากการเก็บข้อมูลพบนกขมิ้นท้ายทอยดำในบริเวณพื้นที่ย่อยที่ 1, 7, 11 และ 13 ซึ่งเป็นบริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่อยู่ สำหรับพื้นที่จังหวัดจันทบุรีนกขมิ้นท้ายทอยดำเป็นนกอพยพ พบบ่อยมาก (จารุจินต์ นฤตะกัญ และคณะ, 2555)

ตารางที่ 4.1 รายชื่อนก สถานภาพการอนุรักษ์ (ในประเทศไทยและตาม IUCN Red List) และระดับความสำคัญ ในพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (ตุลาคม 2557 - กันยายน 2560)

ชื่อไทย	Size ¹	Foraging guild ²	Seasonal status ³	จำนวนครั้งที่พบ (detection)													ปีที่พบ			สถานภาพ ⁴		ระดับ
				z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	z10	z11	z12	z13	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	Thai	IUCN	
1 นกกระจัดหัวโลกเหนือ	S	I	W	0	1	3	1	1	1	0	2	0	0	0	3	1	✓	✓	✓	-	LC	R
2 นกกระจัดขาสีเนื้อ	S	I	W	0	1	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1	0	✓	✓	✓	-	LC	R
3 นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ	S	I	W	2	2	2	1	4	2	2	2	1	0	1	2	1	✓	✓	✓	-	LC	U
4 นกกระจัดธรรมดา	S	I	W	3	1	1	2	3	3	2	3	2	0	3	1	2	✓	✓	✓	-	LC	U
5 นกกระจัดปากหนา	S	I	W	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	✓	-	-	-	LC	VR
6 นกกระจัดหัวมรกต	S	I	P	1	3	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	✓	✓	✓	-	LC	R
7 นกกระจัดคอดำ	S	I	R	2	1	1	1	3	2	3	2	1	0	1	4	3	✓	✓	✓	-	LC	C
8 นกกระจัดธรรมดา	S	I	R	3	2	1	1	5	4	2	2	1	0	2	2	1	✓	✓	✓	-	LC	C
9 นกกระดัดขี้หมู	S	O	R	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	5	✓	✓	-	-	LC	VR
10 นกกระดัดตะโพกขาว	S	O	R	2	1	0	0	1	10	11	10	0	0	1	1	1	✓	✓	✓	-	LC	U
11 นกกวัก	M	O	R	0	0	1	0	1	1	1	1	2	1	0	1	1	✓	✓	✓	-	LC	U
12 นกกระเด็นอกขาว	M	I	R	1	1	1	0	0	1	3	1	1	2	1	1	1	✓	✓	✓	-	LC	C
13 นกกระปูดใหญ่	L	I	R	1	1	1	1	2	2	1	2	1	0	1	1	2	✓	✓	✓	-	LC	VC
14 นกกางเขนดง	M	I	R	0	0	1	0	1	1	1	2	2	3	0	1	1	✓	✓	✓	-	LC	U
15 นกกางเขนบ้าน	M	I	R	4	0	1	2	1	3	3	3	3	0	2	2	5	✓	✓	✓	-	LC	C
16 นกกาฝากกันเหลือง	S	N	R	2	0	1	0	0	2	3	2	1	0	0	1	0	✓	✓	✓	-	LC	C
17 นกกาฝากปากหนา	S	N	R	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	✓	✓	✓	-	LC	VR
18 นกกาแวน	L	O	R	1	1	1	0	1	2	0	2	5	1	3	0	0	✓	✓	✓	-	LC	R

ชื่อไทย	Size ¹	Foraging guild ²	Seasonal status ³	จำนวนครั้งที่พบ (detection)													ปีที่พบ			สถานภาพ ⁴		ระดับ
				z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	z10	z11	z12	z13	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	Thai	IUCN	
19 นกกาเหว่า	L	O	R	2	2	1	0	2	1	1	2	1	0	2	4	2	✓	✓	✓	-	LC	VC
20 นกกิ่งไคร้คอดำ	M	O	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	✓	✓	✓	-	LC	R
21 นกกิ่งไคร้หัวสีนวล	M	O	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-	-	✓	-	LC	VR
22 นกกินปลีแก้มสีทับทิม	S	N	R	0	2	4	0	0	4	5	4	0	0	0	3	0	✓	✓	✓	-	LC	U
23 นกกินปลีคอสีน้ำตาล	S	N	R	2	4	1	0	3	6	3	2	0	0	2	4	2	✓	✓	✓	-	LC	C
24 นกกินปลีคอสีม่วง	S	N	R	3	7	3	2	8	9	9	7	3	0	1	3	1	✓	✓	✓	-	LC	VC
25 นกกินปลีอกเหลือง	S	N	R	2	2	0	1	2	3	2	3	1	3	0	2	2	✓	✓	✓	-	LC	U
26 นกกินแมลงอกเหลือง	S	I	R	7	5	5	5	6	4	8	6	5	0	5	6	3	✓	✓	✓	-	LC	VC
27 นกขมิ้นท้ายทอยดำ	M	O	W	0	2	0	0	2	2	4	1	1	0	1	0	1	✓	✓	✓	-	LC	R
28 นกขมิ้นน้อยธรรมดา	S	I	R	3	1	0	1	2	1	2	3	1	0	2	2	0	✓	✓	✓	-	LC	R
29 นกขมิ้นน้อยปากสีเรียบ	M	I	R	0	2	4	0	0	4	5	4	0	0	0	3	0	✓	✓	✓	-	LC	U
30 นกเขนน้อยไซบีเรีย	S	I	W	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	✓	✓	-	-	LC	VR
31 นกเขนน้อยปากแถบขาว	S	I	R	5	5	0	0	2	1	2	4	0	2	2	0	0	✓	✓	✓	-	LC	R
32 นกเขาขาว	M	F	R	2	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	1	2	✓	✓	✓	-	LC	R
33 นกเขาเปล้าธรรมดา	M	F	R	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	-	✓	-	-	LC	VR
34 นกเขาใหญ่	M	F	R	3	2	2	0	2	2	2	3	2	0	3	2	2	✓	✓	✓	-	LC	VC
35 นกคัคคูแฉงแฉว	M	I	R	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	-	✓	-	-	LC	VR
36 นกคัคคูสีม่วง	M	I	R	0	0	0	1	0	1	2	0	1	0	0	0	0	✓	✓	✓	-	LC	R
37 นกเค้าโม่ง	M	I	R	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	2	-	✓	✓	-	LC	R
38 นกจับแมลงคอแดง	S	I	W	1	0	0	1	1	1	1	2	0	0	1	2	0	✓	✓	✓	-	LC	R
39 นกจับแมลงจุกดำ	M	I	W	2	1	1	1	2	0	1	3	2	3	0	2	1	✓	✓	✓	-	LC	U

ชื่อไทย	Size ¹	Foraging guild ²	Seasonal status ³	จำนวนครั้งที่พบ (detection)													ปีที่พบ			สถานภาพ ⁴		ระดับ
				z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	z10	z11	z12	z13	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	Thai	IUCN	
40 นักจับแมลงตะโพกเหลือง	S	I	P	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	✓	-	-	-	LC	VR
41 นักจับแมลงสีคล้ำ	S	I	W	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-	✓	-	-	LC	VR
42 นักจับแมลงสีน้ำตาล	S	I	W	3	2	2	1	2	5	3	2	3	0	2	3	2	✓	✓	✓	-	LC	C
43 นักจับแมลงสีฟ้า	M	I	W	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	-	✓	-	-	LC	VR
44 นักจับแมลงอกสีฟ้า	S	I	R	0	1	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	1	✓	✓	-	-	LC	VR
45 นักจับคาหัวสีส้ม	M	I	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	✓	-	-	-	LC	VR
46 นักจับดินนกกลาย	M	I	R	0	0	0	0	4	3	0	1	0	1	0	0	0	✓	✓	✓	-	LC	R
47 นักเขี้ยวขี้ใหญ่	M	O	W	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	✓	✓	✓	-	LC	VR
48 นักแข่งเขี้ยวเทา	M	I	W	2	4	2	1	2	2	2	2	1	0	3	3	3	✓	✓	✓	-	LC	C
49 นักแข่งเขี้ยวหางขี้ใหญ่	L	I	R	3	2	1	2	3	3	3	3	3	0	3	4	5	✓	✓	✓	-	LC	VC
50 นักตะขาบทุ่ง	L	I	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	✓	✓	✓	-	LC	VR
51 นกตีทอง	M	O	R	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	10	✓	✓	✓	-	LC	R
52 นกตัวแล้วธรรมดา	M	I	B	1	0	2	1	1	2	3	2	0	0	1	2	1	✓	✓	✓	-	LC	U
53 นกนางแอ่นบ้าน	S	I	W	5	0	0	0	0	2	4	0	0	0	4	0	1	✓	✓	✓	-	LC	U
54 นกขี้รอกใหญ่	L	I	R	4	3	2	0	2	1	2	2	2	2	3	2	2	✓	✓	✓	-	LC	C
55 นกปรอดคอกลาย	M	O	R	4	6	4	3	3	5	6	4	3	0	3	4	2	✓	✓	✓	-	LC	VC
56 นกปรอดทอง	M	O	R	1	0	1	0	3	2	6	3	4	3	4	2	0	✓	✓	✓	-	LC	C
57 นกปรอดสวน	M	O	R	2	0	0	0	1	4	3	4	2	2	4	2	2	✓	✓	✓	-	LC	C
58 นกปรอดหน้าขาว	M	O	R	3	2	2	0	2	5	4	3	2	0	3	3	3	✓	✓	✓	-	LC	C
59 นกปรอดเหลืองหัวจุก	M	O	R	2	2	3	2	5	4	4	2	12	0	4	1	1	✓	✓	✓	-	LC	C
60 นกปลีกล้วยเล็ก	S	O	R	1	1	1	1	2	1	1	1	0	2	1	1	0	✓	✓	✓	-	LC	U

ชื่อไทย	Size ¹	Foraging guild ²	Seasonal status ³	จำนวนครั้งที่พบ (detection)													ปีที่พบ			สถานภาพ ⁴		ระดับ
				z1	z2	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	z10	z11	z12	z13	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	Thai	IUCN	
61 นกพงตึกแตงนอกลาย	S	I	W	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	-	✓	-	-	LC	VR
62 นกพญาไฟสีเทา	M	I	W	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	✓	-	✓	-	LC	VR
63 นกพิราบป่า	L	I	R	13	3	2	0	3	3	5	3	4	2	7	3	11	✓	✓	✓	-	LC	VC
64 นกโพระดกธรรมดา	M	O	R	3	2	2	0	1	2	3	2	2	1	4	1	2	✓	✓	✓	-	LC	VC
65 นกยางลายเสือ	L	I	R	2	1	0	0	1	1	2	1	2	0	0	1	1	✓	✓	✓	NT	LC	U
66 นกสีชมพูสวน	S	N	R	0	1	3	2	0	4	6	3	1	0	0	4	0	✓	✓	✓	-	LC	C
67 นกอีแพรดแถบออกดำ	M	I	R	1	1	1	0	1	2	2	3	2	1	1	3	2	✓	✓	✓	-	LC	C
68 นกอีวาบตึกแตง	M	I	R	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	✓	-	-	LC	VR
69 นกอีเสือลายเสือ	M	I	P	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	✓	✓	✓	-	LC	VR
70 นกอีเสือสีน้ำตาล	M	I	W	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	✓	✓	✓	-	LC	R
71 นกเอี้ยงสาริกา	M	O	R	7	2	2	0	0	4	12	3	9	3	6	2	6	✓	✓	✓	-	LC	VC
72 นกเอี้ยงหงอน	M	O	R	3	1	0	0	0	2	3	0	4	0	3	3	9	✓	✓	✓	-	LC	U
73 นกแอ่นพง	M	I	R	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	5	✓	✓	✓	-	LC	R
74 อีกา	L	O	R	0	1	1	1	1	0	3	1	2	0	0	1	2	✓	✓	✓	-	LC	U
				121	88	64	38	101	148	162	123	108	39	103	107	123						

หมายเหตุ: 1. Size: S = ขนาดเล็ก (<15 ซม.); M = ขนาดกลาง (15-30 ซม.); L = ขนาดใหญ่ (>30 ซม.);

2. Foraging Guild: F (frugivore) = กินผลไม้; I (insectivore) = กินแมลง; O (omnivore) = กินทั้งพืชและสัตว์; N (nectarivore) = ; กินน้ำหวานดอกไม้

3. Season status: B= นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่; P= นกอพยพผ่าน; R= นกประจำถิ่น; W= นกอพยพ;

ระดับความสำคัญ: VC (very common) = พบบ่อยมาก; C (common) = พบบ่อย; U (uncommon) = พบไม่บ่อย; R (rare) = พบน้อย; VR (very rare) = พบน้อยมาก

4 สถานภาพ: Thai : Thailand Red Data (Sanguansombat, 2005): Endangered (EN) - ใกล้สูญพันธุ์; Near Threatened (NT) - อยู่ในสถานะถูกคุกคาม;

IUCN : IUCN Red List Data (IUCN, 2017): Vulnerable (VU) - มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์; Least Concern (LC) - มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์;

Not Evaluated (NE) - ยังไม่ได้รับการประเมิน

นกเขาเปลา้าธรรมดา

นกกะเต็นอกขาว

นกคัคคูแซงแซว

นกพงตึกแต่นอกลาย

นกจับแมลงสีฟ้า

นกอีวาบตึกแต่น

นกเค้าโมง

นกขมิ้นท้ายทอยดำ

ภาพที่ 4.7 นกบางชนิดที่พบในป่าปกปักพันธุกรรมพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4.2.2 ระดับความสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญ (พิจารณาจากความชุกชุมสัมพันธ์และความถี่สัมพันธ์, ภาคผนวกที่ 2) ของนกแต่ละชนิดที่พบในพื้นที่ศึกษา แสดงในตารางที่ 4.2 ซึ่งพบว่านกที่พบบ่อยมาก (very common) เป็นนกประจำถิ่น จำนวน 10 ชนิด เช่น นกกินปลีคอสีม่วง นกกินแมลงอกเหลือง นกเขาใหญ่ นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ นกปรอดคอคลาย นกพิราบป่า นกโพระดกธรรมดา นอกจากนี้พบนกอพยพที่พบได้ง่ายในพื้นที่ 2 ชนิด ได้แก่ นกจับแมลงสีน้ำตาล นกแซงแซวสีเทา ซึ่งพบได้เกือบทุกบริเวณ

ในขณะที่นกที่พบน้อยมาก (very rare) มีจำนวน 18 ชนิด เนื่องจากนกเหล่านี้ ส่วนใหญ่พบเพียงครั้งเดียวในรอบ 3 ปี เช่น นกกาฝากปากหนา นกกิ่งโครงหัวสีนวล นกเขาเปล้าธรรมดา เป็นต้น ซึ่งมีสถานภาพเป็นนกประจำถิ่น และนกกระจัดปากหนา นกเขนน้อยไซบีเรีย นกจับแมลงสีฟ้า นกจับแมลงสีคล้ำ นกเขียบบัวใหญ่ นกพดด้วงนอกลาย นกพญาไฟสีเทา ซึ่งเป็นนกอพยพ รวมถึงนกจับแมลงตะโพกเหลือง นกอีเสือลายเสือ ซึ่งมีสถานภาพเป็นนกอพยพผ่าน

ตารางที่ 4.2 ชนิดนกที่พบจำแนกตามระดับความสำคัญ บริเวณป่าปกปักษ์พันธุ์กรมพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในช่วง 3 ปี (ตุลาคม 2557 - กันยายน 2560)

ระดับความสำคัญ	Seasonal status	จำนวน (ชนิด)	รายชื่อ
นกที่พบบ่อยมาก (very common: VC)	นกประจำถิ่น	10	นกกะปูดใหญ่ นกกาเหว่า นกกินปลีคอสีม่วง นกเขาใหญ่ นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ นกปรอดคอคลาย นกพิราบป่า นกโพระดกธรรมดา นกกินแมลงอกเหลือง นกเอี้ยงสาริกา
นกที่พบบ่อย (common: C)	นกประจำถิ่น	13	นกกระจุบคอดำ นกกระจุบธรรมดา นกบั้งรอกใหญ่ นกกระต่ายนอกขาว นกกางเขนบ้าน นกปรอดเหลืองหัวจุก นกปรอดทอง นกปรอดสวน นกปรอดหน้าขาว นกอีแพรดแถบคอดำ นกกาฝากกันเหลือง นกสีชมพูสวน นกกินปลีคอสีน้ำตาล
	นกอพยพ	2	นกจับแมลงสีน้ำตาล นกแซงแซวสีเทา
นกที่พบน้อย (uncommon: U)	นกประจำถิ่น	10	นกกระต่ายตะโพกขาว นกกางเขนแดง นกกินปลีอกเหลือง นกกินปลีแก้มสีทับทิม นกขมิ้นน้อยปีกสีเรียบ นกกวัก นกเอี้ยงหงอน อีกร นกปลีกล้วยเล็ก นกยางลายเสือ
	นกอพยพ	4	นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ นกกระจัดธรรมดา นกจับแมลงจุกดำ นกนางแอ่นบ้าน
	นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่	1	นกแต้วแล้วธรรมดา
นกที่พบน้อย (rare: R)	นกประจำถิ่น	10	นกกาแวน นกกิ่งโครงคอดำ นกขมิ้นน้อยธรรมดา นกคัคคูสีม่วง นกเขาขาว นกเขนน้อยปีกแถบขาว นกเค้าโมง นกจาบดินนอกลาย นกตีทอง นกแอ่นพง
	นกอพยพ	5	นกกระจัดหัวโลกเหนือ นกกระจัดขาสีเนื้อ นกอีเสือสีน้ำตาล นกขมิ้นท้ายทอยดำ นกจับแมลงคอแดง
	นกอพยพผ่าน	1	นกกระจัดหัวมงกุฏ

4.2.4 สถานภาพการอนุรักษ์ของนก

ผลการศึกษาพบนกที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่และถูกจัดอยู่ใน Thailand Red Data: Birds (Sanguansombat, 2005) จำนวน 1 ชนิด ได้แก่ นกยางลายเสือ จัดอยู่ในสถานภาพใกล้ถูกคุกคาม (Near-threatened) แต่จากการสำรวจและปรับปรุงข้อมูลของสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย ปี 2559 พบจำนวนนกยางลายเสือเพิ่มขึ้นจึงทำให้พ้นจากสถานภาพการอนุรักษ์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม การพบนกยางลายเสือในพื้นที่ต่อเนื่อง 3 ปี แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผืนป่าแห่งนี้ นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีนกที่พบได้ไม่บ่อยหรือพบได้ยากที่ควรแก่การอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่ในพื้นที่ต่อไป เช่น นกกาแว่น นกเขนน้อยปีกแถบขาว นกจาบดินนวลลาย เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดจัดเป็นนกประจำถิ่นที่พบได้ไม่บ่อยนัก นอกจากนี้ยังมีนกอพยพ เช่น นกจับแมลงคอแดง นกอีเสือสีน้ำตาล นกเงี้ยวบั้งใหญ่ นกพงตึกแต่นอกลาย นกพญาไฟสีเทา เป็นต้น โดยบินอพยพเข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าเพียงช่วงเวลาหนึ่งแล้วจากไป จากการที่พบนกหลากหลายชนิดและพบนกหายากดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าพื้นที่ป่าแห่งนี้ยังมีความอุดมสมบูรณ์ของอาหารและเหมาะสมสำหรับเป็นแหล่งหลบภัยและเลี้ยงดูลูกนก ทั้งนกประจำถิ่น นกอพยพ นกอพยพผ่าน และนกอพยพเพื่อทำรังวางไข่ จึงเป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายของนกได้เป็นอย่างดี

4.3 การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายชนิดของนกโดยภาพรวม

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของชนิดและจำนวนครั้ง (detection) ที่พบนก แสดงได้ดังตารางที่ 4.4 ซึ่งโดยภาพรวมพบว่าจำนวนชนิดมีการเปลี่ยนแปลง โดยปีแรกพบนกรวม 66 (32 ± 4 ชนิด/เดือน) ชนิด ปีที่ 2 พบเพิ่มเป็น 67 ชนิด (36 ± 6 ชนิด/เดือน) และปีที่ 3 ลดลงเหลือ 60 ชนิด (30 ± 7 ชนิด/เดือน) เท่านั้น ในขณะที่จำนวนครั้งที่พบนก พบว่ามีค่าลดลงอย่างมากในปีที่ 3 โดยปีที่ 1 จำนวนครั้งที่พบนกรวม 862 ครั้ง (72 ± 16 ครั้ง/เดือน) ใกล้เคียงกับปีที่ 2 ที่พบนกรวม 959 ครั้ง (80 ± 16 ครั้ง/เดือน) แต่ปีที่ 3 พบว่าจำนวนครั้งที่พบนกรวมลดลงเหลือเพียง 687 ครั้ง (57 ± 17 ครั้ง/เดือน) เมื่อพิจารณาตามสถานภาพตามฤดูกาลของนก พบว่า จำนวนชนิดนกประจำถิ่น ลดลงเหลือเพียง 45 ชนิด จาก 49 ชนิดในปีที่ 2 และจำนวนครั้งที่พบนก มีค่าลดลงจากปีที่ 2 อย่างมาก (พบนกรวม 614 ครั้ง จาก 843 ครั้ง ในปีที่ 2) สำหรับนกอพยพ และอพยพผ่านพบว่ามีจำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกลดลงในปีที่ 3 เช่นกัน โดยพบนกอพยพเพียง 13 ชนิด (64 ครั้ง) ต่างจากปีที่ 1 และ 2 ที่พบนกอพยพ 15 ชนิด (96 ครั้ง) และ 16 ชนิด (105) ตามลำดับ

จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกที่ลดลงในปีที่ 3 โดยเฉพาะนกอพยพนี้คาดว่าจะมีผลมาจากการสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่โดยเฉพาะทางด้านทิศเหนือและใต้ (ปีที่ 1 มีการก่อสร้างอาคารทางทิศเหนือบ้าง เป็นลักษณะการเตรียมพื้นที่) การสร้างถนนคอนกรีต การสร้างเส้นทางศึกษาธรรมชาติหรือปรับปรุงทางเดินในป่า หรือผลจากกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เข้าไปเก็บข้อมูลหรือทำแปลงเกษตรในบริเวณพื้นที่ป่า ทำให้เมื่อนกอพยพมาใช้ประโยชน์ในช่วงต้นของฤดูกาลอพยพ แต่ถูกรบกวน จึงอาจบินไปใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าใกล้เคียง เช่น นกเงี้ยวบั้งใหญ่ นกพญาไฟสีเทา และนกกระจัดขาสีเนื้อ ที่พบเพียงบางเดือนช่วง ต.ค.-พ.ย. ต่างจากปีที่ผ่านมาที่พบได้นานหลายเดือนกว่า (รายละเอียดเพิ่มเติมรายชนิด แสดงไว้ดังตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.4 ชนิดนกที่พบจำแนกตามสถานภาพตามฤดูกาล บริเวณพื้นที่ปกป้องพันธุ์กรรมพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในช่วง 3 ปี (ตุลาคม 2557 - กันยายน 2560)

กลุ่มนก	ชนิดนกที่พบ (ชนิด)				จำนวนครั้งที่พบนก (ครั้ง)			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ภาพรวม	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ภาพรวม
นกประจำถิ่น (รวม)	47	49	45	52	756	843	614	2,213
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน $\pm$ SD	27 $\pm$ 4	30 $\pm$ 4	25 $\pm$ 5	48 $\pm$ 3	63 $\pm$ 15	70 $\pm$ 10	51 $\pm$ 13	1,107 $\pm$ 744
นกอพยพ (รวม)	15	16	13	18	96	105	64	256
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน $\pm$ SD	5 $\pm$ 4	5 $\pm$ 5	4 $\pm$ 4	16 $\pm$ 2	8 $\pm$ 7	9 $\pm$ 8	5 $\pm$ 6	133 $\pm$ 90
นกอพยพผ่าน (รวม)	3	1	1	3	3	5	3	11
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน $\pm$ SD	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	2 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	6 $\pm$ 4
นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่ (รวม)	1	1	1	1	7	6	6	19
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน $\pm$ SD	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	1 $\pm$ 1	10 $\pm$ 6
ภาพรวม (รวม)	66	67	60	74	862	959	687	2,508
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน $\pm$ SD	32 $\pm$ 4	36 $\pm$ 6	30 $\pm$ 7	67 $\pm$ 6	72 $\pm$ 16	80 $\pm$ 16	57 $\pm$ 17	1,254 $\pm$ 844

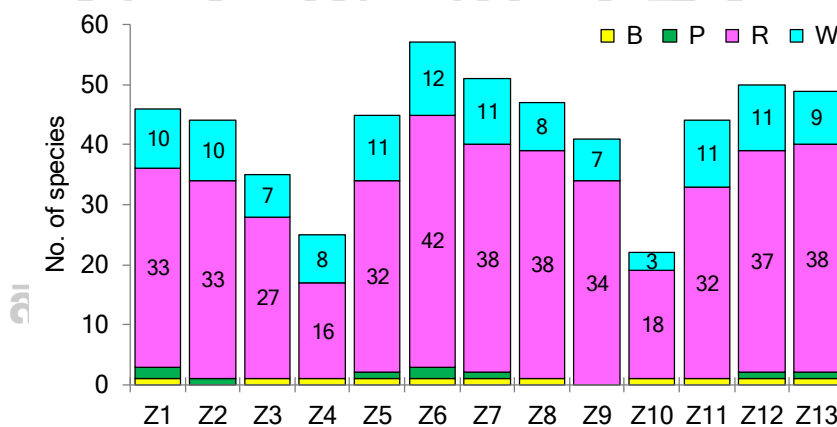
4.4 การเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดและจำนวนนกจำแนกตามบริเวณย่อยต่าง ๆ

4.4.1 จำนวนชนิดนกในบริเวณย่อยโดยรวม 3 ปี

ผลการศึกษาจำนวนนกในบริเวณพื้นที่ย่อยต่าง ๆ โดยภาพรวมตลอดระยะเวลา 36 เดือน พบว่า บริเวณพื้นที่ย่อยที่พบจำนวนชนิดนกมากที่สุดคือ บริเวณย่อยที่ 6 (กอไผ่ถึงบ้านพอเพียง) พบนกทั้งสิ้น 57 ชนิด รองลงมาได้แก่ บริเวณย่อยที่ 7 (บ้านพอเพียงถึงแนวถนนทิศตะวันออก) พบนกทั้งสิ้น 51 ชนิด (ภาพที่ 4.8) ซึ่งทั้งสองแนวที่พบนกหลายชนิดนั้นอยู่ติดกันและมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ สำหรับบริเวณพื้นที่ย่อยที่พบชนิดนกน้อยที่สุด คือ บริเวณย่อยที่ 10 (แนวป่าจากบ้านพักอาจารย์หลังแรกทางทิศใต้ถึงทางแยกเข้าพื้นที่ป่า) โดยพบนกจำนวน 21 ชนิด

เมื่อพิจารณารายละเอียดของสภาพพื้นที่แต่ละบริเวณย่อย พบว่าบริเวณย่อยที่ 7 และ 6 นั้นเป็นที่ตั้งของบ้านพอเพียงไปจนถึงริมถนน ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีการปลูกพืชที่หลากหลาย มีไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้เลื้อย พืชผักสวนครัวหลายชนิด เช่น กระท้อน มะนาว มะรุ้ม เพกา พักข้าว เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นบริเวณที่ไว้เพาะชำกล้าต้นไม้บางชนิดอีกด้วย จึงอาจมีแมลงและอาหารต่าง ๆ ตลอดจนมีต้นตะขบบ้าน ซึ่งเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของนกกินผลไม้ นอกจากนี้ บริเวณดังกล่าวยังมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และมีกอหญ้าและไม้พุ่มเจริญเติบโตอยู่บริเวณริมน้ำ ด้วยความหลากหลายของพื้นที่อาศัย แบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการเป็นแหล่งอาหาร (เช่น ลูกไม้ หนอน แมลง น้ำหวานจากดอกไม้ เป็นต้น) และแหล่งหลบภัย จึงอาจส่งผลให้บริเวณดังกล่าว มีจำนวนชนิดนกมากกว่าบริเวณอื่น ๆ

สำหรับบริเวณย่อยที่ 10 ที่พบจำนวนชนิดนกน้อยนั้น เป็นบริเวณซึ่งมีบ้านพักของอาจารย์และบุคลากร และมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ รถยนต์และรถจักรยานยนต์สัญจรไปมาบ่อย ๆ โดยเฉพาะช่วงปีที่ 2 และ 3 ประกอบกับมีสุนัขจำนวนมากคอยส่งเสียงเห่า ทำให้บริเวณนี้เป็นบริเวณที่ค่อนข้างถูกรบกวนมาก จึงส่งผลให้พบชนิดนกน้อย

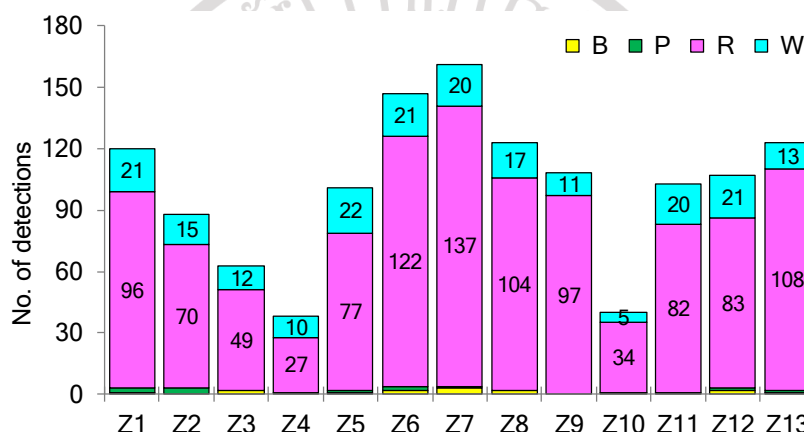
(หมายเหตุ: B= breeding visitor/นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่; P= passage migrant/นกอพยพผ่าน;
R=resident/นกประจำถิ่น; W=winter visitor/นกอพยพ)

ภาพที่ 4.8 จำนวนชนิดนกที่พบในบริเวณย่อยต่าง ๆ ทั้ง 13 บริเวณ (Z1-Z13)

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

4.4.2 จำนวนครั้งที่พบนกในบริเวณย่อยโดยรวม 3 ปี

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละบริเวณย่อย (ภาพที่ 4.9) พบว่าบริเวณย่อยที่ 7 มีจำนวนครั้งที่พบนกมากที่สุด ซึ่งพบจำนวน 161 ครั้ง รองลงมาคือบริเวณย่อยที่ 6 พบจำนวน 147 ครั้ง สำหรับบริเวณย่อยที่มีจำนวนครั้งที่พบนกน้อยที่สุด คือ บริเวณย่อยที่ 4 และ 10 ซึ่งพบจำนวน 37 และ 39 ครั้ง ตามลำดับ สาเหตุที่ทำให้พบนกจำนวนน้อย คาดว่ามีสาเหตุหลักมาจากการรบกวนโดยมนุษย์ โดยบริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้เขตก่อสร้างและบ้านพักบุคลากร

(หมายเหตุ: B= breeding visitor/นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่; P= passage migrant/นกอพยพผ่าน;
R=resident/นกประจำถิ่น; W=winter visitor/นกอพยพ)

ภาพที่ 4.9 จำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยต่าง ๆ ทั้ง 13 บริเวณ (z1-z13) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

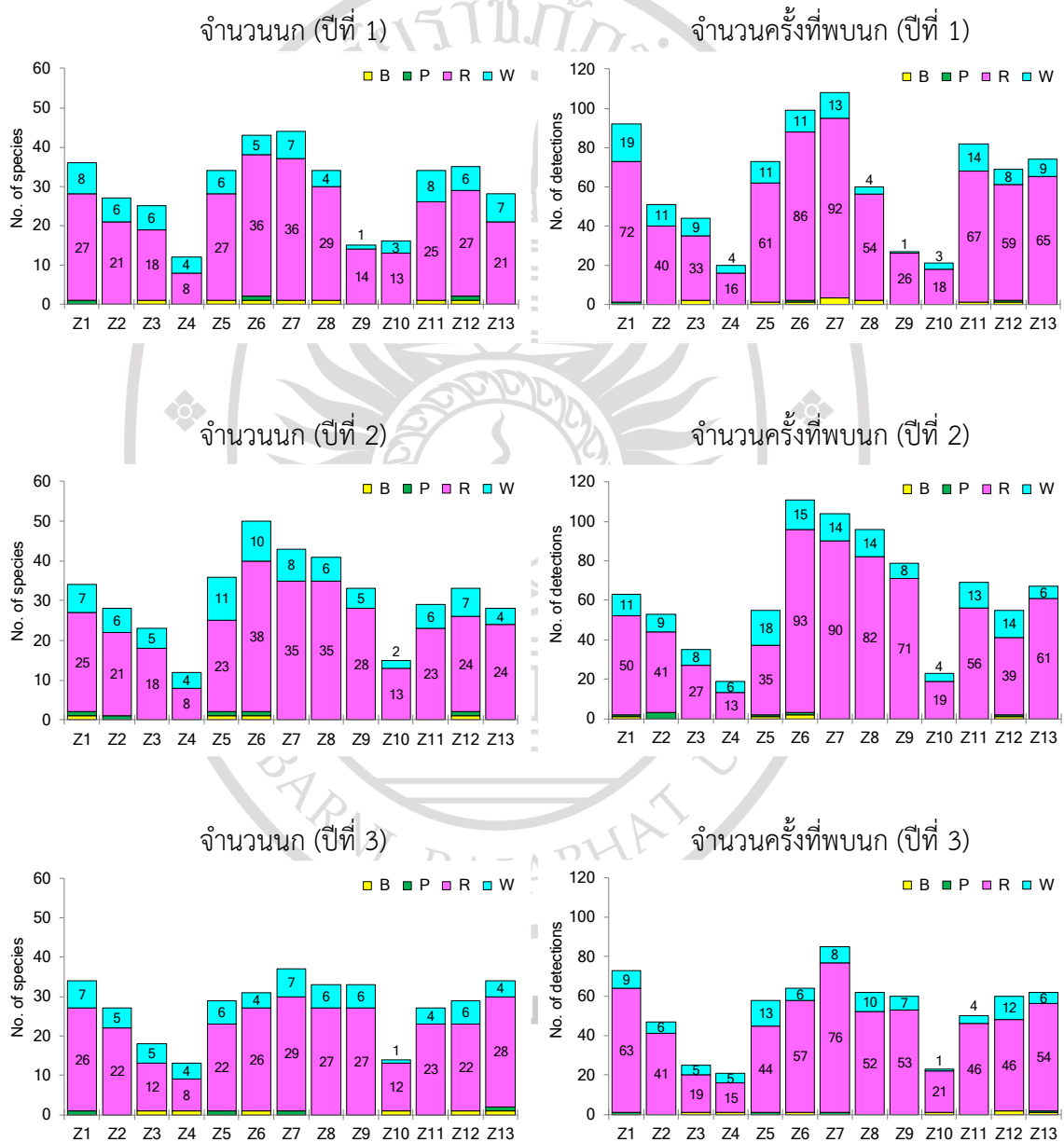
4.4.3 จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกในบริเวณย่อยเปรียบเทียบแต่ละปี

เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบรายปี พบว่าชนิดนกและจำนวนครั้งที่พบนกมีแนวโน้มที่คล้ายกัน แต่มีบางบริเวณที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม ซึ่งพบว่าในการศึกษาปีที่ 2 บริเวณย่อยที่ 5-9 พบชนิดสูงกว่าปีแรก แต่เมื่อเข้าสู่ปีที่ 3 พบว่าจำนวนชนิดที่พบในแต่ละบริเวณลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะบริเวณย่อยที่ 6, 7, 8 และ 10

ในส่วนของจำนวนครั้งที่พบนก พบว่าปีที่ 2 นั้น บริเวณย่อยที่ 6-10 พบนกได้บ่อยครั้งขึ้น แต่บริเวณอื่นกลับพบนกได้น้อยลง และเมื่อเข้าสู่ปีที่ 3 พบว่าเกือบทุกบริเวณ จำนวนครั้งที่พบนกลดลงอย่างเห็นได้ชัด

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สันนิษฐานว่าเกิดจากการก่อสร้างที่เริ่มต้นในปลายปีที่ 2 โดยทางทิศใต้มีการก่อสร้างอาคารของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ขณะที่ทางทิศเหนือมีการก่อสร้างอาคารขนาดใหญ่เช่นกัน ซึ่งมีรถบรรทุกและรถยนต์ ขับไปมาระหว่างกัน และมีการสร้างถนนคอนกรีตแทนถนนลูกรังเพื่อเชื่อมต่อถนนทางทิศเหนือและทิศใต้ ทำให้บริเวณที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบได้แก่บริเวณย่อยที่ 4, 12, 13 และ 11 ซึ่งอยู่ในแนวเหนือ-ใต้ของการก่อสร้างอาคาร ทำให้นกอาจไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ห้อยป่าที่อยู่ใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม พบว่าการก่อสร้างช่วงแรกดำเนินการอย่างเร่งด่วน ทำให้ช่วง 6 เดือนสุดท้ายของปีที่ 3 มีกิจกรรมที่ส่งเสียงดังลดลง

จากข้อสันนิษฐานดังกล่าว คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพิ่มเติม ในด้านการรบกวนและพืชอาหาร เพื่อติดตามผลกระทบของการก่อสร้างต่อสังคมนกในป่าปกปักพันธุกรรมพืชแห่งนี้ โดยเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จอาจมีจำนวนนกกลับเข้ามาใช้ประโยชน์มากขึ้น หรือหากไม่ใช่เป็นผลกระทบจากการก่อสร้าง การเปลี่ยนแปลงชนิดและจำนวนจะเกิดจากปัจจัยอื่นใดได้บ้าง เช่น พืชอาหารดังกล่าวข้างต้น

(หมายเหตุ: B = breeding visitor/นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่; P = passage migrant/นกอพยพผ่าน;
R=resident/นกประจำถิ่น; W=winter visitor/นกอพยพ)

ภาพที่ 4.10 จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยต่าง ๆ ทั้ง 13 บริเวณ (z1-z13) จำแนกเป็นรายปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

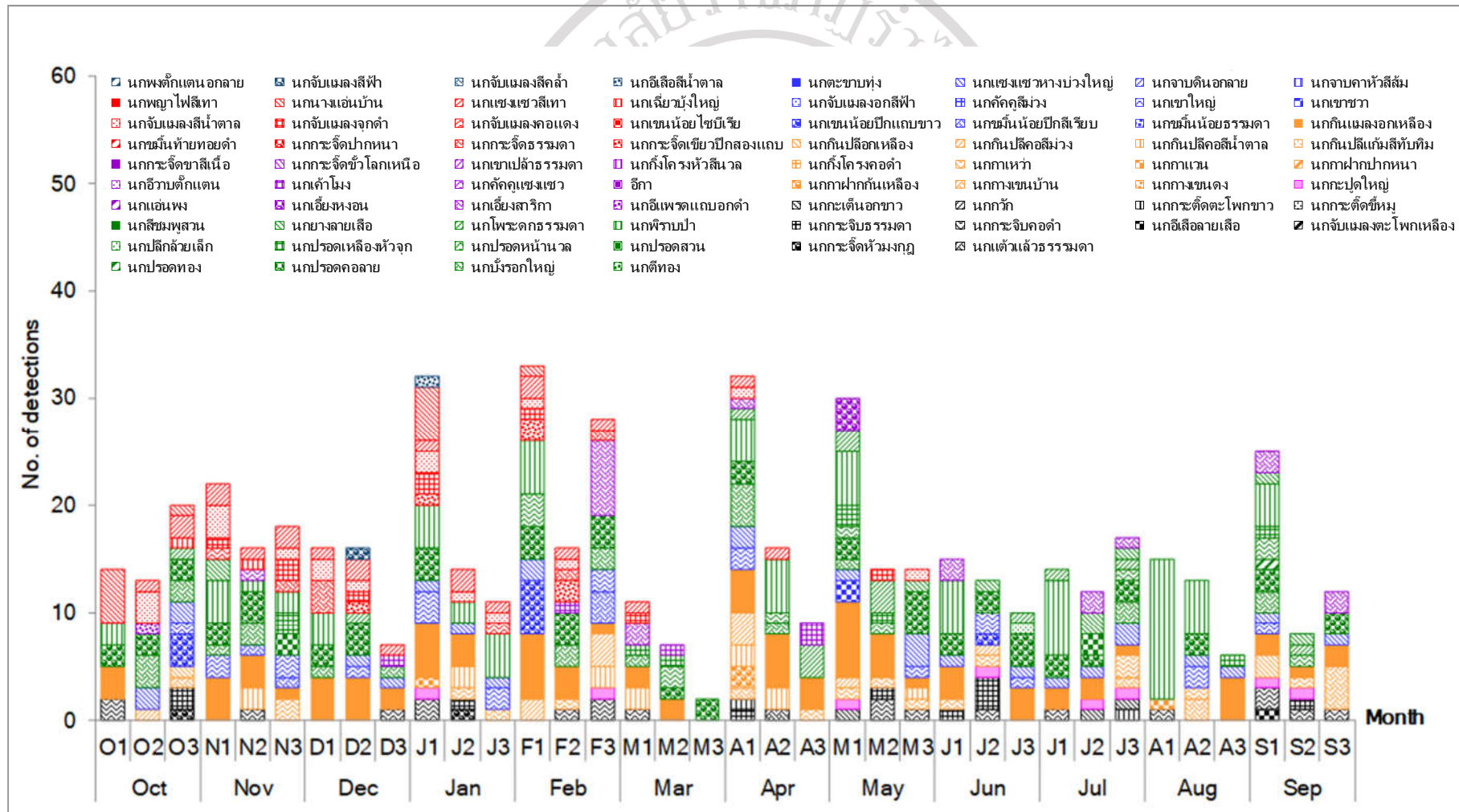
4.4.4 จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกในบริเวณพื้นที่ย่อยต่าง ๆ ในแต่ละเดือน

การเปลี่ยนแปลงชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละบริเวณย่อย เปรียบเทียบเดือนเดียวกันของแต่ละปีแสดงดังภาพที่ 4.12 - 4.24 (ภาพที่ 4.11 แสดงสัญลักษณ์นกทั้งหมด 74 ชนิด) ดังนี้ บริเวณย่อยที่ 1 (ภาพที่ 4.12) เป็นบริเวณทางเข้าผืนป่าที่อยู่ใกล้กับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนเมษายน 2558 พบนก 16 ชนิด จำนวน 32 ตัว, เดือนกันยายน 2558 พบนก 15 ชนิด จำนวน 25 ตัว เดือนมกราคมและเดือนพฤษภาคม 2558 พบจำนวนชนิดเท่ากันคือ 16 ชนิด จำนวน 32 และ 30 ตัวตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 8 ชนิด และพบจำนวนนกเฉลี่ย 16 ตัว นกที่พบได้ง่ายในบริเวณนี้ ยกตัวอย่างเช่น นกกินแมลงอกเหลือง นกปรอดคอคลาย นกพิราบป่า นกแซงแซวหางบ่วงใหญ่ เป็นต้น

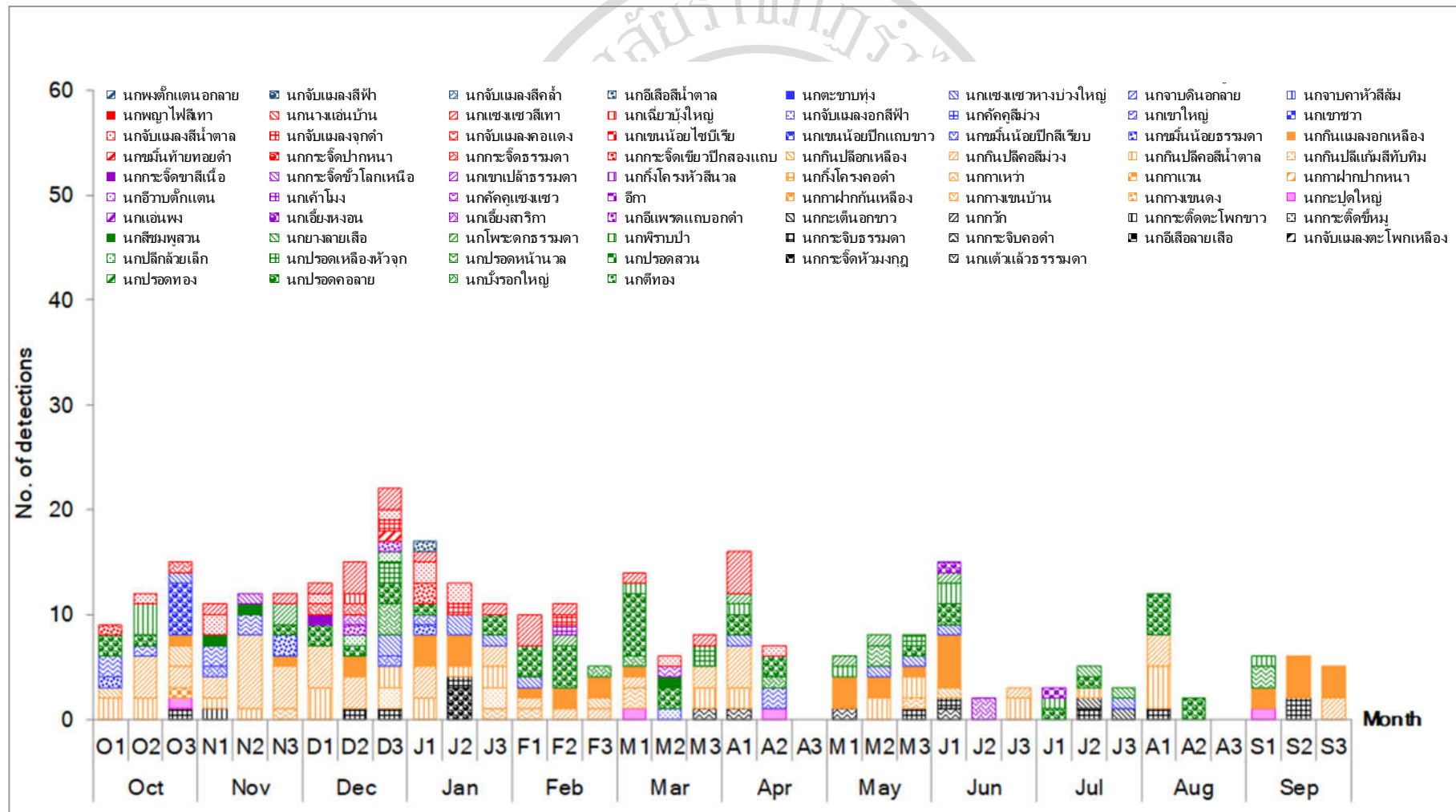
บริเวณย่อยที่ 2 (ภาพที่ 4.13) เป็นจุดสำรวจบริเวณแนวซุ้มดอกไม้ พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนธันวาคม 2559 พบนก 14 ชนิด จำนวน 22 ตัว, เดือนมกราคม 2558 พบนก 10 ชนิด จำนวน 17 ตัว และเดือนธันวาคม 2558 พบนก 10 ชนิด จำนวน 15 ตัว มีค่าเฉลี่ยในการพบนกอยู่ที่ 5 ชนิด และพบจำนวนนกเฉลี่ย 9 ตัว เนื่องจากบริเวณนี้มีลักษณะเด่นคือเป็นซุ้มดอกไม้ ดังนั้น จึงพบนกกินปลีได้หลายชนิดและจำนวนมาก นอกจากนั้นยังพบนกปรอดคอคลาย และนกแซงแซวสีเทาได้ง่ายเช่นกัน

▣ นกฟตักเตนนอกลาย	▣ นกจับแมลงสีฟ้า	▣ นกจับแมลงสีคล้ำ	▣ นกอีเสือสีน้ำตาล
■ นกพญาไฟสีเทา	▣ นกนางแอ่นบ้าน	▣ นกเขนงเขวสีเทา	▣ นกเงี้ยวบั้งใหญ่
▣ นกจับแมลงสีน้ำตาล	▣ นกจับแมลงจุกดำ	▣ นกจับแมลงคอแดง	▣ นกเขนน้อยไซบีเรีย
▣ นกขมิ้นท้ายทอยดำ	▣ นกกระจัดปากหนา	▣ นกกระจัดธรรมดา	▣ นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ
■ นกกระจัดขาสีเนื้อ	▣ นกกระจัดขั้วโลกเหนือ	▣ นกเขาเปล้าธรรมดา	▣ นกกิ่งไคร่งหัวสีนวล
▣ นกอีวาทักเตน	▣ นกเค้าโม่ง	▣ นกคัคคูเขนง	■ อีกา
▣ นกแอ่นพง	▣ นกเอี้ยงหงอน	▣ นกเอี้ยงสาริกา	▣ นกอีเพรตแถบอกดำ
■ นกสีชมพูสวน	▣ นกยางลายเสือ	▣ นกโพระดกธรรมดา	▣ นกฟิราปป่า
▣ นกปลีกล้วยเล็ก	▣ นกปรอดเหลืองหัวจุก	▣ นกปรอดหน้าขาว	▣ นกปรอดสวน
▣ นกปรอดทอง	▣ นกปรอดคอลาย	▣ นกบั้งรอกใหญ่	▣ นกตีทอง
■ นกตะขาบทุ่ง	▣ นกเขนงเขวหางบั้งใหญ่	▣ นกจาบดินนอกลาย	▣ นกจาบคาหัวสีส้ม
▣ นกจับแมลงอกสีฟ้า	▣ นกคัคคูสีม่วง	▣ นกเขาใหญ่	▣ นกเขาขาว
▣ นกเขนน้อยปีกแถบขาว	▣ นกขมิ้นน้อยปีกสีเรียบ	▣ นกขมิ้นน้อยธรรมดา	■ นกกินแมลงออกเหลือง
▣ นกกินปลีออกเหลือง	▣ นกกินปลีคอสีม่วง	▣ นกกินปลีคอสีน้ำตาล	▣ นกกินปลีแก้มสีทับทิม
▣ นกกิ่งไคร่งคอดำ	▣ นกกาเหว้า	▣ นกกาแว่น	▣ นกกาฝากปากหนา
▣ นกกาฝากกันเหลือง	▣ นกกางเขนบ้าน	▣ นกกางเขนแดง	▣ นกกะปูดใหญ่
▣ นกกะเต็นอกขาว	▣ นกกวัก	▣ นกกระต๊อตะโพกขาว	▣ นกกระต๊อขี้หมู
▣ นกกระจับธรรมดา	▣ นกกระจับคอดำ	▣ นกอีเสือลายเสือ	▣ นกจับแมลงตะโพกเหลือง
▣ นกกระจัดหัวมงกุฏ	▣ นกเต๋วแล้วธรรมดา		

ภาพที่ 4.11 สัญลักษณ์แสดงความหมายนก 74 ชนิด ที่ใช้ในภาพที่ 4.12-4.24

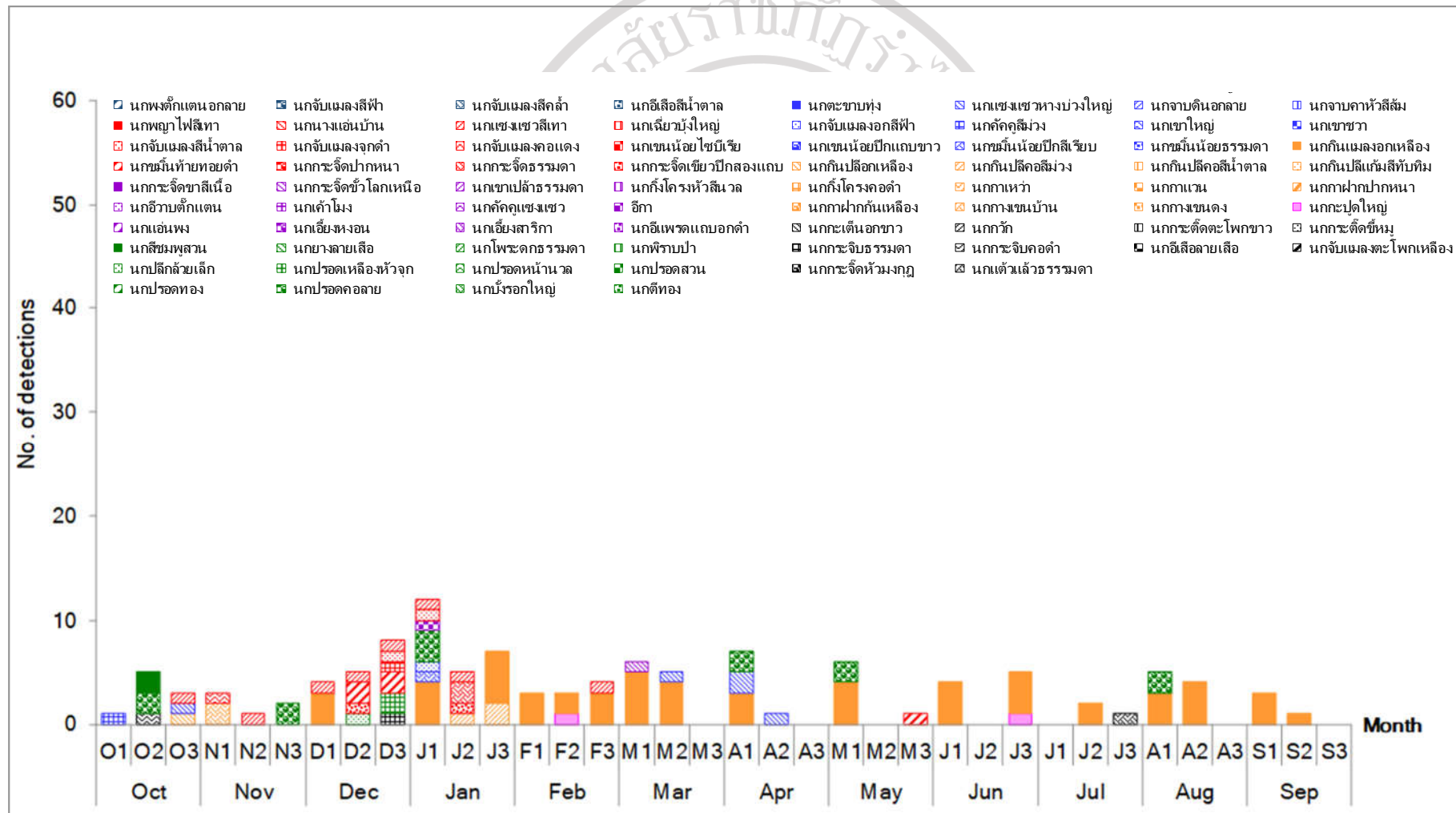
ภาพที่ 4.12 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 1 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

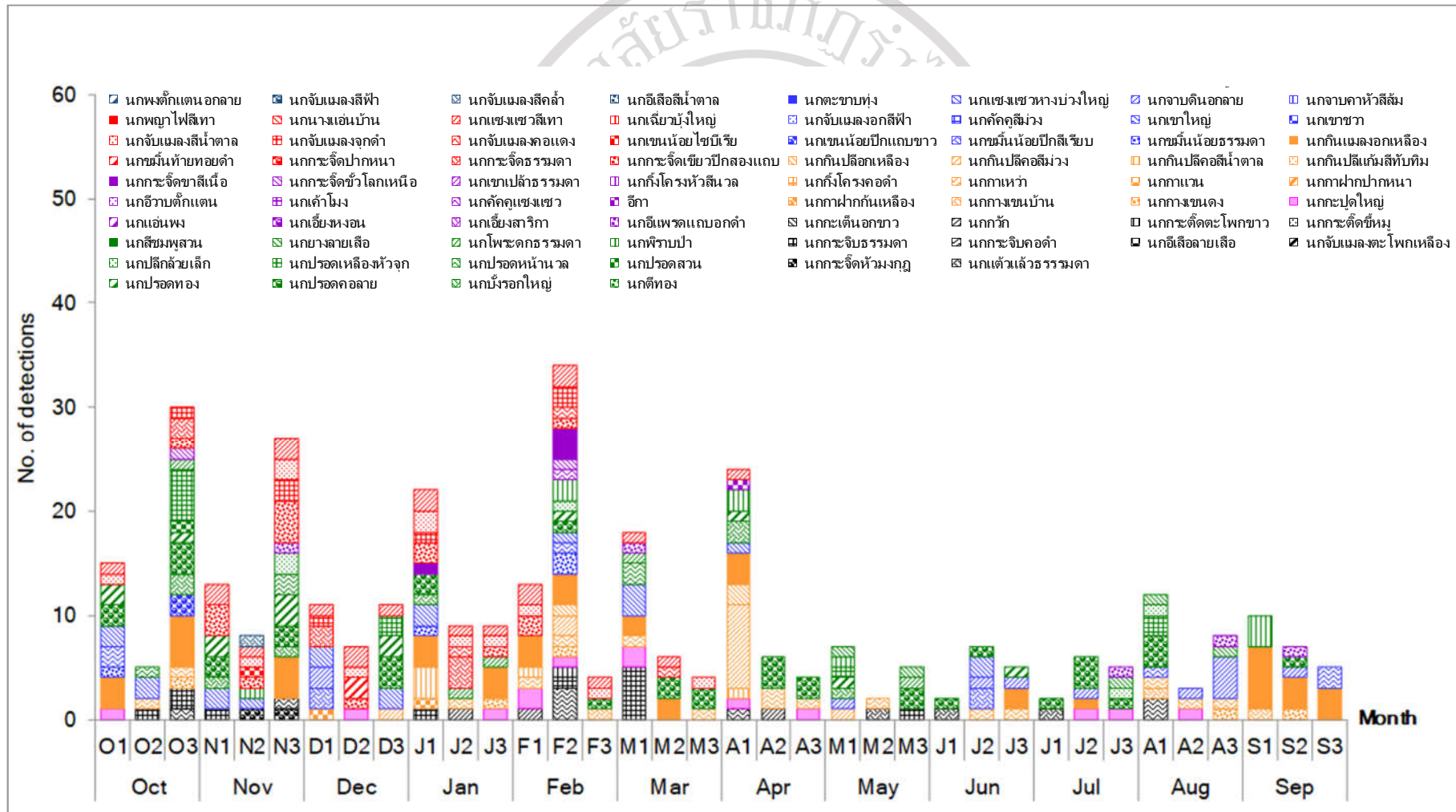
ภาพที่ 4.13 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 2 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ection) ในบริเวณย่อยที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ต

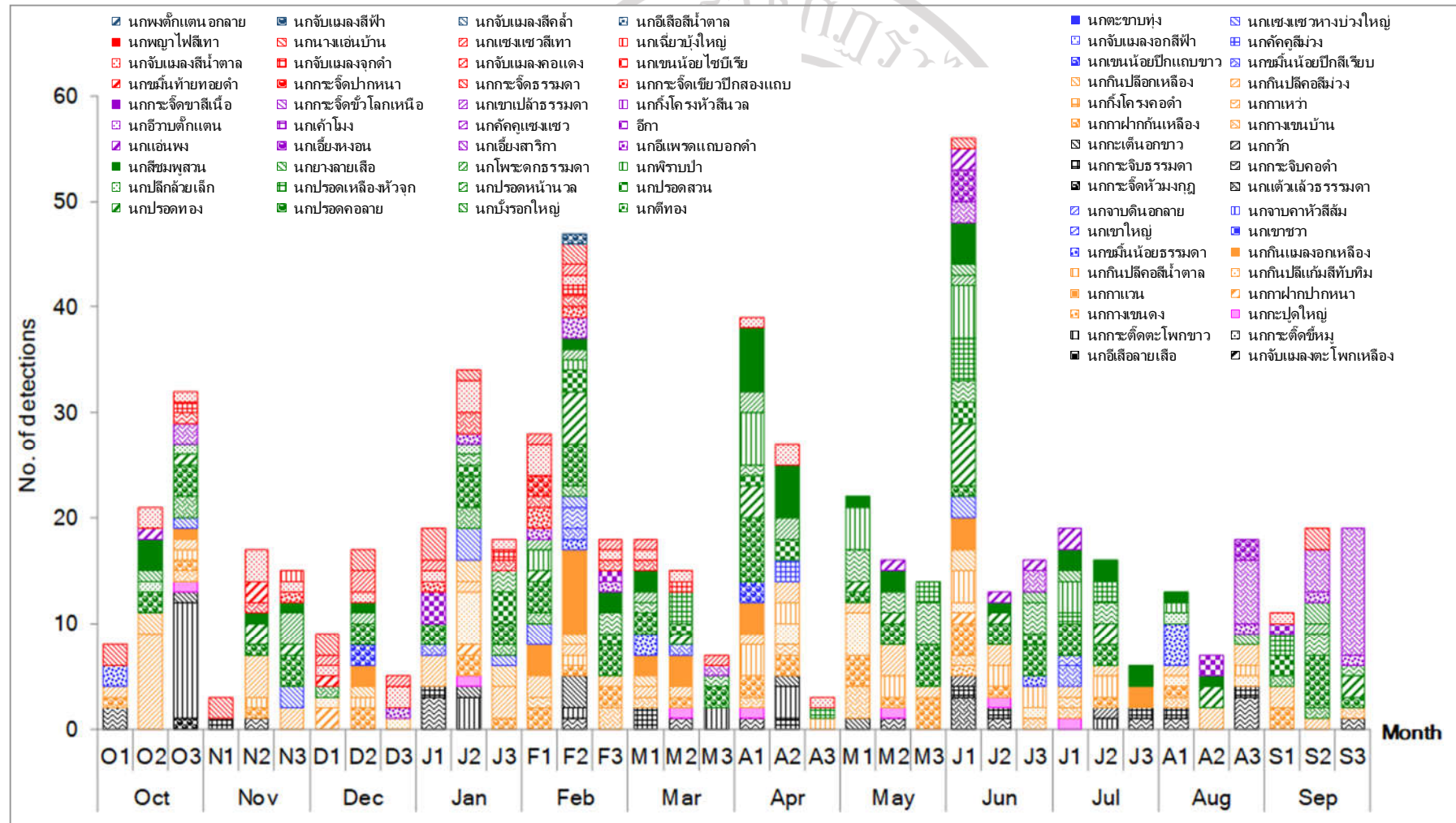
ภาพที่ 4.15 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ภาพที่ 4.16 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 5 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ection) ในบริเวณย่อยที่ 6 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้ง

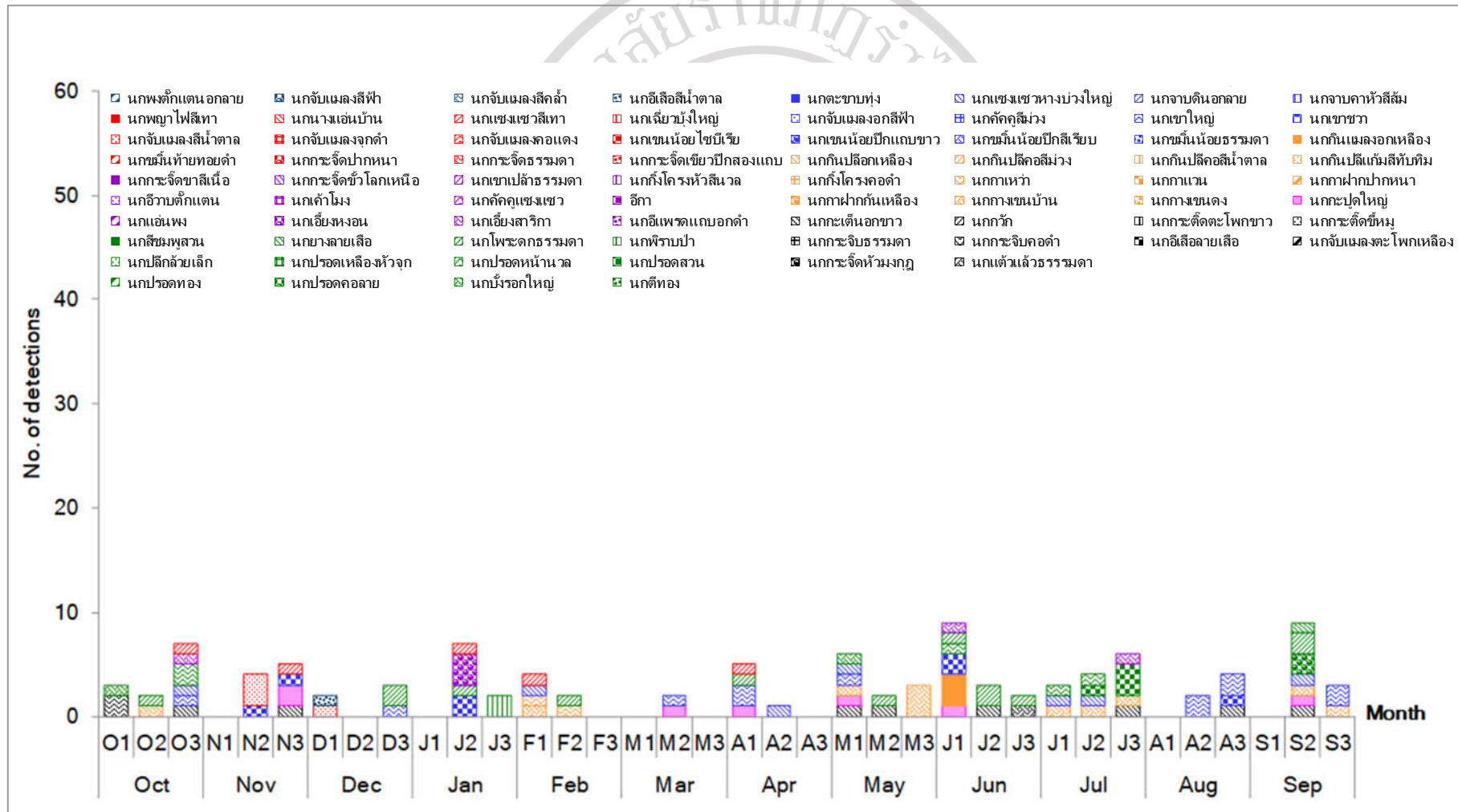
ภาพที่ 4.18 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 7 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ection) ในบริเวณย่อยที่ 8 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้ง

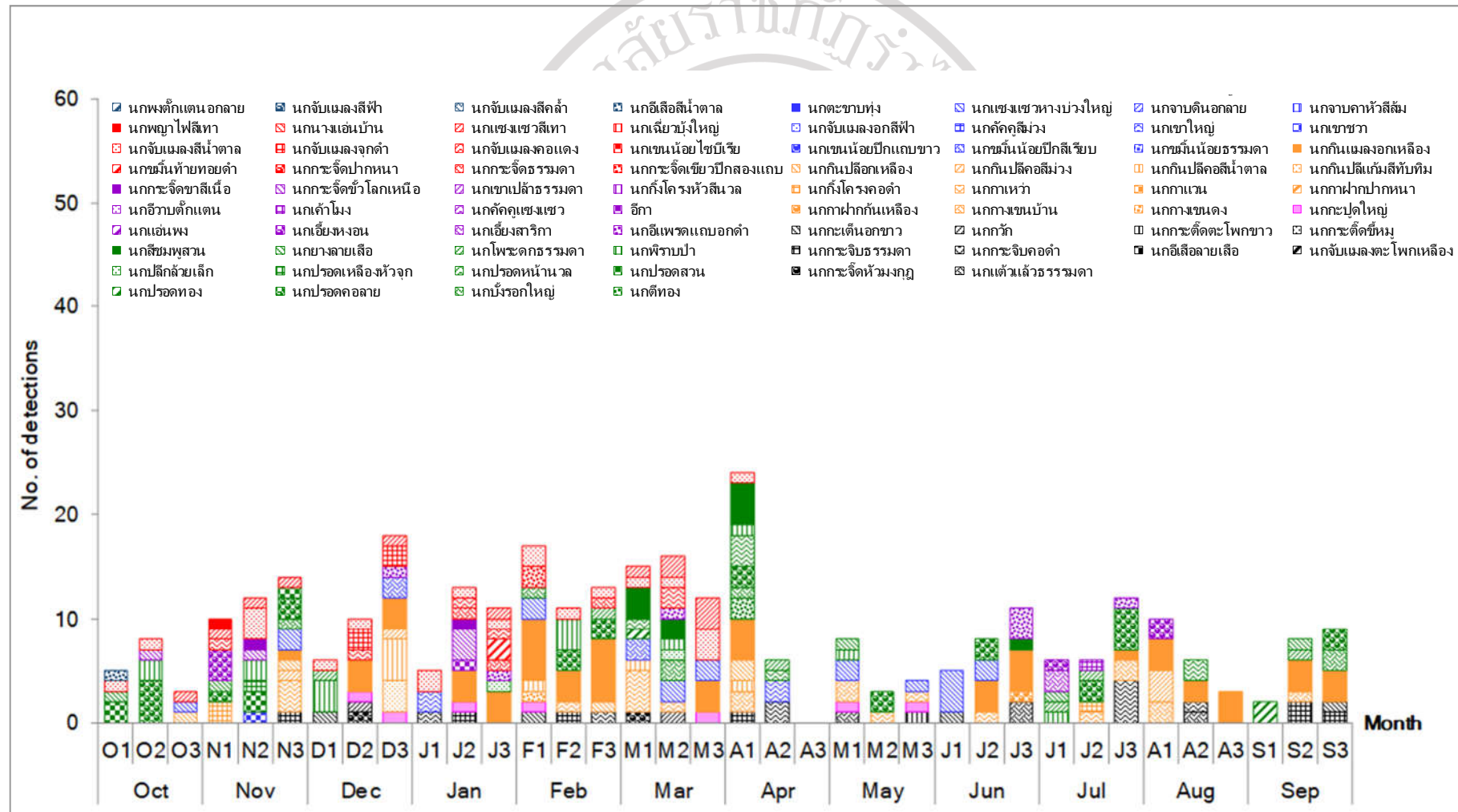
ection) ในบริเวณย่อยที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้

ภาพที่ 4.21 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 10 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ection) ในบริเวณย่อยที่ 11 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ดัง

ภาพที่ 4.23 ชนิดและจำนวนครั้งที่พบนก (detection) ในบริเวณย่อยที่ 12 เปรียบเทียบข้อมูลเดือนเดียวกันของแต่ละปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ection) ในบริเวณย่อยที่ 13 เปรียบเทียบข้อมูลเดียวกันของแต่ละปี ตั

บริเวณย่อยที่ 3 (ภาพที่ 4.14) เป็นบริเวณแนวซุ้มดอกไม้ถึงห้องน้ำ พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนตุลาคม 2558 พบนก 11 ชนิด จำนวน 17 ครั้ง, เดือนธันวาคม 2557 พบนก 8 ชนิด จำนวน 13 ครั้ง และเดือนพฤษภาคม 2558 พบนก 8 ชนิด จำนวน 13 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยในการพบนก 4 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 5 ครั้ง นกที่พบบริเวณนี้ส่วนใหญ่ ได้แก่ นกปรอดคอคลาย นกแซงแซวสีเทา และในบริเวณนี้ยังพบนกตัวแล้วธรรมชาติเดินทางบินอยู่อีกด้วย

บริเวณย่อยที่ 4 (ภาพที่ 4.15) เป็นแนวป่าทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของห้องน้ำ พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนมกราคม 2558 พบนก 7 ชนิด จำนวน 12 ครั้ง, เดือนธันวาคม 2560 พบนก 6 ชนิด จำนวน 8 ครั้ง และเดือนมกราคม 2559 พบนก 4 ชนิด จำนวน 5 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยในการพบนก 2 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 3 ครั้ง นกที่พบได้บ่อยและสม่ำเสมอในบริเวณนี้ ได้แก่ นกกินแมลงอกเหลือง และนกปรอดคอคลาย

บริเวณย่อยที่ 5 (ภาพที่ 4.16) เป็นแนวเรือนเพาะชำถึงกอไผ่ขนาดใหญ่ พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 พบนก 23 ชนิด จำนวน 34 ครั้ง เดือนตุลาคม 2559 พบนก 16 ชนิด จำนวน 30 ครั้ง และเดือนพฤศจิกายน 2559 พบนก 13 ชนิด จำนวน 22 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 6 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 10 ครั้ง บริเวณพื้นที่นี้สามารถพบนกได้หลากหลายชนิด และสม่ำเสมอในแต่ละเดือน เมื่อเทียบกับบริเวณอื่น ๆ

บริเวณย่อยที่ 6 (ภาพที่ 4.17) เป็นแนวกอไผ่ถึงบ้านพอเพียง พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนเมษายน 2559 พบนก 22 ชนิด จำนวน 40 ครั้ง, เดือนมกราคม 2558 พบนก 20 ชนิด จำนวน 42 ครั้ง และเดือนกุมภาพันธ์ 2559 พบนก 20 ชนิด จำนวน 40 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 11 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 20 ครั้ง นกที่พบได้บ่อยและสม่ำเสมอในบริเวณนี้ ได้แก่ นกกินปลีคอสีม่วง นกกินปลีคอสีน้ำตาล นกปรอดหน้าवल นกแซงแซวสีเทา

บริเวณย่อยที่ 7 (ภาพที่ 4.18) เป็นบ้านพอเพียงออกไปจนถึงแนวถนนทิศตะวันออกของพื้นที่ป่า พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 พบนก 27 ชนิด จำนวน 47 ครั้ง เดือนมกราคม 2558 พบนก 25 ชนิด จำนวน 56 ครั้ง และเดือนมกราคม 2559 พบนก 18 ชนิด จำนวน 34 ครั้ง มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 10 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 18 ครั้ง บริเวณย่อยนี้สามารถพบนกได้หลากหลายชนิดที่สุด เหมาะสำหรับเป็นจุดดูนกหากมีเวลาจำกัด อย่างไรก็ตามจากการติดตามศึกษา พบว่าช่วงปีที่ 3 เริ่มมีนกเอี้ยงสาริกาฝูงใหญ่ จำนวน 8-10 ได้เข้ามาใช้ประโยชน์บริเวณนี้ โดยมากินเศษอาหารที่มีคนนำมาให้สุนัข และสังเกตเห็นว่านกเอี้ยงสาริกาได้บินเล่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวออกไป ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ในอนาคตหากยังคงมีการเลี้ยงอาหารต่อไป อาจส่งผลเสียต่อนกป่าได้

บริเวณย่อยที่ 8 (ภาพที่ 4.19) เป็นแนวพื้นที่ป่าทางตอนเหนือของถนนทิศตะวันออก พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 พบนก 19 ชนิด จำนวน 37 ครั้ง เดือนมิถุนายน 2559 พบนก 16 ชนิด จำนวน 26 ครั้ง และเดือนตุลาคม 2559 พบนก 15 ชนิด จำนวน 24 ครั้ง เดือนที่พบนกน้อยที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม 2558 พบนกเพียง 1 ชนิด จำนวน 1 ครั้ง เท่านั้น บริเวณพื้นที่นี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก 8 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 14 ครั้ง นกที่พบส่วนใหญ่ในบริเวณนี้จะเป็นนกที่หากินเพียงลำพังหรือเป็นคู่ เช่น นกกางเขนดง นกจาบดินคอคลาย เป็นต้น ทั้งนี้สามารถพบนกกาขเขนดงได้บ่อยในบริเวณนี้ จึงอาจเป็นแหล่งสร้างรังวางไข่ของนกชนิดนี้

บริเวณย่อยที่ 9 (ภาพที่ 4.20) เป็นแนวทิศใต้ของบ่อน้ำ พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนกรกฎาคม 2559 พบนก 12 ชนิด จำนวน 25 ครั้ง เดือนมีนาคม 2560 พบนก 11 ชนิด จำนวน 15 ครั้ง และเดือนเมษายน 2559 พบนก 9 ชนิด จำนวน 12 ครั้ง บริเวณพื้นที่นี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 5 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 8 ครั้ง บริเวณย่อยนี้สามารถพบนกได้จำนวนน้อย เนื่องจากเวลาที่เข้าไปสำรวจมักมีสุนัขที่อาศัยอยู่รอบ ๆ บริเวณออกมาเห่าส่งเสียงดัง ทำให้การพบนกเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจมีนกใช้ประโยชน์พื้นที่มากกว่านี้ แต่เมื่อมีเสียงสุนัขเห่านกจึงบินหนีไป

บริเวณย่อยที่ 10 (ภาพที่ 4.21) เป็นแนวป่าจากบ้านพักอาจารย์หลังแรกทางทิศใต้ถึงทางแยกเข้าพื้นที่ป่า พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนกันยายน 2559 พบนก 7 ชนิด จำนวน 9 ครั้ง เดือนมิถุนายน 2559 พบนก 6 ชนิด จำนวน 9 ครั้ง และเดือนตุลาคม 2559 พบนก 6 ชนิด จำนวน 7 ครั้ง บริเวณพื้นที่นี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 2 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 3 ครั้ง บริเวณนี้พบนกได้น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจุดอื่นๆ เนื่องจากเป็นบริเวณบ้านพักอาจารย์ ที่มีทั้งสุนัขและผู้คนอาศัยอยู่ สุนัขมักส่งเสียงเห่าคนหรือยานพาหนะที่สัญจรไปมา ซึ่งเมื่อเดินไปสำรวจบริเวณพื้นที่นั้น นกอาจบินหนีไปแล้วจากเสียงสุนัข นอกจากนี้ยังเป็นบริเวณที่มีการก่อสร้างอาคารคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยเฉพาะปีที่ 2 และ 3 จึงมีเสียงดังจากเครื่องมือก่อสร้าง และยานพาหนะสัญจรไปมาตลอดทั้งวัน ทำให้บางครั้งไม่สามารถพบนกได้เลยตลอดเวลาที่เฝ้าสังเกต บริเวณนี้จึงไม่เหมาะสมสำหรับเดินดูนกเป็นอย่างยิ่ง

บริเวณย่อยที่ 11 (ภาพที่ 4.22) แนวป่าทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจุดที่ 1 พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนเมษายน 2558 พบนก 20 ชนิด จำนวน 46 ครั้ง เดือนกุมภาพันธ์ 2558 พบนก 17 ชนิด จำนวน 30 ครั้ง และเดือนกันยายน 2559 พบนก 15 ชนิด จำนวน 27 ครั้ง บริเวณพื้นที่นี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก 8 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 15 ครั้ง บริเวณนี้สามารถพบนกที่น่าสนใจหลายชนิดด้วยกัน เช่น นกจาบคาหัวสีส้ม นกเค้าโมง นกเขียวท้องใหญ่ เป็นต้น

บริเวณย่อยที่ 12 (ภาพที่ 4.23) บริเวณสนามหญ้า พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนเมษายน 2558 พบนก 12 ชนิด จำนวน 24 ครั้ง เดือนมีนาคม 2559 พบนก 11 ชนิด จำนวน 16 ครั้ง และเดือนพฤศจิกายน 2559 พบนก 10 ชนิด จำนวน 14 ครั้ง บริเวณพื้นที่นี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก 5 ชนิดและพบเฉลี่ย 9 ครั้ง เป็นบริเวณที่สามารถพบนกได้บ้าง แต่ไม่มากนัก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวนี้อยู่ติดกับถนนที่มีรถสัญจรไปมาตลอด และในบางครั้ง พบว่ามีการนำรถมาจอดบริเวณปากทางเข้าข้าง หรือไม่ก็นำรถเข้าไปจอดบริเวณลานหญ้าข้าง ทำให้เกิดการรบกวนต่อการหากินของนก ซึ่งบริเวณลานหญ้านี้ ในช่วงปีที่ 1 พบนกยางลายเสือเดินหากินอยู่บ่อยครั้ง นกที่น่าสนใจที่พบบริเวณนี้ เช่น นกจับแมลงคอแดง นกยางลายเสือ นกกระจิ๊ดหัวมรกต เป็นต้น

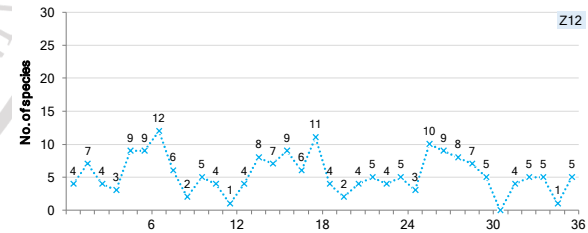
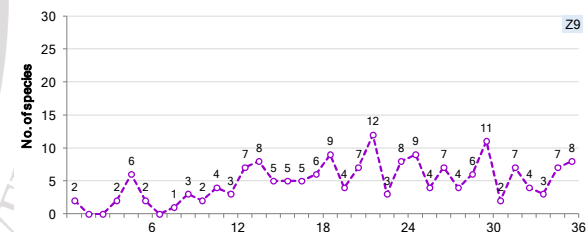
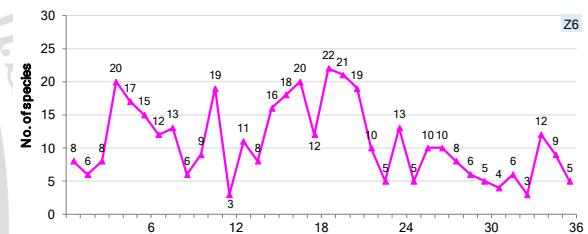
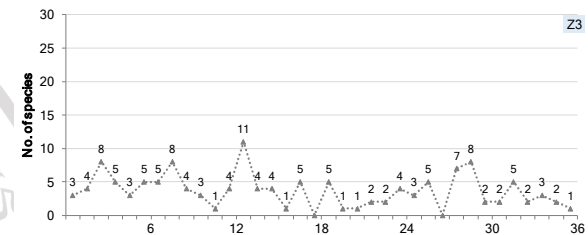
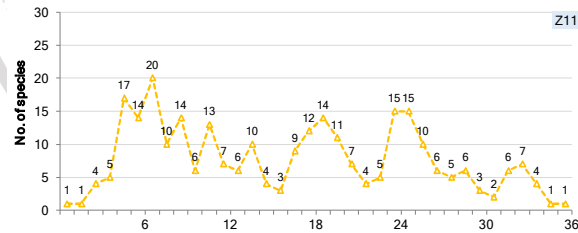
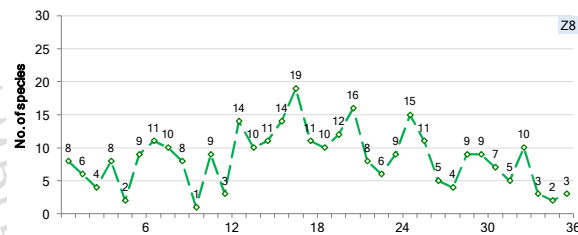
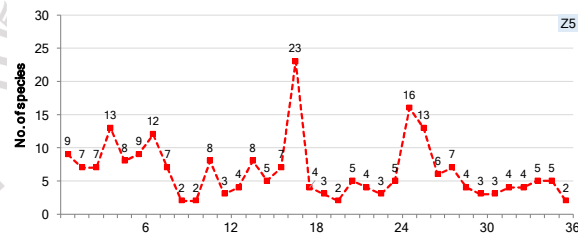
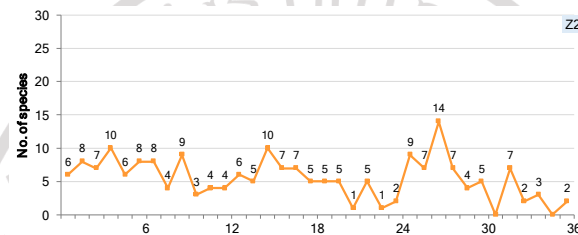
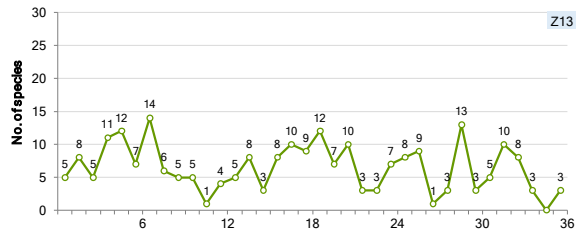
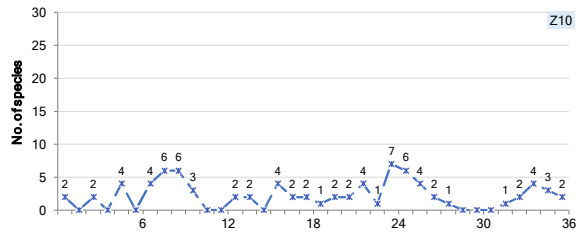
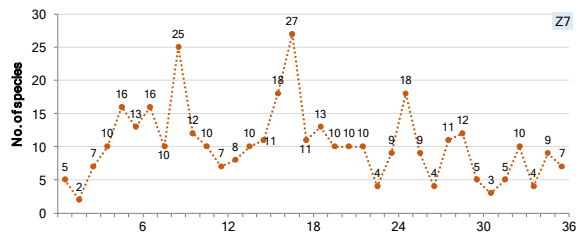
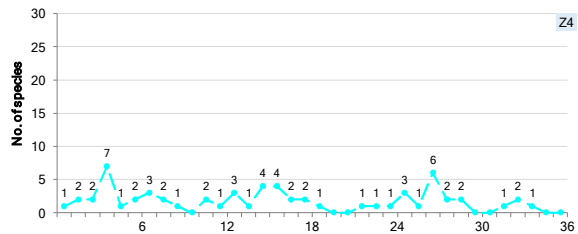
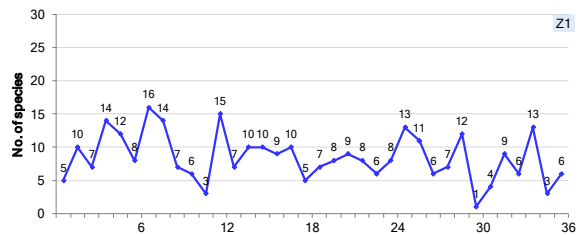
บริเวณย่อยที่ 13 (ภาพที่ 4.24) เป็นแนวป่าทางทิศเหนือของจุดที่ 1 พบว่าเดือนที่พบนกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เดือนเมษายน 2558 พบนก 14 ชนิด จำนวน 22 ครั้ง เดือนกุมภาพันธ์ 2558 พบนก 12 ชนิด จำนวน 37 ครั้ง และเดือนเมษายน 2559 พบนก 12 ชนิด จำนวน 21 ครั้ง บริเวณนี้มีค่าเฉลี่ยในการพบนก อยู่ที่ 7 ชนิด และพบนกเฉลี่ย 13 ครั้ง นกที่พบได้บ่อยและสม่ำเสมอสำหรับบริเวณนี้ได้แก่ นกฟิราป่า และนกเอี้ยงสาริกา ซึ่งเป็นนกที่มีพฤติกรรมหากินเป็นฝูง และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมเมืองได้ดี

เมื่อนำข้อมูลชนิดนกทุกเดือนและทุกบริเวณพื้นที่ย่อยมาพิจารณารวมกัน สามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงชนิดของนกได้ดังภาพที่ 4.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแต่ละบริเวณมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดที่พบตั้งแต่เริ่มศึกษา โดยเฉพาะบริเวณย่อยที่ 6, 7 และ 11 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงชนิดนกมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนตุลาคม 2557 ที่เริ่มทำการศึกษา และเป็นบริเวณที่สามารถพบนกได้หลากหลายชนิดในแต่ละเดือน ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งปกคลุมและพืชอาหาร ซึ่งบริเวณย่อยที่ 6 และ 7 มีต้นมะรุม และต้นตะขบ ซึ่งมีฤดูกาลในการออกดอกออกผล และมีต้นไผ่ที่ผลัดใบในช่วงฤดูแล้ง ทำให้นักสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ได้แตกต่างกันไปตามช่วงเวลา

เมื่อนำข้อมูลจำนวนชนิดของนกที่พบได้ในแต่ละบริเวณย่อยมาหาค่าเฉลี่ยชนิดของนกที่พบรายปี (ตารางที่ 4.5) พบว่า โดยภาพรวมบริเวณย่อยที่ 6 และ 7 สามารถพบนกได้เฉลี่ย มากกว่า 10 ชนิด (10.9 ± 5.6 และ 10.3 ± 5.5 ชนิด ตามลำดับ) ขณะที่บริเวณย่อยที่ 1 และ 8 สามารถพบนกได้หลายชนิดเช่นกัน โดยพบนกได้เฉลี่ย 8.5 ± 3.6 และ 8.4 ± 4.2 ชนิด ตามลำดับ แม้ว่าบางบริเวณจะมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง ซึ่งแสดงถึงโอกาสในการพบจำนวนชนิดนกที่อาจต่างไปจากค่าเฉลี่ยมากขึ้น แต่ตัวเลขดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่เหมาะสมสำหรับการดูนกมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่น ๆ นอกจากนี้ พบว่าบริเวณย่อยที่ 10 และ 4 พบชนิดนกเฉลี่ยน้อยที่สุดตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดที่พบน้อยมาก ทั้งนี้ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้เขตก่อสร้างมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณย่อยอื่น ๆ ดังนั้นบริเวณทั้งสองนี้สามารถใช้เป็นจุดติดตามศึกษาผลกระทบของการก่อสร้างต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมนกได้

ตารางที่ 4.5 ชนิดของนกที่พบเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) น้อยที่สุดและมากที่สุด ในแต่ละบริเวณย่อยของแต่ละปี

บริเวณย่อย	จำนวนชนิดนกที่พบ (ชนิด)				น้อยที่สุด	มากที่สุด
	Mean $\pm$ SD					
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ภาพรวม		
Z1	9.8 $\pm$ 4.4	8.1 $\pm$ 1.6	7.6 $\pm$ 4.0	8.5 $\pm$ 3.6	1	16
Z2	6.4 $\pm$ 2.3	4.9 $\pm$ 2.6	5.0 $\pm$ 4.1	5.8 $\pm$ 2.9	1	14
Z3	4.4 $\pm$ 2.0	3.3 $\pm$ 3.0	3.3 $\pm$ 2.4	3.9 $\pm$ 2.4	1	11
Z4	2.0 $\pm$ 1.8	1.7 $\pm$ 1.4	1.5 $\pm$ 1.7	2.1 $\pm$ 1.5	1	7
Z5	7.3 $\pm$ 3.5	6.1 $\pm$ 5.6	6.0 $\pm$ 4.2	6.4 $\pm$ 4.4	2	23
Z6	11.3 $\pm$ 5.5	14.6 $\pm$ 5.5	6.9 $\pm$ 2.8	10.9 $\pm$ 5.6	3	22
Z7	11.1 $\pm$ 6.1	11.8 $\pm$ 5.8	8.1 $\pm$ 4.3	10.3 $\pm$ 5.5	2	27
Z8	6.6 $\pm$ 3.3	1.7 $\pm$ 3.6	6.9 $\pm$ 3.9	8.4 $\pm$ 4.2	1	19
Z9	2.1 $\pm$ 1.8	6.6 $\pm$ 2.5	6.0 $\pm$ 2.7	5.3 $\pm$ 2.8	1	12
Z10	2.3 $\pm$ 2.3	2.4 $\pm$ 1.8	2.1 $\pm$ 1.9	3.0 $\pm$ 1.7	1	7
Z11	9.3 $\pm$ 6.3	8.3 $\pm$ 4.1	5.5 $\pm$ 4.0	7.7 $\pm$ 5.0	1	20
Z12	5.5 $\pm$ 3.2	5.8 $\pm$ 2.6	5.2 $\pm$ 3.0	5.6 $\pm$ 2.8	1	12
Z13	6.9 $\pm$ 3.7	7.1 $\pm$ 3.0	5.5 $\pm$ 4.0	6.7 $\pm$ 3.5	1	14

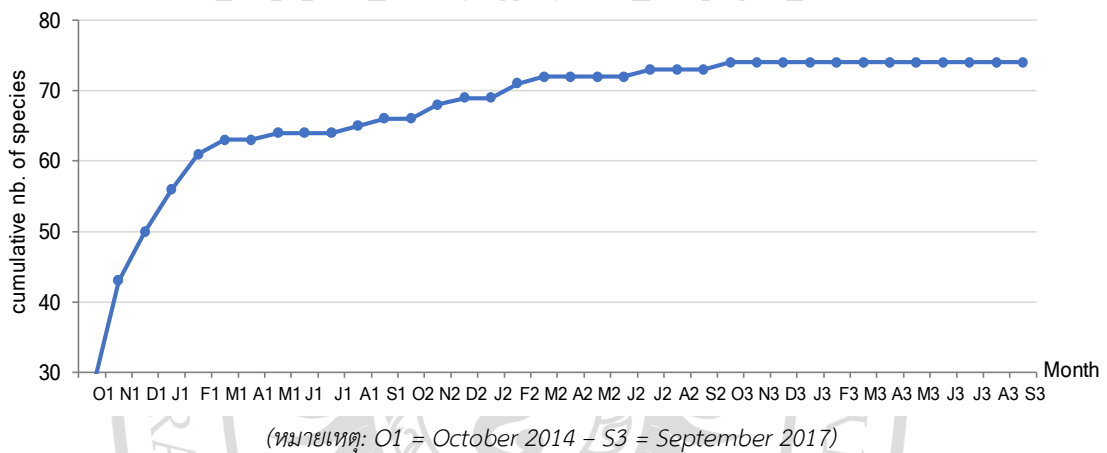
ภาพที่ 4.25 การเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดนกในแต่ละพื้นที่ย่อย (ตุลาคม 2557 - กันยายน 2560)

ทำรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ (หมายเหตุ: เลข 1-36 ได้แผนภูมิแสดงเดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560 ตามลำดับ)

4.5 การเปลี่ยนแปลงจำนวนชนิดและจำนวนนกจำแนกตามรายเดือน

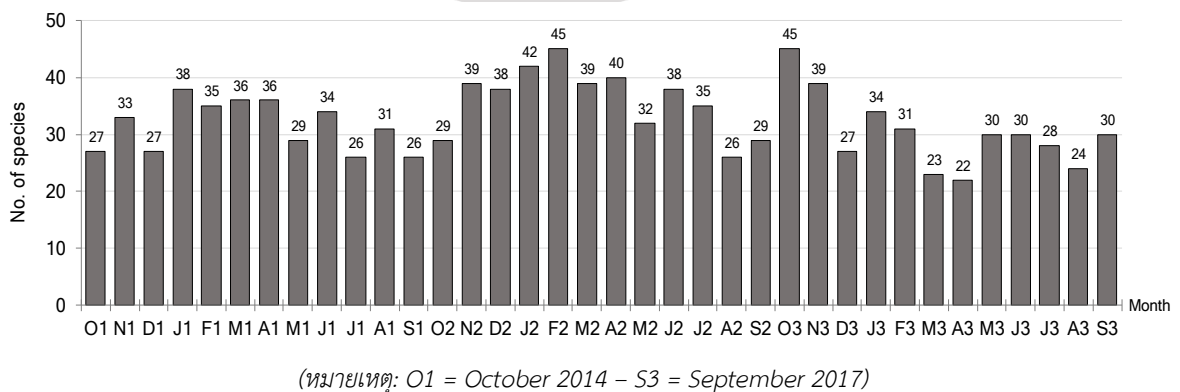
4.5.1 จำนวนชนิดนกรายเดือน (36 เดือน)

จากการศึกษาในพื้นที่เป็นระยะเวลา 3 ปี เมื่อนำข้อมูลมาสร้างกราฟจำนวนชนิดสะสม (species accumulation curve) เป็นรายเดือน ได้ผลแสดงได้ดังภาพที่ 4.26 และตารางที่ 4.1 โดยในปีที่ 1 พบว่าชนิดนกใกล้คงที่ในช่วงท้าย ๆ ประมาณ 64 ชนิด แต่เมื่อเข้าสู่ปีที่ 2 พบว่ามีจำนวนชนิดนกเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และคงที่ตั้งแต่เดือนตุลาคมปีที่ 3 รวมทั้งสิ้น 74 ชนิด ทั้งนี้ที่พบใหม่มากเป็นนกอพยพและพบได้น้อยครั้ง ซึ่งในอนาคตอาจพบชนิดนกได้เพิ่มขึ้นแต่คาดว่าจะไม่มากนัก

ภาพที่ 4.26 จำนวนชนิดนกที่พบสะสม ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

เมื่อพิจารณาความต่อเนื่อง พบว่าชนิดนกที่พบมีการเปลี่ยนแปลงในรอบปี ช่วงที่พบนกได้มากมักเป็นช่วงฤดูหนาวที่มีนกอพยพ (ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึงเดือนเมษายนหรืออาจนานกว่านั้น) ทั้งนี้พบว่าเดือนที่พบชนิดนกมากที่สุด คือเดือนกุมภาพันธ์และเดือนตุลาคม 2559 โดยพบนกจำนวน 45 ชนิดเท่ากัน และเดือนที่พบน้อยที่สุด คือเดือนเมษายน 2560 (22 ชนิด) และเป็นที่น่าสนใจว่า ตั้งแต่เดือนมีนาคมของปีที่ 3 จนถึงสิ้นสุดการศึกษา พบจำนวนชนิดลดลงเมื่อเทียบกับ 2 ปีก่อนหน้า (ภาพที่ 4.27) จากการศึกษาดูตลอดระยะเวลา 36 เดือน พบนกโดยเฉลี่ยที่ 33 ชนิดต่อเดือน

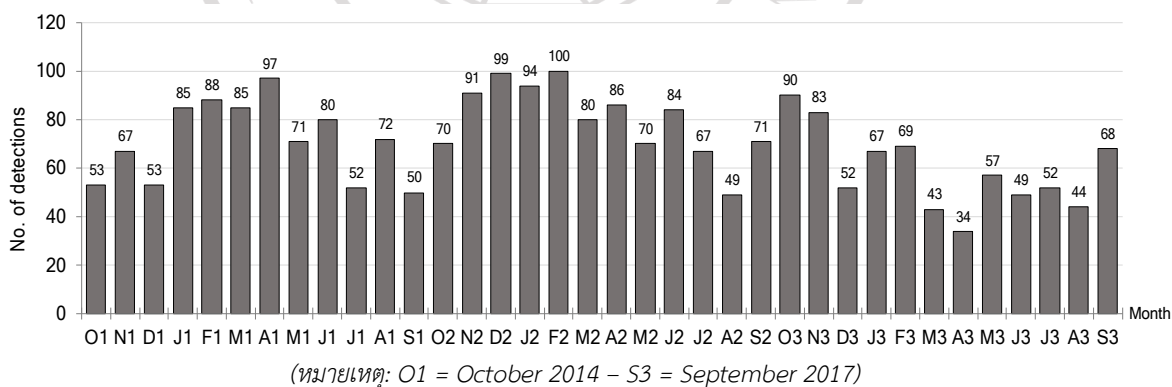
ภาพที่ 4.27 จำนวนชนิดนกที่พบ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด โดยจำแนกนกตามสถานภาพ (ตารางที่ 4.6) พบว่านกประถัน บางชนิดนั้นพบตัวได้ยาก เช่น นกยางลายเสือ นกจาบดินอกลาย นกเขาเปล้าธรรมดา นกแอ่นพง นก กิ่งโครงหัวสีนวล เป็นต้น ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของนก ทำให้พบเห็นตัวนกได้ยาก เช่น นกยางลายเสือ มีความไวต่อสิ่งรอบข้าง นกจาบดินอกลาย มักหากินตามพุ่มไม้ใกล้พื้นดิน หรือนก กิ่งโครงหัวสีนวล และนกแอ่นพง ที่มักบินไปเกาะตามบริเวณต่าง ๆ เช่น สายไฟ และสนามหญ้า นอกจากนี้ พบว่านกอพยพเริ่มเข้ามาใช้พื้นที่ตั้งเดือนกันยายน โดยนกอพยพที่พบบ่อยมาก และพบ ทุกปี ได้แก่ นกจับแมลงสีน้ำตาลและนกแซงแซวสีเทา และใช้พื้นที่ปานาน 7-8 เดือน ขณะที่นก อพยพบางชนิดพบเพียงครั้งเดียวในรอบ 3 ปี เช่น นกพงตึกแต่นอกลาย นกกระจัดปากหนา นกจับ แมลงสีคล้ำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามสามารถพบนกอพยพได้ง่ายในช่วงเดือนตุลาคมถึงมีนาคมของทุกปี

4.5.2 จำนวนครั้งที่พบนกรายเดือน (36 เดือน)

สำหรับจำนวนครั้งที่พบนกนั้น พบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนชนิดนก เดือนที่พบ จำนวนครั้งมากที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 พบนกจำนวน 100 ครั้ง และเดือนที่พบนกจำนวน น้อยที่สุด คือ เดือนเมษายน 2560 พบนกเพียง 34 ครั้ง (ภาพที่ 4.28) ทั้งนี้ จำนวนครั้งที่พบนกมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70 ครั้งต่อเดือน (33 ชนิดต่อเดือน ดังกล่าวข้างต้น)

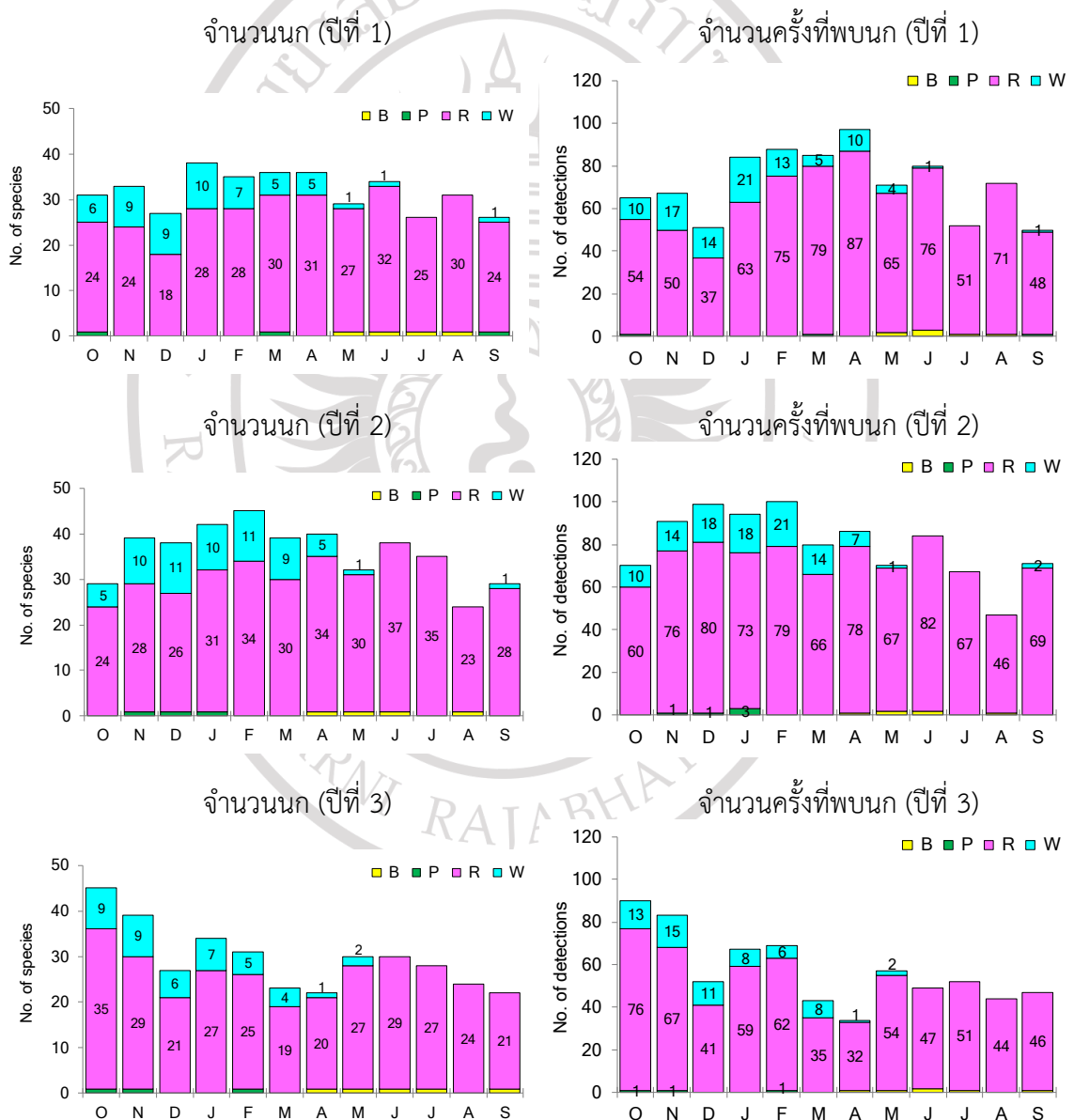
ทั้งนี้ หากพิจารณาเป็นรายชนิด พบว่านกบางชนิดพบเพียงครั้งเดียวตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ได้แก่ นกจับแมลงตะโพกเหลือง นกอีเสือลายเสือ นกจาบคาหัวสีส้ม นกอีวาบตึกแต่น นกกิ่งโครงหัวสี นวล นกเขาเปล้าธรรมดา นกกระจัดปากหนา นกจับแมลงสีคล้ำ และนกพงตึกแต่นอกลาย หรือนก บางชนิดพบได้ยาก โดยนกที่พบน้อยกว่า 5 ครั้ง ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ได้แก่ นกกระดัดขี้หมู นก กาฝากปากหนา นกคัคคูสีม่วง นกจับแมลงอกสีฟ้า นกจาบคาหัวสีส้ม นกตะขาบทุ่ง นกคัคคูแซงแซว นกเขนน้อยไซบีเรีย นกจับแมลงสีฟ้า

ภาพที่ 4.28 จำนวนครั้งที่พบนก (detection) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

4.5.3 จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกรายเดือนเปรียบเทียบแต่ละปี

เมื่อพิจารณาจำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกรายเดือนเปรียบเทียบแต่ละปี พบว่าจำนวนชนิดนกค่อนข้างคงที่ในปีที่ 1 และเริ่มเปลี่ยนแปลงในปีที่ 2 และลดลงอย่างชัดเจนตั้งแต่เดือนธันวาคม ปีที่ 3 เรื่อยมาจนสิ้นสุดระยะเวลาที่ศึกษา และจำนวนครั้งที่พบนก พบว่าเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนมีนาคม และจำนวนครั้งในการพบนกพบว่าลดลงอย่างมากในปีที่ 3 สำหรับช่วงเดือนที่พบนกแต่ละชนิดในรอบปีของแต่ละปี แสดงดังตารางที่ 4.6

(หมายเหตุ: B= breeding visitor/นกอพยพเพื่อทำรังวางไข่; P= passage migrant/นกอพยพผ่าน;
R=resident/นกประจำถิ่น; W=winter visitor/นกอพยพ; O-S= October/ตุลาคม-September/กันยายน)

ภาพที่ 4.29 จำนวนชนิดและจำนวนครั้งที่พบนกเปรียบเทียบเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557-กันยายน 2560

ตารางที่ 4.6 ชนิดนกที่พบจำแนกเป็นรายเดือนและรายปี บริเวณพื้นที่ปลูกพันธุ์กรรมพืช มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในช่วง 3 ปี (ตุลาคม 2557 - กันยายน 2560) (เครื่องหมาย * แสดงช่วงฤดูผสมพันธุ์ของนก หากไม่มีแสดงว่าไม่สามารถหาข้อมูลได้)

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
นกประจำถิ่น (Resident) มี 8 อันดับ 23 วงศ์ 50 ชนิด																
1	Aegithinidae	<i>Aegithina lafresnaye</i>	นกขมิ้นน้อยปีกสีเรียบ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
2	<i>Aegithina tiphia</i>	นกขมิ้นน้อยธรรมดา		ปีที่ 1				*	*	*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2				*	*	*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 3				*	*	*	*	*	*	*	*	*
3	Alcedinidae	<i>Halcyon smyrnensis</i>	นกกระเต็นอกขาว	ปีที่ 1	*						*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2	*						*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 3	*						*	*	*	*	*	*
4	Ardeidae	<i>Gorsachius melanolophus</i>	นกยางลายเสือ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
5	Artamidae	<i>Artamus fuscus</i>	นกแอ่นพง	ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
6	Cisticolidae	<i>Orthotomus atrogularis</i>	นกกระจิบบคอดำ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
7	<i>Orthotomus sutorius</i>	นกกระจิบบธรรมดา		ปีที่ 1					*	*	*					
				ปีที่ 2					*	*	*					
				ปีที่ 3					*	*	*					

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
8	Columbidae	<i>Columba livia</i>	นกพิราบป่า	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
9		<i>Geopelia striata</i>	นกเขาชวา	ปีที่ 1						*	*	*	*			
				ปีที่ 2						*	*	*	*			
				ปีที่ 3						*	*	*	*			
10		<i>Spilopelia chinensis</i>	นกเขาใหญ่	ปีที่ 1				*	*	*	*	*	*			
				ปีที่ 2				*	*	*	*	*	*			
				ปีที่ 3				*	*	*	*	*	*			
11		<i>Treron curvirostra</i>	นกเขาเปล้าธรรมดา	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
12	Coraciidae	<i>Coracias benghalensis</i>	นกตะขาบทุ่ง	ปีที่ 1						*	*	*				
				ปีที่ 2						*	*	*				
				ปีที่ 3						*	*	*				
13	Corvidae	<i>Corvus leuillanti</i>	อีเกา	ปีที่ 1					*	*	*					
				ปีที่ 2					*	*	*					
				ปีที่ 3					*	*	*					
14		<i>Crypsirina temia</i>	นกกาแว่น	ปีที่ 1							*					
				ปีที่ 2							*					
				ปีที่ 3							*					
15	Cuculidae	<i>Cacomantis merulinus</i>	นกอีวาบตักแตน	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
16		<i>Centropus sinensis</i>	นกกะปูดใหญ่	ปีที่ 1				*	*	*	*	*				
				ปีที่ 2				*	*	*	*	*				

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
17		<i>Chrysococcyx xanthorhynchus</i>	นกคัคคูสีม่วง	ปีที่ 3				*	*	*	*	*				
				ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
18		<i>Eudynamys scolopaceus</i>	นกกาเหว่า	ปีที่ 3												
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
19		<i>Phaenicophaeus tristis</i>	นกบั้งรอกใหญ่	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
20		<i>Surniculus lugubris</i>	นกคัคคูแขวงแซว	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
21	Dicaeidae	<i>Dicaeum agile</i>	นกกาฝากปากหนา	ปีที่ 3												
				ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
22		<i>Dicaeum chrysorrheum</i>	นกกาฝากก้นเหลือง	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
23		<i>Dicaeum cruentatum</i>	นกสีชมพูสวน	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
24	Dicruridae	<i>Dicrurus paradiseus</i>	นกแขวงหางบ่วงใหญ่	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*
25	Estrildidae	<i>Lonchura punctulata</i>	นกกระตีดัดขี้หมู	ปีที่ 3						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 1						*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2						*	*	*	*	*	*	*

นักกนพลคอสนาตาล บท 1
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย ปีที่ 2

บทที่ 5

นักโปรดเลื่องหัวจุก ปีที่ 1

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
43		<i>Pycnonotus goiavier</i>	นกปรอดหน้าขาว	ปีที่ 3												
				ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
44	Rallidae	<i>Amauromis phoenicurus</i>	นกแก้ว	ปีที่ 1					*	*	*					
				ปีที่ 2					*	*	*					
				ปีที่ 3					*	*	*					
45	Rhipiduridae	<i>Rhipidura javanica</i>	นกอีแรดแถบดำ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
46	Strigidae	<i>Glaucidium cuculoides</i>	นกเค้าโม่ง	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
47	Sturnidae	<i>Acridotheres grandis</i>	นกเอี้ยงหงอน	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
48		<i>Acridotheres leucocephalus</i>	นกกิ้งโครงหัวสีนวล	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
49		<i>Acridotheres tristis</i>	นกเอี้ยงสาริกา	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
50		<i>Gracupica nigricollis</i>	นกกิ้งโครงคอดำ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
51	Timaliidae	<i>Mixornis gularis</i>	นกกินแมลงออกเหลือง	ปีที่ 1					*	*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
52	Vangidae	<i>Hemipus picatus</i>	นกเขนน้อยปีกแถบขาว	ปีที่ 2					*	*	*	*	*	*		
				ปีที่ 3					*	*	*	*	*	*		
				ปีที่ 1						*	*	*				
				ปีที่ 2						*	*	*				
				ปีที่ 3						*	*	*				
นกอพยพ (Winter visitor) มีจำนวน 1 อันดับ 9 วงศ์ 18 ชนิด																
53	Campephagidae	<i>Coracina melaschistos</i>	นกเขียวขึงใหญ่	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
54		<i>Pericrocotus divaricatus</i>	นกพญาไฟสีเทา	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
55	Dicruridae	<i>Dicrurus leucophaeus</i>	นกแซงแซวสีเทา	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
56	Hirundinidae	<i>Hirundo rustica</i>	นกนางแอ่นบ้าน	ปีที่ 1				*			*	*	*	*	*	
				ปีที่ 2				*			*	*	*	*	*	
				ปีที่ 3				*			*	*	*	*	*	
57	Laniidae	<i>Lanius cristatus</i>	นกอีเสือสีน้ำตาล	ปีที่ 1	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 2	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*
				ปีที่ 3	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*
58	Locustellidae	<i>Locustella lanceolata</i>	นกพงตึกแต่นอกลาย	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
59	Monarchidae	<i>Hypothymis azurea</i>	นกจับแมลงจุกดำ	ปีที่ 1							*	*	*	*		

[illegible]

No.	Family	Scientific name	ชื่อไทย		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
68		<i>Phylloscopus plumbeitarsus</i>	นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
69		<i>Phylloscopus schwarzi</i>	นกกระจัดปากหนา	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
70		<i>Phylloscopus tenellipes</i>	นกกระจัดขาสีเนื้อ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
นกอพยพผ่าน (Passage migrant) มีจำนวน 1 อันดับ 3 วงศ์ 3 ชนิด																
71	Laniidae	<i>Lanius tigrinus</i>	นกอีเสือลายเสือ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
72	Muscicapidae	<i>Ficedula zanthopygia</i>	นกจับแมลงตะโพกเหลือง	ปีที่ 1	*	*	*	*	*	*	*				*	*
				ปีที่ 2	*	*	*	*	*	*	*			*	*	
				ปีที่ 3	*	*	*	*	*	*	*			*	*	
73	Phylloscopidae	<i>Phylloscopus coronatus</i>	นกกระจัดหัวมงกุฎ	ปีที่ 1												
				ปีที่ 2												
				ปีที่ 3												
นกอพยพมาทำรังวางไข่ (Breeding visitor) มีจำนวน 1 อันดับ 1 วงศ์ 1 ชนิด																
74	Pittidae	<i>Pitta moluccensis</i>	นกแต้วแล้วธรรมดา	ปีที่ 1							*	*	*	*	*	
				ปีที่ 2							*	*	*	*	*	
				ปีที่ 3							*	*	*	*	*	

การพบชนิดนกและจำนวนครั้งที่พบนกที่เปลี่ยนไปในแต่ละเดือนนั้นมีสาเหตุจากหลายประการ เช่น

1. ฤดูกาล โดยในช่วงฤดูหนาว พบว่ามีนกอพยพเข้ามาในพื้นที่ป่า ส่งผลให้จำนวนชนิดนกโดยรวมเพิ่มขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงพันธุ์พืชปกคลุมและพืชอาหารของนก ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านฤดูกาล ในบางเดือนมีพืชอาหารมากหรือมีดอกไม้บานส่งผลให้มีโอกาสพบนกได้บ่อยครั้งขึ้น (อาจจะเป็นนกตัวเดิม บินหาอาหารหลายรอบก็เป็นได้) หรือบางช่วงพืชบางชนิดมีการทิ้งใบ เช่น มะรุม ทำให้แหล่งอาหารลดลง รวมถึงแหล่งหลบภัยลดลงด้วย นกจึงอาจเข้าไปใช้ประโยชน์บริเวณป่าลึกหรือเคลื่อนย้ายไปยังหย่อมป่าใกล้เคียง

3. การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศในช่วงวัน-เวลาที่สำรวจในแต่ละเดือน เช่น การที่ฝนตกหนักในช่วงฤดูฝน พบว่านกมักเกาะหลบในพุ่มไม้มากกว่าปรากฏตัวตามเรือนยอดต้นไม้ หรือบางช่วงเวลาอุณหภูมิสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ช่วงเวลาที่นกปรากฏตัวให้เห็นสั้นลงเช่นกัน

4. การรบกวนโดยมนุษย์ ได้แก่ กิจกรรมของนักศึกษา เช่น การเพาะกล้าไม้ การเก็บข้อมูลเพื่อทำโครงการ เป็นต้น การสร้างทางเดินด้วยแผ่นคอนกรีตในป่า ณ บริเวณย่อยที่ 1 การสัญจรไปมาโดยรถจักรยานยนต์และรถยนต์ ตามแนวบ้านพักบุคลากรและบ้านพอเพียง และกิจกรรมการก่อสร้างอาคาร โดยเฉพาะบริเวณย่อยที่ 11 ซึ่งมีรถยนต์และรถบรรทุกขนาดใหญ่ ทำให้เกิดเสียงดังและรบกวนนก จึงอาจส่งผลให้นกย้ายบริเวณหากินเข้าไปในป่าลึกจึงพบเห็นนกได้ยาก ทั้งนี้ควรมีการติดตามศึกษาในระยะยาว หลังจากสร้างอาคารแล้วเสร็จว่าจะมีนกเข้ามาใช้พื้นที่ป่ามากขึ้นหรือไม่

5. การรบกวนโดยสุนัข เนื่องจากบางเดือน มีสุนัขหลายตัวติดตามผู้วิจัยเข้าไปในพื้นที่ป่า บางครั้งสุนัขส่งเสียงดังและวิ่งนำผู้สำรวจ ทำให้นกอาจหลบเข้าไปในป่าทำให้ไม่พบนก

6. ระยะเวลาที่ใช้ในการสำรวจต่อจุด การสำรวจใช้เวลาเพียง 15 นาที จึงอาจลดโอกาสในการพบนก ซึ่งการศึกษาในอนาคต อาจเลือกพื้นที่ศึกษาเพียงบางจุด และใช้เวลามากขึ้น

สำหรับตัวอย่างการรบกวนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ที่ได้แสดงไว้ในภาพที่ 4.2 - 4.5) แสดงดังภาพที่ 4.30

ภาพที่ 4.30 ตัวอย่างการรบกวนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ศึกษา เช่น เสียงเห่าของสุนัขและกิจกรรมต่าง ๆ

4.6 แผนภาพแสดงการเปลี่ยนแปลงการพบนกเชิงพื้นที่

ผลการศึกษาในส่วนนี้ได้ นำข้อมูลการพบนกรายชนิดในแต่ละบริเวณย่อยมาทำการวิเคราะห์ร่วมกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ โดยแสดงผลการเปลี่ยนแปลงการพบนกในแต่ละปีเชิงพื้นที่ ในรูปแบบกึ่งแผนที่ พร้อมข้อมูลชื่อวงศ์ ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ สถานภาพตามฤดูกาล ขนาดของนก เต็มวัย ระดับความสำคัญ (พบบ่อยมาก พบบ่อย พบไม่บ่อย พบน้อย และพบน้อยมาก) ลักษณะทั่วไป นิเวศวิทยาของนก และเดือนที่พบนกในพื้นที่ป่าแต่ละปี เพื่อให้ทราบถึงบริเวณที่พบนกแต่ละชนิดในแต่ละปีและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากขึ้น โดยแสดงผลดังภาพที่ 4.31-4.104 ซึ่งผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการติดตามศึกษานกในพื้นที่ป่าได้ เช่น บริเวณใดพบนกได้ง่ายและสม่ำเสมอ หรือหากต้องการพบนกชนิดใดเป็นพิเศษควรไปสังเกตที่บริเวณใด เป็นต้น

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่ามีนกบางชนิดที่พบเพียงครั้งเดียวในรอบ 3 ปี ได้แก่

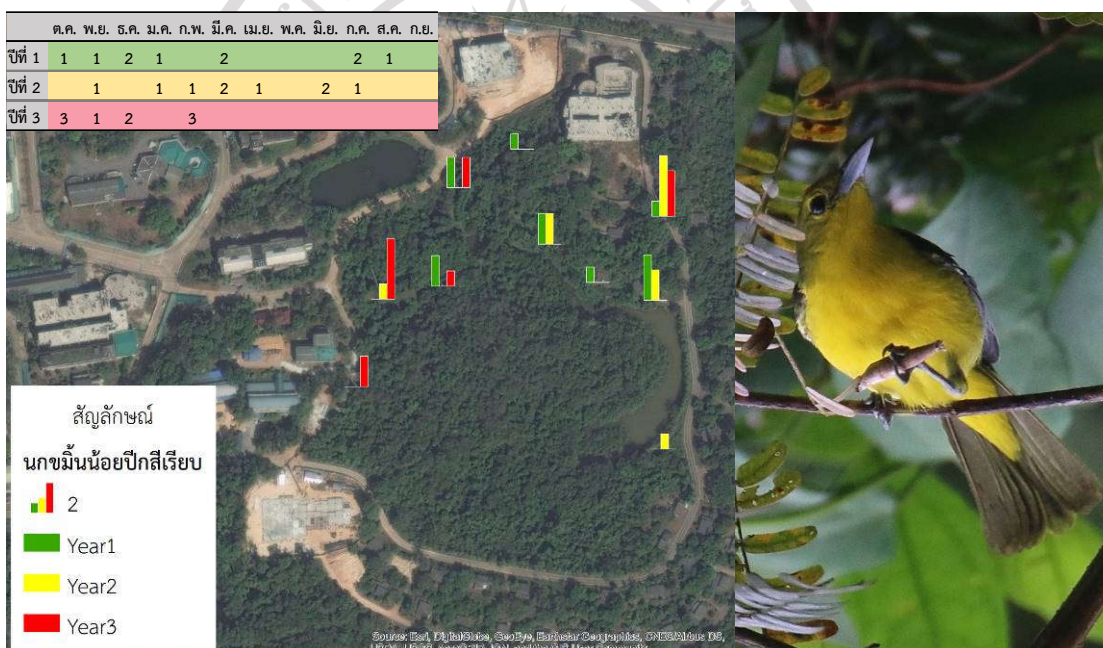
- นกอีเสือลายเสือ พบได้เฉพาะปีที่ 1 บริเวณย่อยที่ 1 เท่านั้น
- นกจับแมลงตะโพกเหลือง พบได้เฉพาะปีที่ 1 บริเวณย่อยที่ 6 เท่านั้น
- นกกระเจี๊ยดปากหนา พบได้เฉพาะปีที่ 1 บริเวณย่อยที่ 7 เท่านั้น
- นกจับแมลงสีคล้ำ พบได้เฉพาะปีที่ 2 บริเวณย่อยที่ 5 เท่านั้น
- นกพงตึกแตนนอกลาย พบเฉพาะปีที่ 2 บริเวณย่อยที่ 6 เท่านั้น
- นกเขาเปล้าธรรมดา พบได้เฉพาะปีที่ 2 บริเวณย่อยที่ 9 เท่านั้น
- นกจาบคาหัวสีส้ม พบได้เฉพาะปีที่ 1 บริเวณย่อยที่ 11 เท่านั้น
- นกอีวาบตึกแตน พบได้เฉพาะปีที่ 2 บริเวณย่อยที่ 13 เท่านั้น
- นกกิ่งโคร่งหัวสีนวล พบได้เฉพาะปีที่ 3 บริเวณย่อยที่ 13 เท่านั้น

นอกจากนี้ สามารถติดตามการใช้พื้นที่ของนกที่อพยพมาสร้างรังวางไข่ ซึ่งได้แก่ นกตัวแล้วธรรมดา ซึ่งพบว่าในปีแรกสามารถพบนกได้บ่อยในบริเวณป่าที่มีการรบกวนน้อย เช่น บริเวณย่อยที่ 3, 5, 6, 7 และ ต่อมาในปีที่ 2 พบนกได้หลายครั้งในบริเวณย่อยที่ 6 ซึ่งค่อนข้างเงียบสงบกว่าบริเวณย่อยอื่น ๆ และในปีที่ 3 สามารถพบนกได้บ่อย ในบริเวณย่อยที่ 12 และ 13 อีกทั้งพบนกในบริเวณย่อยที่ 4 และ 10 ตลอดช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม ทั้งนี้ช่วงเดือนที่พบนกนี้ กิจกรรมการก่อสร้างในบริเวณดังกล่าวได้ลดลงไปมาก จึงอาจรบกวนนกล้น้อยลง แต่พบว่าการก่อสร้างศาลลอยน้ำในบริเวณย่อยที่ 7 และมีคนงานมานอนพักบริเวณบ้านพอเพียง (ใกล้บริเวณย่อยที่ 6) จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นกย้ายไปใช้พื้นที่บริเวณอื่น ๆ ในปีนี้ 3

นอกจากนี้ สังเกตได้ว่าบริเวณย่อยที่ 1, 11 และ 13 เป็นบริเวณรอยต่อระหว่างนกที่บ่อยในเขตชุมชนและนกที่พบในป่า เช่น พบนกพิราบป่า นกเอี้ยงสาริกา นกเขาใหญ่ ได้บ่อย เป็นต้น

นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว

วงศ์	Aegithinidae
ชื่อสามัญ	Great lora
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Aegithina lafresnayei</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	15.5-17 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากใหญ่และยาวกว่านกขมิ้นน้อยธรรมดา **เพศผู้** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีเหลืองแกมเขียวเข้ม ปีกสีเขียวกับลำตัวด้านบนแต่ไม่มีแถบสีขาวหรือสีเหลือง ตะโพกสีจะซีดกว่าบริเวณอื่น หางสีดำ ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงก้นสีเหลืองสด **เพศเมีย** มีลักษณะคล้ายเพศผู้แต่สีซีดกว่า **นกวัยอ่อน** มีลักษณะเหมือนกันแต่บริเวณลำตัวด้านล่างจะมีลายแต้มสีเขียว

นิเวศวิทยา หากินอยู่บริเวณเรือนยอด พบหากินกันเป็นคู่ หรือหากินร่วมกับนกขนาดเล็กชนิดอื่น ๆ หาเหยื่อโดยการจิกกินตามกิ่งไม้และยอดไม้

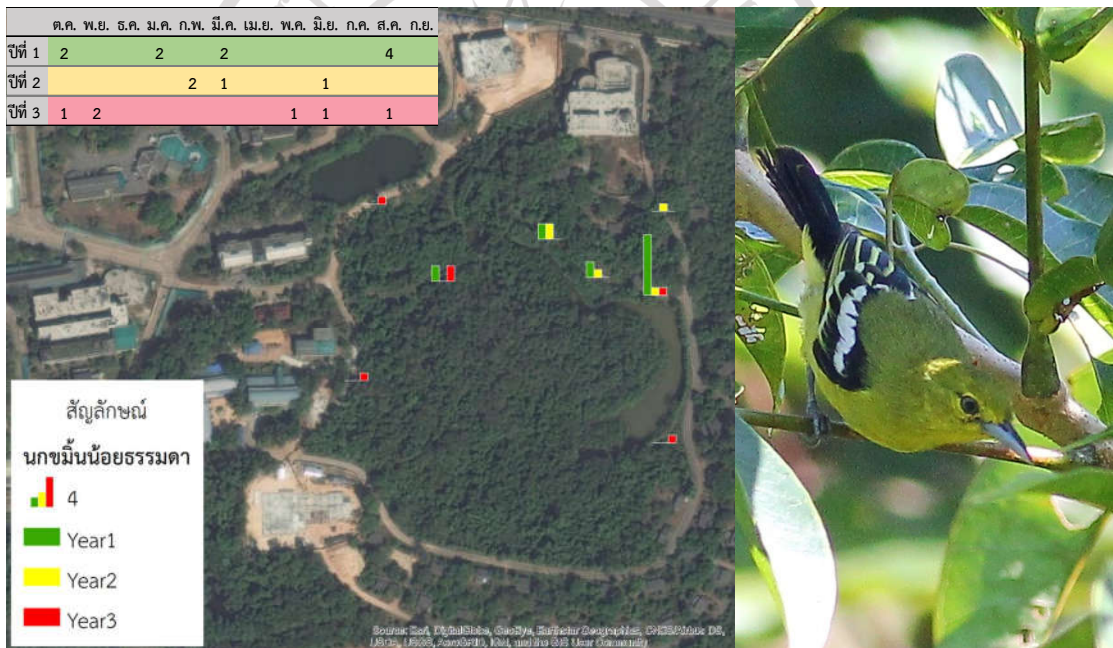
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรังปักไข่ และเลี้ยงลูกอ่อน โดยทำรังจากต้นหญ้า และกิ่งไม้เล็ก ๆ อาจใช้ใยแมงมุมเชื่อมวัสดุเข้าด้วยกัน ใช้ใบหญ้าหรือใบไม้แห้งวางตรงแอ่งเพื่อรองรับไข่

กินหนอนและแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.31 นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Aegithinidae
ชื่อสามัญ	Common Iora
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Aegithina tiphia</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	12-14.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

นิเวศวิทยา มักพบอยู่กันเป็นคู่ หากินบริเวณกิ่งไม้ และเรือนยอด เวลาหากินมักจะส่งเสียงร้องและกระโดดไปมาอยู่ตลอดเวลา

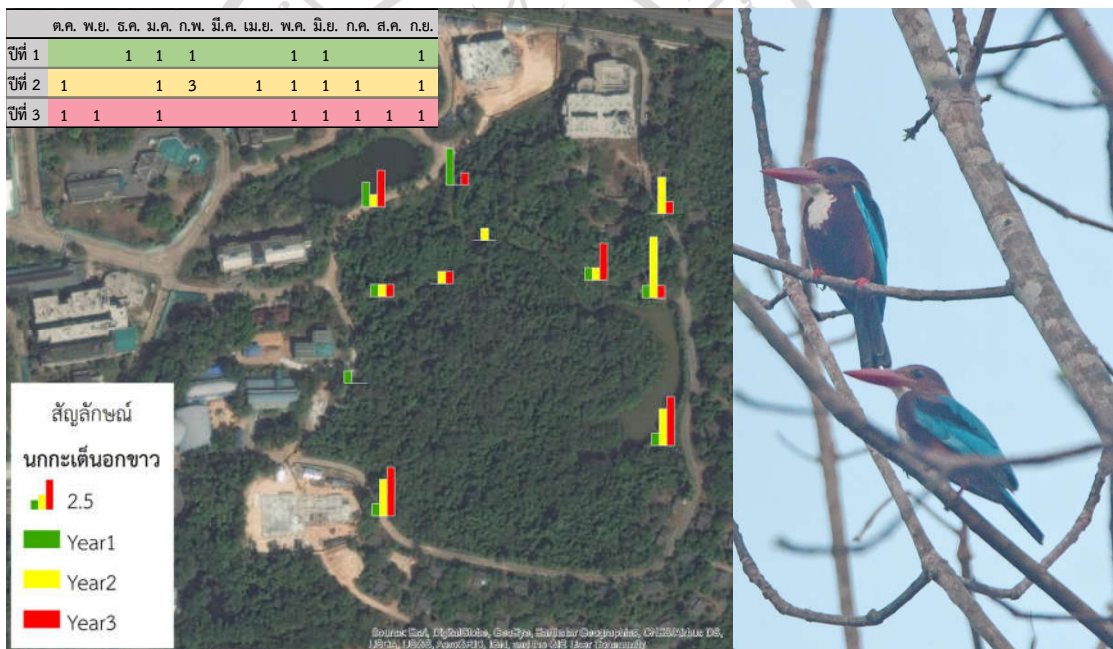
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรังปักไข่ และเลี้ยงลูกอ่อน โดยทำรังจากต้นหญ้า และกิ่งไม้เล็ก ๆ อาจใช้ใยแมงมุมเชื่อมวัสดุเข้าด้วยกัน ใช้ใบหญ้าหรือใบไม้แห้งวางตรงแอ่งเพื่อรองรับไข่

กินหนอนและแมลงเป็นอาหาร

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกะเต็นอกขาว

วงศ์	Alcedinidae
ชื่อสามัญ	White-breasted Kingfisher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Halcyon smymensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	27-29.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังตอนบนมีสีน้ำตาล ปากสีแดง ปีก หลัง และหางสีฟ้าเข้ม หลังตอนล่างและตะโพกสีฟ้าแต่สีอ่อนกว่าบริเวณหลังและปีก ลำตัวด้านล่างตั้งแต่ท้องถึงขาคู่มีใต้โคนหางสีน้ำตาล คาง คอและอกสีขาว เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะและสีขนเหมือนกัน

นิเวศวิทยา พบหากินโดยเกาะอยู่บริเวณต้นไม้โล่ง ๆ หรือไม้กึ่งสายไฟข้างถนน บางทีก็เกาะเพื่อแต่งขน บางทีก็กำลังมองหาเหยื่อ โดยการเกาะในแต่ละครั้งจะเกาะเป็นเวลานาน ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยใช้ปากและเล็บขุดดินให้เป็นโพรง โดยทำรังบริเวณริมน้ำที่มีหญ้าปกคลุม

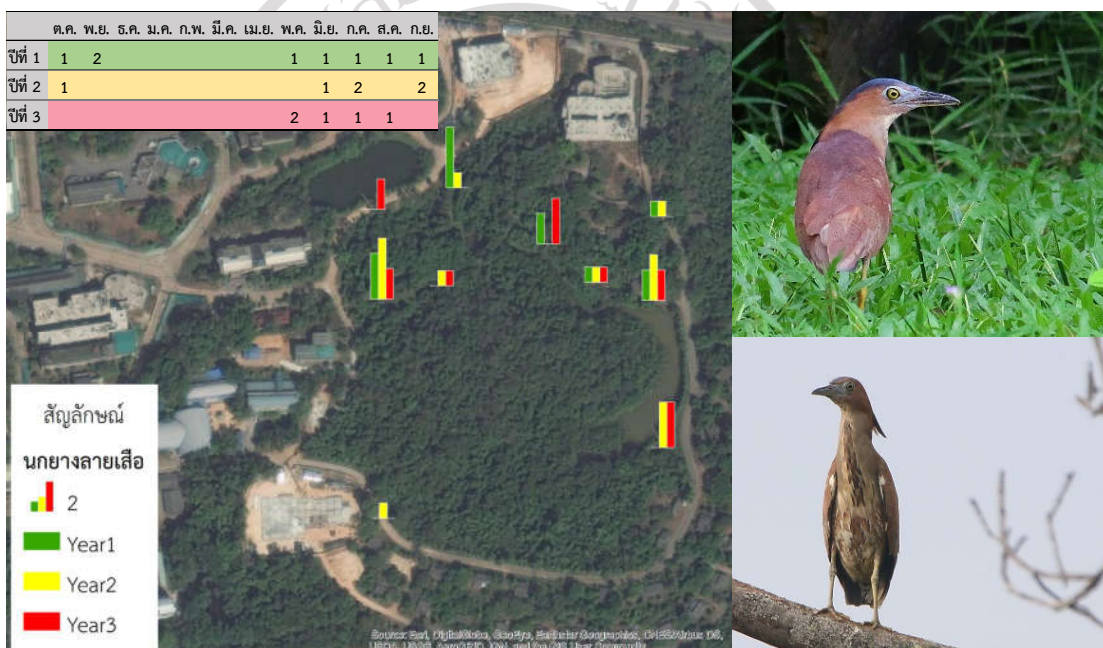
กินปลา กบ เขียด แมลง และสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.33 นกกะเต็นอกขาว

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกยางลายเสือ

วงศ์	Ardeidae
ชื่อสามัญ	Malay Night-heron
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gorsachius melanolophus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น/นกอพยพมาทำรังวางไข่ พบไม่บ่อย นกอพยพ หายาก
ขนาด	48-51 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากสีเหลืองแกมเขียว หนึ่งรอบตาสีเขียวแกมฟ้า มีหงอนขนสีดำยาวตั้งแต่หน้าผากไปถึงท้ายทอย ลำตัวด้านบนตั้งแต่หลัง ปีก จนถึงปลายหางมีสีน้ำตาลและมีลายขีดขวางเล็ก ๆ สีดำ ลำตัวด้านล่าง บริเวณกลางคอและอกมีขีดสีดำยาวต่อกันเป็นเส้นตามแนวยาว ท้องด้านล่างจนถึงขนคลุมใต้โคนหางสีอ่อนกว่าด้านบนและมีลายขีดสีดำจาง ๆ **วัยอ่อน** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีน้ำตาลเข้มเกือบดำและมีลายจุดสีขาวอยู่ทั่ว สีจะอ่อนลงตั้งแต่หลังถึงปลายหาง ลำตัวด้านล่างสีน้ำตาลและมีลายจุดสีขาวแต่จะอ่อนกว่าด้านบน

นิเวศวิทยา มักพบได้บริเวณใกล้แหล่งน้ำ หากินบริเวณลานหญ้าและพื้นที่ขึ้นแฉะ หรือบริเวณตามทางในป่า หนองน้ำเล็ก ๆ ลำธารที่มีน้ำขัง โดยนกยางลายเสือจะเดินหากินไปเรื่อย ๆ ตามพื้นและเมื่อพบเหยื่อก็จะจับแล้วกลืนลงคอไปเลย แต่ถ้านกยางลายเสือรู้สึกไม่ปลอดภัยก็จะรีบบินหนีไปจากบริเวณที่หากินนั้นทันที

ในประเทศไทยไม่มีรายงานการทำรังของนกยางลายเสือ แต่คาดว่าน่าจะทำรังตามกิ่งไม้ในช่วงฤดูฝน

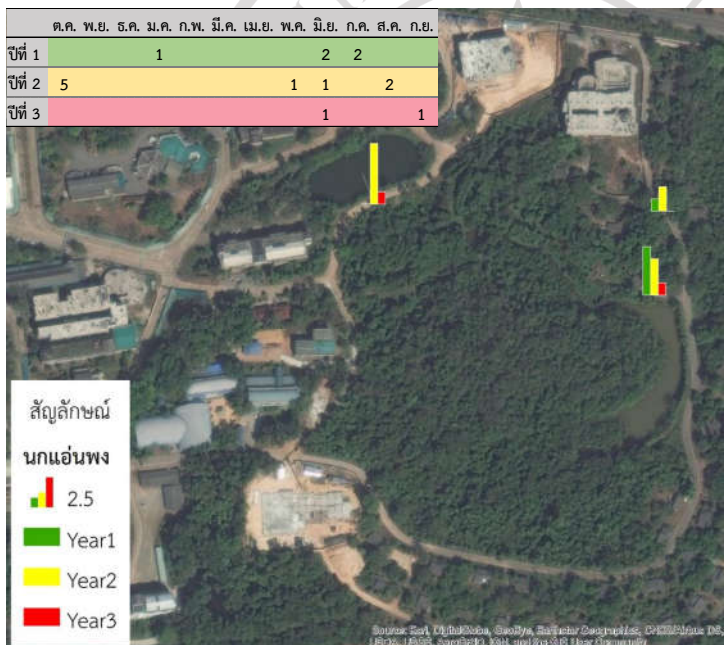
กินปลา กบ เขียด แมลง ไส้เดือน และสัตว์เลื้อยคลานขนาดเล็กเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.34 นกยางลายเสือ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกแอ่นพง

วงศ์	Artamidae
ชื่อสามัญ	Ashy Woodswallow
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Artamus fuscus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	16-18 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากหนาสีเทาแกมฟ้าปลายปากดำ ลำตัวด้านบนตั้งแต่หัวถึงท้ายทอยสีเทา หลังถึงตะโพกสีออกน้ำตาล หางสีเทา ขนคลุมบนโคนหางและปลายหางเป็นแถบสีออกขาว ลำตัวด้านล่างสีเทาตั้งแต่คางถึงคอ ออกถึงท้องสีน้ำตาล ก้นและขนคลุมใต้โคนหางสีขาว **วัยอ่อน** มีลักษณะคล้ายตัวเต็มวัย แต่มีลายแต้มสีน้ำตาลแดง และมีลายเกล็ดสีขาวบริเวณหลัง

นิเวศวิทยา พบหากินกันเป็นฝูงบริเวณที่โล่งตามกิ่งไม้แห้ง ตอไม้ สายไฟ เป็นต้น โดยระหว่างที่เกาะก็จะกระดกหางขึ้นลงช้า ๆ หรืออาจหมุนตัวไปมา เมื่อพบเหยื่อก็โฉบออกไปจับกินแล้วบินกลับที่เดิมหรือใกล้ที่เดิม แต่มักไม่ลงพื้นดิน

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยสานต้นหญ้า รากไม้ และเยื่อหรือใยต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และอาจมีขนนกแซมบ้างเล็กน้อย ทำรังอยู่บนที่สูง เช่น ระหว่างโคนก้านหรือลำต้นของต้นมะพร้าว ต้นตาล หรือต้นปาล์ม เป็นต้น

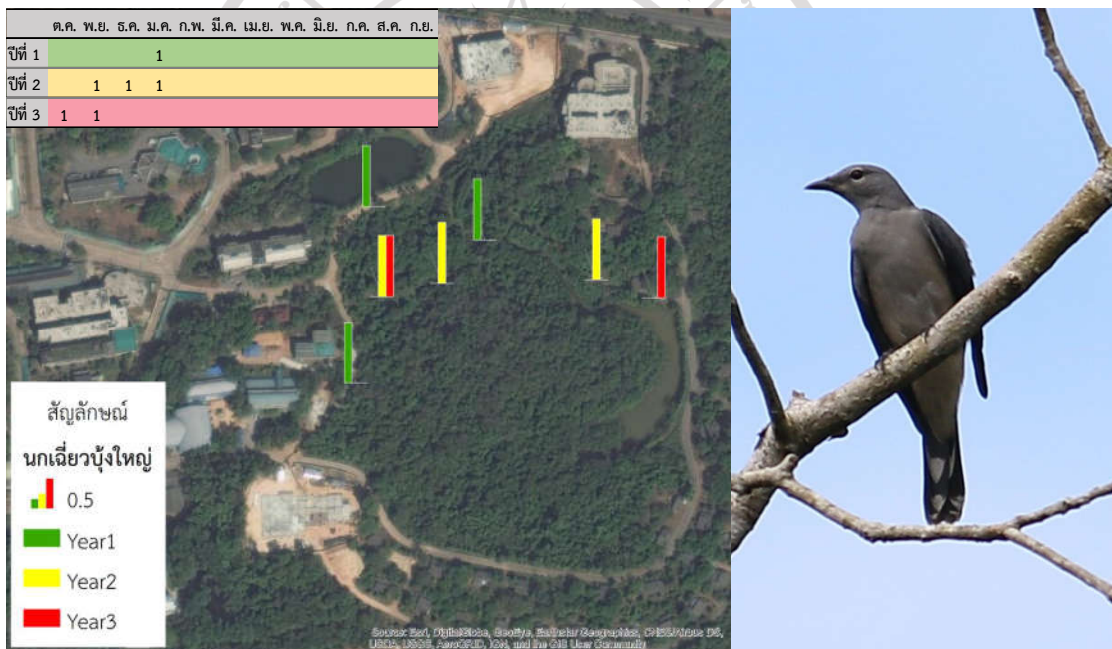
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.35 นกแอ่นพง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเงี้ยวบั้งใหญ่

วงศ์	Campephagidae
ชื่อสามัญ	Black-winged Cuckoo-shrike
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Coracina melaschistos</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น และนกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	21.5-25.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีเทาเข้ม ตะโพกถึงหางสีเทาอ่อน ปลายหางสีดำ ปีกสีดำตัดกับลำตัวสีเทา ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงท้องสีเทาเข้ม ก้นและขนคลุมใต้โคนหางสีขาว หางด้านล่างสีดำมีลายบั้งสีขาว เพศเมีย มีลักษณะและสีเหมือนเพศผู้ แต่มีวงรอบตาสีขาวไม่ต่อเนื่อง มีแถบตาแคบสีดำ ลำตัวด้านล่างสีเหมือนเพศผู้แต่เป็นลายเกล็ดสีดำตั้งแต่คางจนถึงขนคลุมใต้โคนหาง

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียว หรือเป็นคู่ บางครั้งพบหากินร่วมกับนกชนิดอื่น เช่น นกแขวง แว่นนกพญาไฟ เป็นต้น มักเกาะหาอาหารตามกิ่งไม้หรือยอดไม้ ไม่ค่อยลงมาตามพื้น บางครั้งก็โฉบจับเหยื่อกลางอากาศที่ไม่ไกลจากที่เกาะมากนัก

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน ทำรังโดยใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ ใบไม้ และใบหญ้า เป็นวัสดุแล้วใช้ใยแมงมุมฉาบผิวด้านนอก โดยทำรังตามง่ามไม้สูง ๆ

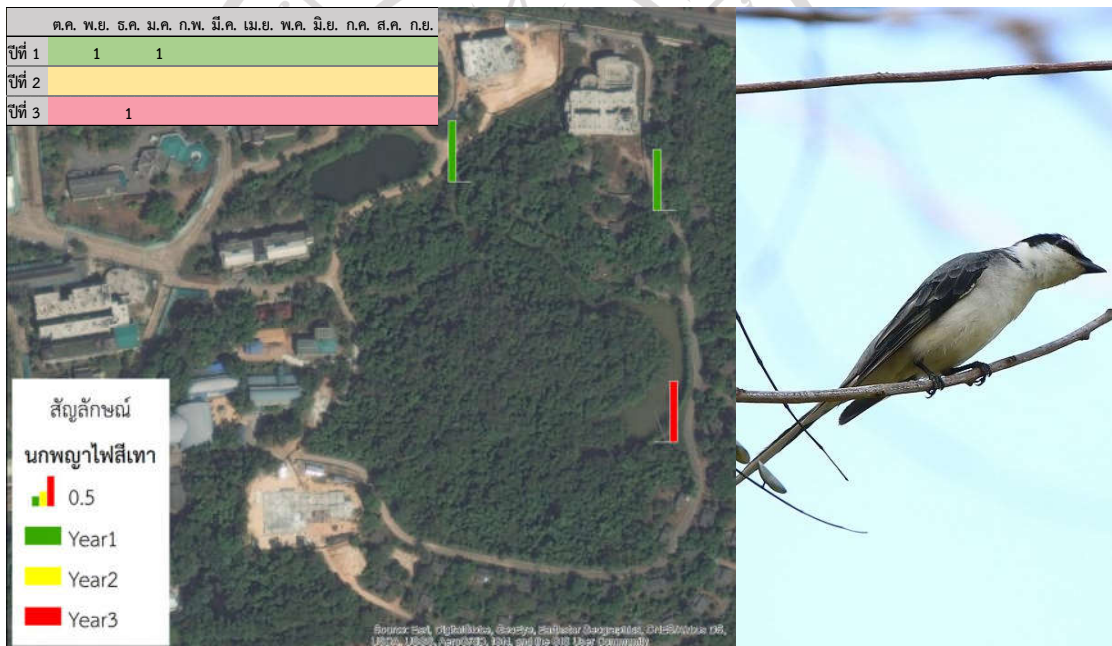
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.36 นกเงี้ยวบั้งใหญ่

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกพญาไฟสีเทา

วงศ์	Campephagidae
ชื่อสามัญ	Ashy Minivet
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pericrocotus divaricatus</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบไม่บ่อย
ขนาด	18.5-20 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ หัวสีดำ หน้าผากขาว กระหม่อมถึงท้ายทอยดำ (ช่วงหัวคล้ายหมวกกันน็อค) หลังตอนบนถึงขนคลุมบนโคนหางสีเทา ปีกสีดำมีสีขาวผสมบ้าง หางสีดำขอบทางด้านนอกสีขาว ลำตัวด้านล่างสีขาวตั้งแต่คางถึงปลายหาง เพศเมีย หัวสีดำ หน้าผากขาว กระหม่อมถึงขนคลุมบนโคนหางสีเทา ปีกสีดำแต่ไม่แซมเท่าเพศผู้ หางสีดำขอบทางด้านนอกสีขาว

นิเวศวิทยา พบอยู่เป็นฝูง บางครั้งก็หากินร่วมกับนกชนิดอื่น มักเกาะตามยอดไม้หรือกิ่งไม้สูง ๆ โดยส่วนใหญ่หาอาหารตามยอดไม้หรือกิ่งไม้ น้อยครั้งที่พบโฉบจับแมลงกินกลางอากาศ

ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

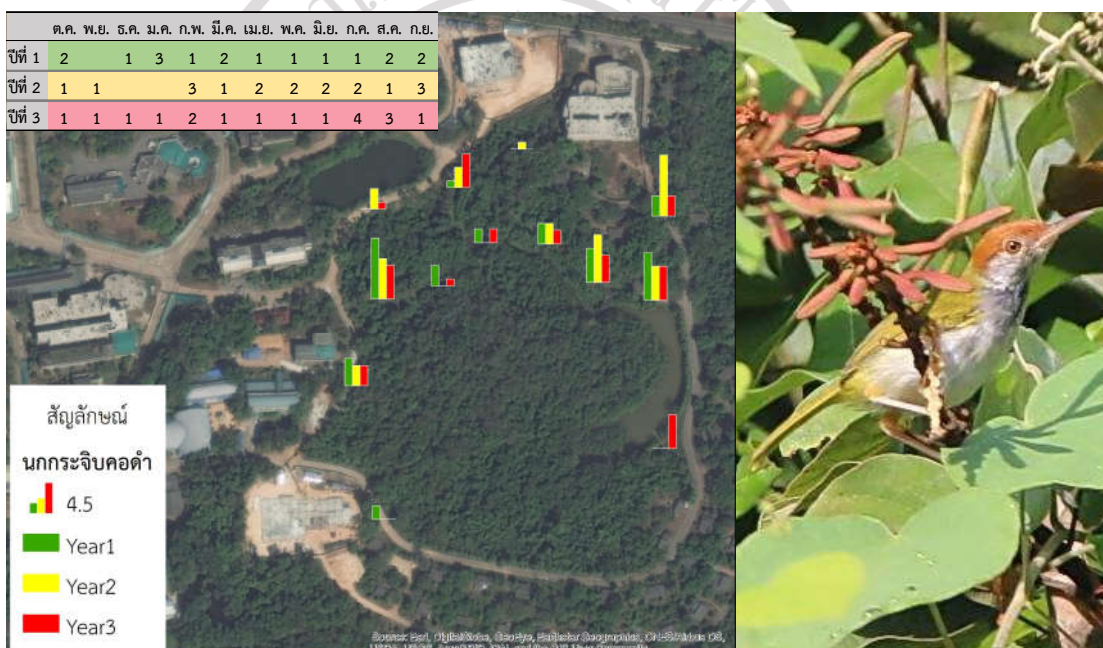
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.37 นกพญาไฟสีเทา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระजิบคอดำ

วงศ์	Cisticolidae
ชื่อสามัญ	Dark-necked Tailorbird
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Orthotomus atrogularis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบไม่บ่อย
ขนาด	10.5-12 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป **เพศผู้** หัวตา หน้าผาก กระหม่อม ท้ายทอยสีน้ำตาลแดง ลำตัวด้านบนตั้งแต่หลังถึงหางสีเขียวแกมเหลือง (สีสดกว่านกกระจิบธรรมดา) ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและขนคลุมหูสีขาวอมเทา บริเวณข้างคอและคอมีสีดำแกมเทา ท้องสีขาวออกเทา ขนคลุมใต้โคนหางสีเหลือง **เพศเมีย** มีลักษณะคล้ายเพศผู้แต่สีซีดกว่า บริเวณข้างคอและอกสีขาวแกมเทา ท้องสีขาว ขนคลุมใต้โคนหางสีเหลือง (อ่อนกว่าเพศผู้)

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่ โดยกระโดดไปตามพุ่มไม้หรือพืชต่าง ๆ ทำให้เห็นตัวได้ยาก ชอบอาศัยอยู่ตามป่าดิบหรือใกล้แหล่งน้ำ ไม่ค่อยออกมาเกาะร้องในที่โล่งบ่อยนัก อาจพบหากินเป็นคู่ หรืออยู่ในฝูงปะปนกับนกขนาดเล็กอื่น ๆ

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังด้วยการใช้ใบพืชหรือใบไม้เพียงใบเดียวโอบเข้าหากัน แล้วใช้ใยแมงมุมเชื่อมให้ติดกันเป็นรูปกระเปาะ แล้วรองพื้นรังด้วยดอกหญ้าหรือใบไม้แห้ง ทำรังตามต้นไม้หรือพุ่มไม้ที่มีใบขนาดใหญ่

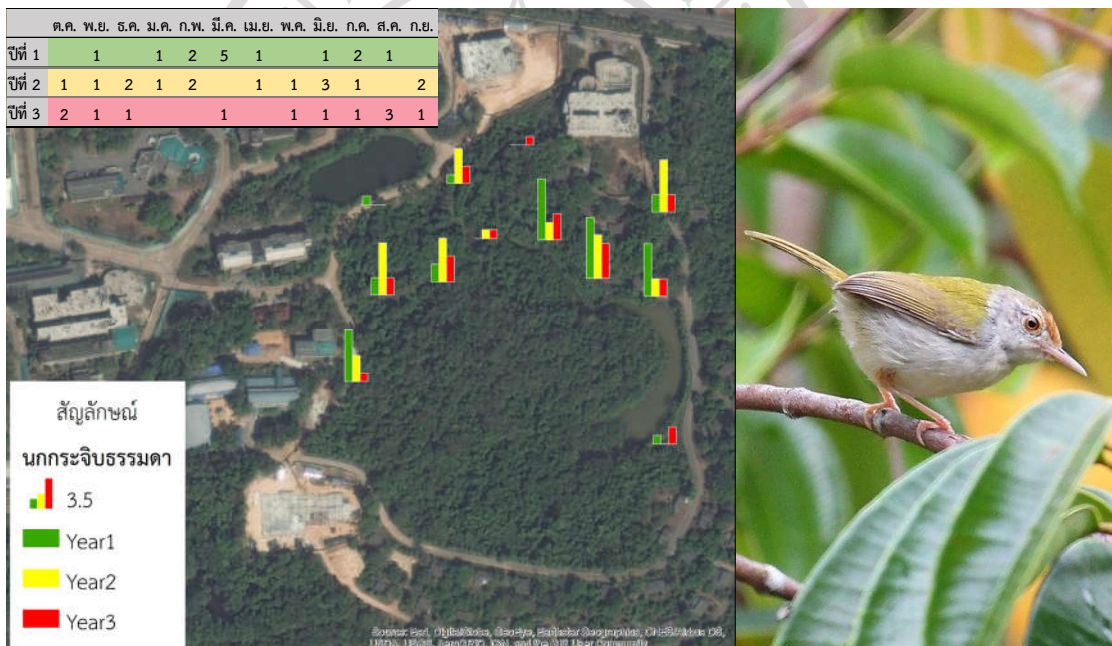
กินแมลง ตัวหนอน และน้ำหวานจากดอกไม้บางชนิด

ภาพที่ 4.38 นกกระจิบคอดำ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระजิบธรรมดา

วงศ์	Cisticolidae
ชื่อสามัญ	Common Tailorbird
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Orthotomus sutorius</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	11-13 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

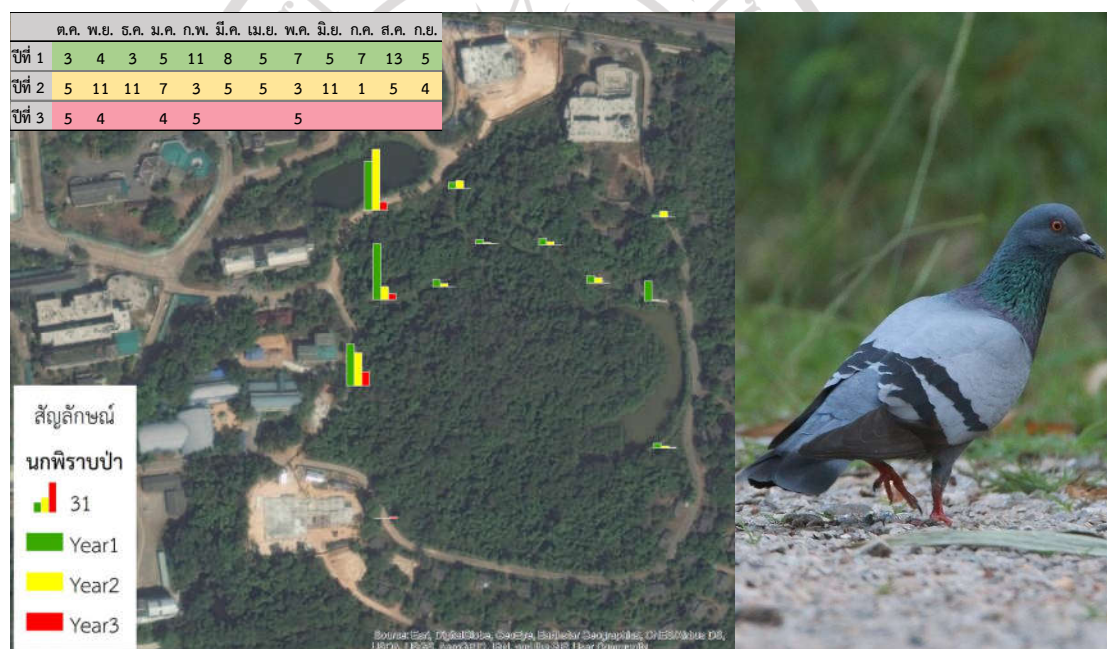
ลักษณะทั่วไป หน้าผากสีน้ำตาลแดง หัวตาและคิ้วสีขาว ขนคลุมหูสีขาวแกมเทา ลำตัวด้านบนสีเขียวคล้ำหรือเขียวแกมเหลือง ลำตัวด้านล่างสีขาวบางครั้งโคนขนบริเวณคางและคอมีสีเทาเข้ม หรืออาจเห็นเป็นสีดำ ขนคลุมใต้โคนหางสีขาว ช่วงฤดูผสมพันธุ์หางคู่กลางของเพศผู้จะยาวมากและปลายแหลม

นิเวศวิทยา พบหากินเพียงลำพังหรือเป็นคู่ มักกระโดดไปมาไม่อยู่กับที่ตามกิ่งภายในเรือนยอดต้นไม้ ไม้พุ่ม กอหญ้าและพืชต่าง ๆ ขณะเกาะทางมักจะตั้งฉากกับลำตัว ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังด้วยการโน้มใบพืชมาเชื่อมต่อกันด้วยใยแมงมุม มีทางเข้าอยู่ด้านบน ทำรังตามต้นไม้หรือพุ่มไม้ที่มีใบขนาดใหญ่ กินแมลง ตัวหนอน และน้ำหวานจากดอกไม้บางชนิด

ภาพที่ 4.39 นกกระจิบธรรมดา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Columbidae
ชื่อสามัญ	Rock Dove
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Columba livia</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	33-34 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

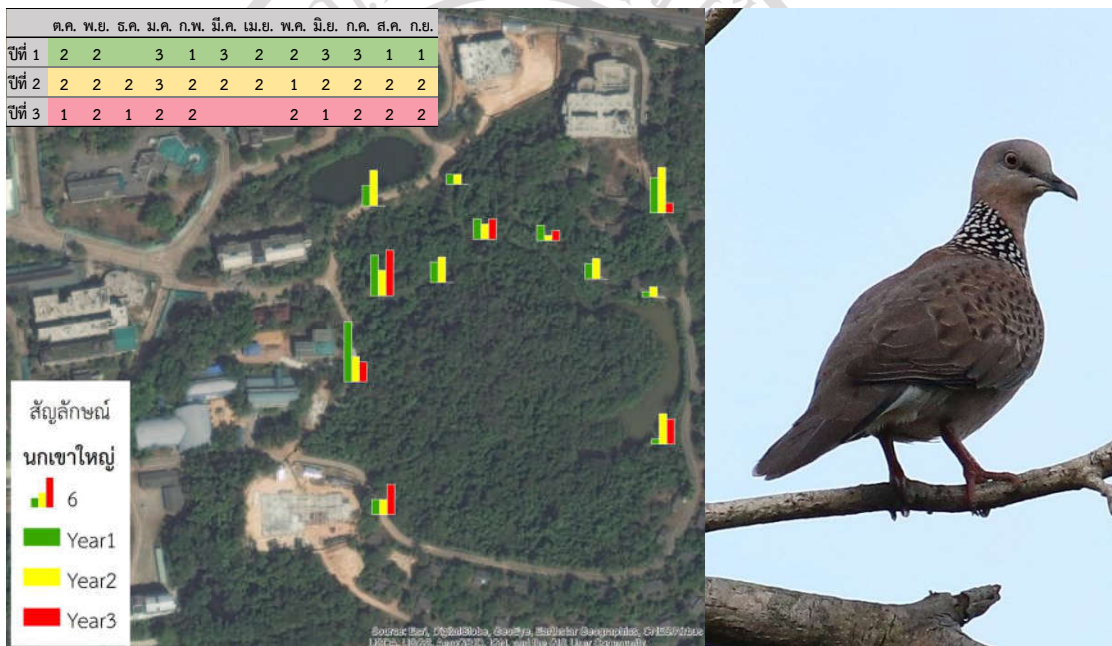
ลักษณะทั่วไป หัวสีเทา ปากสีดำ คอสีเทาเหลืองเขียว (เพศผู้จะเหลืองเขียวมากกว่าเพศเมีย) หลังและปีกสีเทาอ่อน ขนปลายปีกและขนปลายหางสีดำ ท้องสีเทาอ่อน ขาและนิ้วสีแดง แต่ทั้งนี้ปัจจุบันมีการผสมและคัดเลือกสายพันธุ์จนมีสีขนที่หลากหลายแตกต่างไปจากพันธุ์ดั้งเดิม

นิเวศวิทยา เป็นนกที่อาศัยอยู่ในเมืองใกล้กับแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ พบอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ หาอาหารกินตามพื้นดิน ผสมพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี แต่พบมากในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบหญ้า ขยะ หรือขนของนกวางซ้อนกันในโพรง หรือหลิบบตามแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ กินเมล็ดพืช ยอดอ่อนพืช และผลไม้ต่าง ๆ เป็นต้น

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเขาใหญ่

วงศ์	Columbidae
ชื่อสามัญ	Spotted Dove
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Spilopelia chinensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	30-31 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป หัวสีเทาออกน้ำตาล หัวตาสีดำ ปากสีน้ำตาลค่อนข้างยาวและตรง ท้ายทอยมีแถบสีดำลายจุดสีขาว ลำตัวด้านบนสีออกน้ำตาลมีลายขีดสีดำจาง ๆ ปีกสีน้ำตาลเข้ม ขนปลายปีกสีออกดำ ออกสีน้ำตาลอ่อน ท้องและขนคลุมใต้โคนหางสีขาว ขนปลายหางด้านข้างทั้ง 2 แถบ สีขาว (เห็นได้เวลาบิน) ขาและนิ้วสีแดง ทั้ง 2 เพศมีลักษณะและสีเหมือนกัน

นิเวศวิทยา พบอาศัยอยู่กันเป็นฝูงเล็ก ๆ หรือเป็นคู่ โดยเกาะอยู่บนต้นไม้หรือตามเสาไฟฟ้า ข้างถนน หาดอาหารกินตามพื้นถนน หรือพื้นดินทั่วไป มนุษย์นิยมนำมาเลี้ยงกันเนื่องจากมีเสียงร้องที่ไพเราะและก้องกังวานได้ยินไปไกล และบางครั้งพบเห็นนำลูกนำมาขายให้กับผู้ที่มีความเชื่อเรื่องการสะเดาะเคราะห์ตามวัดก็มี

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน รังมีลักษณะคล้ายจาน ทำจากกิ่งไม้เล็ก ๆ และต้นหญ้ามาวางซ้อนกัน โดยสานหรือไขว้ไปมาแล้วเว้นแฉ่งตรงกลางไว้เพื่อนำใบหญ้าหรือใบไม้มาวางเพื่อรองรับไข่

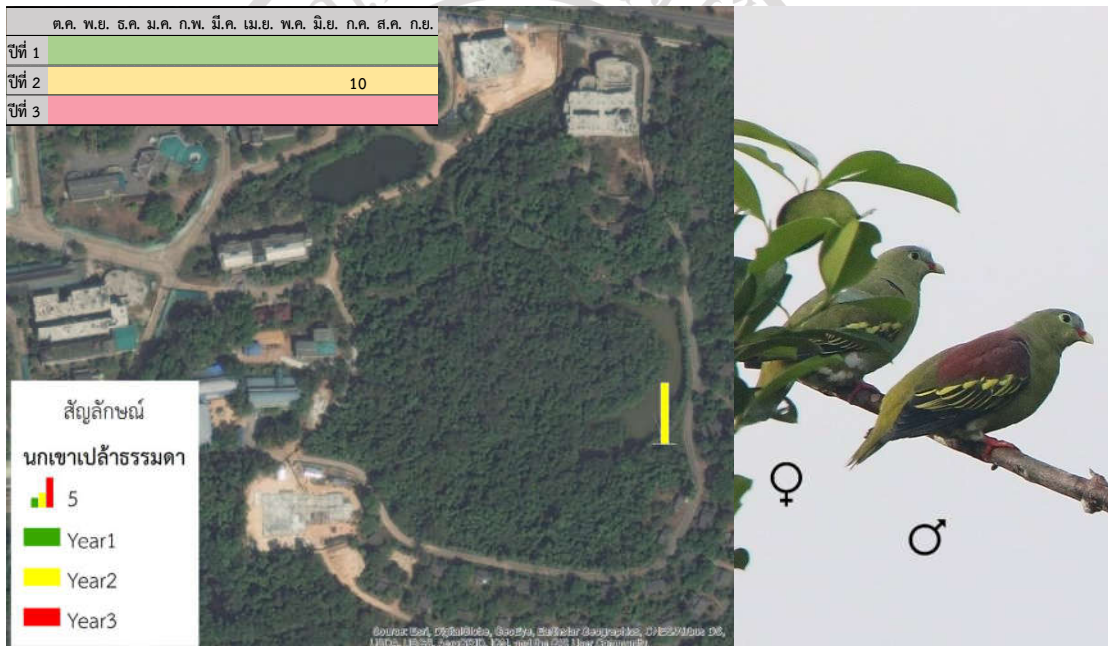
กินเมล็ดพืช เมล็ดของไม้ยืนต้น แมลง หรือตัวหนอน

ภาพที่ 4.42 นกเขาใหญ่

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเขาเปล้าธรรมดา

วงศ์	Columbidae
ชื่อสามัญ	Thick-billed Green Pigeon
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Treron curvirostra</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น บางส่วนมีการอพยพระยะสั้น พบบ่อย
ขนาด	25.5-27.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ หน้าผากถึงกระหม่อมสีเทา ปากหนาสีเหลืองโคนปากสีแดง หนังรอบตาสีฟ้า ลำตัวด้านหลังตอนบนและปีกสีน้ำตาลแดง บริเวณหลังถึงปลายหางสีเขียว ปีกมีสีเหลืองสลับดำ ขนปลายปีกสีดำ ลำตัวด้านล่างตั้งแต่อกลงไปสีเขียวเข้ม ขนคลุมใต้โคนหางสีน้ำตาล ปลายหางด้านข้างทั้ง 2 ด้านสีขาว ขาและนิ้วสีแดง เพศเมีย ต่างจากเพศผู้ตรงบริเวณด้านบนของลำตัวมีสีเขียวตลอดจนถึงปลายหาง ขนคลุมใต้โคนหางสีเขียว สลับเหลืองอ่อนตามแนวขวาง

นิเวศวิทยา หากินรวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ โดยอาศัยอยู่ตามต้นไม้ บ้างก็เดินได้ไปตามกิ่งไม้ เพื่อหาอาหารกิน ด้วยสีที่กลมกลืนกับต้นไม้ทำให้สังเกตเห็นตัวได้ยาก และเมื่อมีสิ่งใดมารบกวนก็จะบินขึ้นพร้อมกัน และไม่นานก็บินกลับมาที่เดิมอีก

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยการนำกิ่งไม้เล็ก ๆ มาวางซ้อนกันตามง่ามกิ่งที่ติดกับลำต้นของต้นไม้ หรือตามกอไผ่

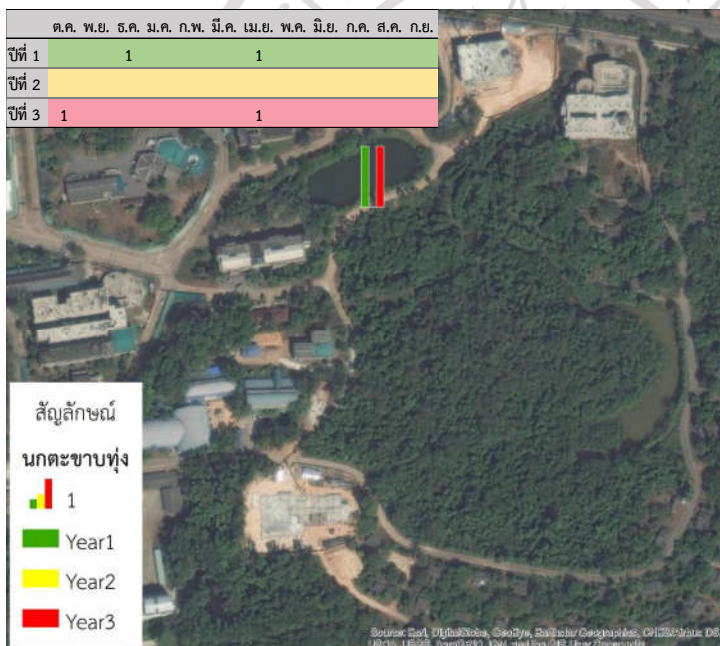
กินผลไม้สุกเป็นอาหาร (ลูกไทร ลูกหว้า)

ภาพที่ 4.43 นกเขาเปล้าธรรมดา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกตะขาบทุ่ง

วงศ์	Coraciidae
ชื่อสามัญ	Indian Roller
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Coracias benghalensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	33 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป หัวสีฟ้า ปากดำ คอสีฟ้า คอถึงอกตอนบนสีน้ำเงินและมีลายขีดเล็ก ๆ สีฟ้า ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลแกมฟ้า ลำตัวด้านล่างสีน้ำตาล ขนคลุมปีกด้านบนและขนปลายปีกสีน้ำเงิน ขนคลุมปีกแกว่ง และกันถึงขนคลุมใต้โคนหางสีฟ้า ทั้งสองเพศมีลักษณะและสีขนเหมือนกัน

นิเวศวิทยา มักพบเกาะอยู่ตามทีโล่ง บางครั้งก็พบเกาะอยู่ตามสายไฟริมถนน เพื่อมองหาเหยื่อและเมื่อพบเหยื่อก็จะบินลงมาโฉบแล้วบินกลับไปกินบริเวณที่เกาะเดิม หรือบางครั้งก็พบยืนอยู่บนพื้นดิน

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยใช้ใบไม้ ใบหญ้ามารองรับไข่ ทำรังตามโพรงไม้ธรรมชาติหรือที่สัตว์อื่นสร้างไว้ บางครั้งทำรังบนต้นไม้หรือไม้ยอดดวน

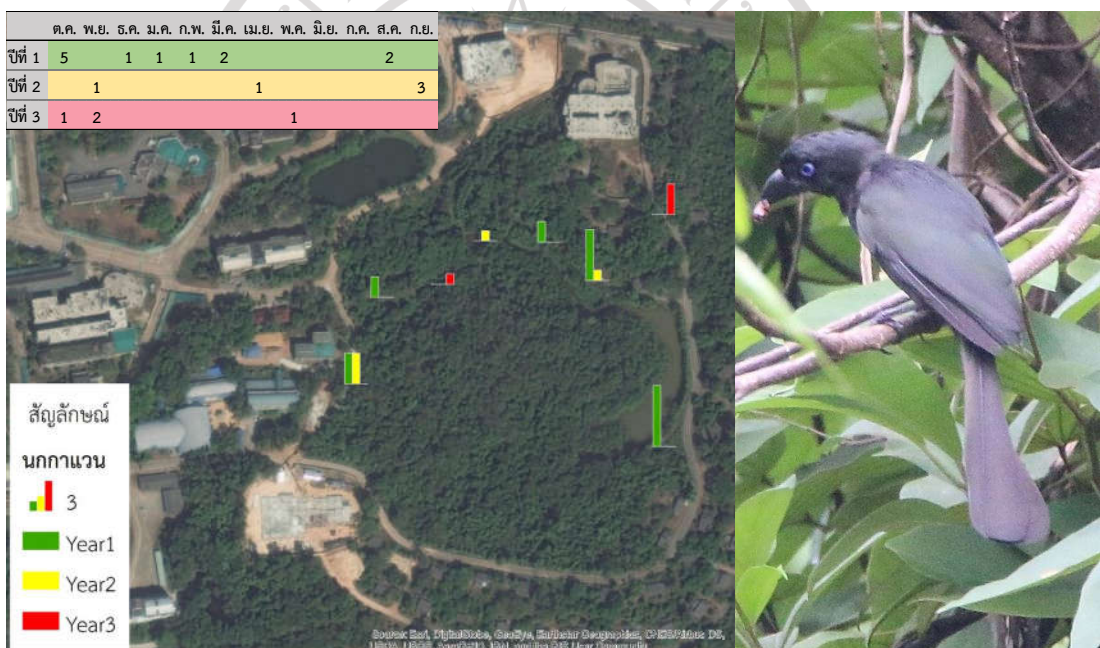
กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.44 นกตะขาบทุ่ง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกาแวน

วงศ์	Corvidae
ชื่อสามัญ	Racket-tailed Treepie
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Crypsirina temia</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	37-40.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากใหญ่และหนา สีเทาเข้มถึงดำ ม่านตาสีฟ้า/น้ำเงิน หน้าผาก หัวตา และวงตาสีดำ ลำตัวเพรียว หางยาวปลายหางมีขอบมนและบานออก มีขนสีเทาเข้มเหลือบเขียวทั้งตัว เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะและสีเหมือนกัน

นิเวศวิทยา บางครั้งพบหาอาหารอยู่ตัวเดียว บางครั้งก็พบอยู่รวมกันเป็นฝูงบนต้นไม้ขนาดใหญ่ ชอบกระโดดหรือบินย่ำที่จากกิ่งไม้หรือต้นไม้ โดยมากหาอาหารบนต้นไม้ไม่ลงมากินที่พื้น

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากกิ่งไม้แห้ง รากไม้ และต้นหญ้า โดยนำมาวางซ้อนกันตามง่ามต้นไม้ เว้นแฉ่งตรงกลางไว้ใส่ใบไม้ ใบหญ้า หรือดอกหญ้าเพื่อรองรับไข่ ทำรังตามพุ่มไม้ ต้นไม้ขนาดกลาง หรือกอไผ่

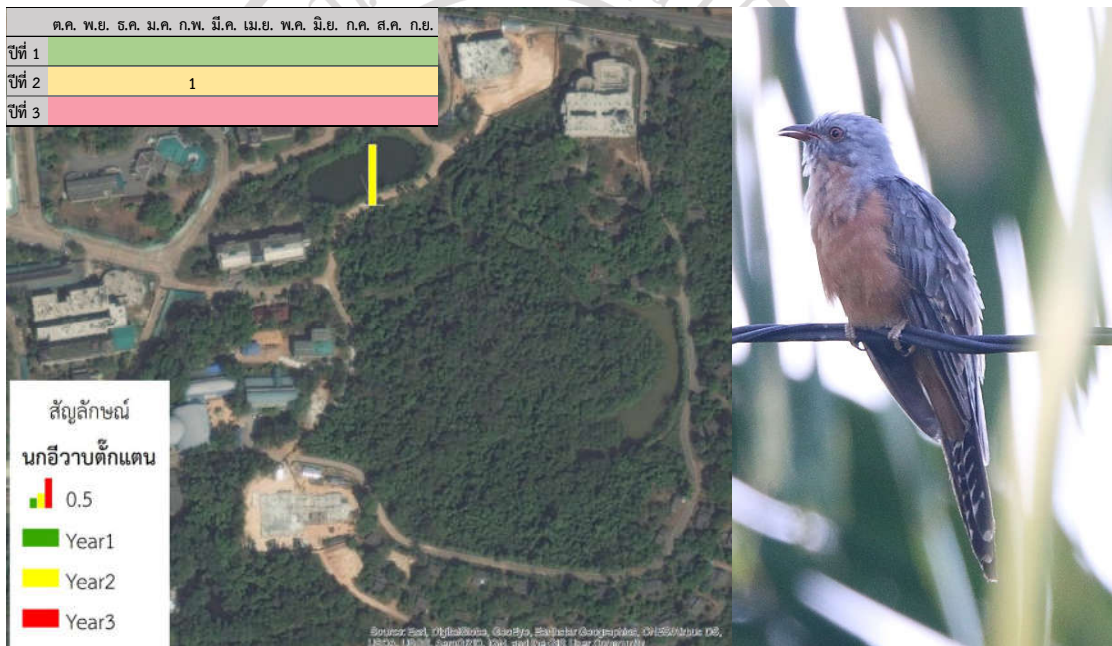
กินแมลง ตัว หนอน และสัตว์ขนาดเล็ก และกินผลไม้บางชนิดเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.46 นกกาแวน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกอีวาบตั๊กแตน

วงศ์	Cuculidae
ชื่อสามัญ	Plaintive Cuckoo
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cacomantis merulinus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	22 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ หน้าผากถึงท้ายทอยสีเทาเข้ม ม่านตาสีแดง หลัง ปีก สีเทาเข้ม หางสีดำ ขอบหางมีลายสีขาว ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกตอนบนสีเทาอ่อน อกตอนล่างถึงขนคลุมใต้โคนหางสีน้ำตาล หางด้านล่างมีลายขวางเล็ก ๆ สีขาว เพศเมีย มีรูปร่าง 2 แบบ คือ แบบสีน้ำตาลแดง และแบบสีเทา โดยแบบสีน้ำตาลแดง หน้าผากถึงหางสีน้ำตาลและมีลายบาง ๆ สีดำ คิ้วสีขาว แถบตาสีน้ำตาล ม่านตาสีแดง ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกตอนบนมีสีน้ำตาลจาง ๆ อกตอนล่างถึงขนคลุมใต้โคนหางสีขาวยาวเล็ก ๆ สีดำ ส่วนเพศเมียแบบสีเทามีลักษณะเหมือนเพศผู้ วัยอ่อน มีลักษณะเหมือนเพศเมียแบบสีน้ำตาลแดง

นิเวศวิทยา จัดเป็นนกที่มีเสียงค่อนข้างไพเราะและสามารถส่งเสียงร้องติดต่อกันได้เป็นเวลานาน แต่แม้ว่าจะส่งเสียงร้องได้ทั้งวัน นกอีวาบตั๊กแตนก็เป็นนกที่สามารถหาตัวได้ยากชนิดหนึ่ง เพราะมักเกาะอยู่หลบ ๆ ที่มีใบไม้ปกคลุม น้อยครั้งที่จะพบเห็นเกาะบริเวณที่โล่งแจ้งตามสายไฟ หรือที่โล่งบริเวณต้นไม้ใหญ่

นกอีวาบตั๊กแตนจะวางไข่ในรังของนกชนิดอื่น ถูผสมพันธุ์จึงขึ้นอยู่กับนกเจ้าของรัง แต่ปกติจะอยู่ในช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-สิงหาคม

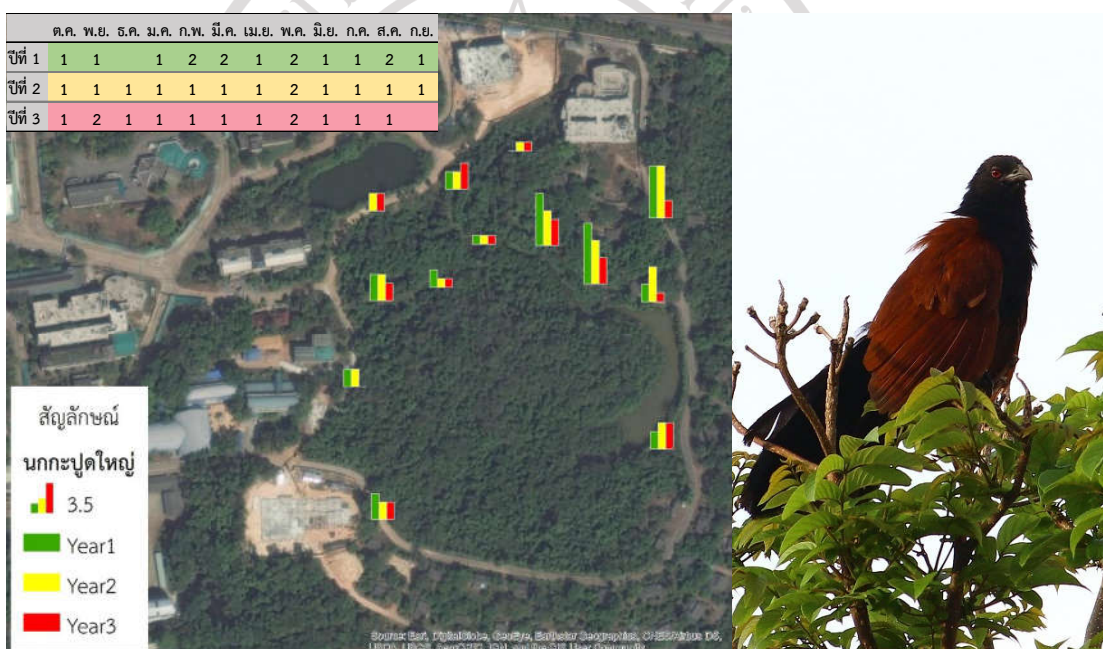
กินตัวหนอนและแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.47 นกอีวาบตั๊กแตน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกะปูดใหญ่

วงศ์	Cuculidae
ชื่อสามัญ	Greater Coucal
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Centropus sinensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	53 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ ปากสีดำหนาและโค้งเล็กน้อย ม่านตาสีแดง นัยน์ตาสีดำ หัว คอ ลำตัว ด้านล่าง และหางสีดำเหลือบน้ำเงิน หลังและปีกสีน้ำตาลแดง ขาและนิ้วสีดำ ทั้ง 2 เพศ มีลักษณะเหมือนกัน **วัยอ่อน** ปากสีเหลืองออกเทา ตาสีเทา หลังและปีกสีน้ำตาลแดง มีลายขีดสีดำ หัวและลำตัวสีดำมีลายขีดสีเทา

นิเวศวิทยา มักพบอยู่ตามบริเวณพุ่มไม้หรือพุ่มหญ้า ส่วนใหญ่กระโดดอยู่ตามพื้นดินหรือกิ่งไม้พุ่มเตี้ย ๆ เพื่อหาอาหาร ส่งเสียงร้องบ่อยในช่วงเช้าและช่วงเย็น เมื่อตัวใดตัวหนึ่ง ร้องอีกตัวก็จะร้องตอบ

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยใช้ต้นหญ้า ใบหญ้า หรือดอกหญ้า โดยนำวัสดุมาโค้งและสานเป็นรูปทรงกลม แล้วยึดกับต้นหญ้าหรือกิ่งไม้ ทำรังตามพุ่มหญ้า กอไผ่ และพุ่มไม้

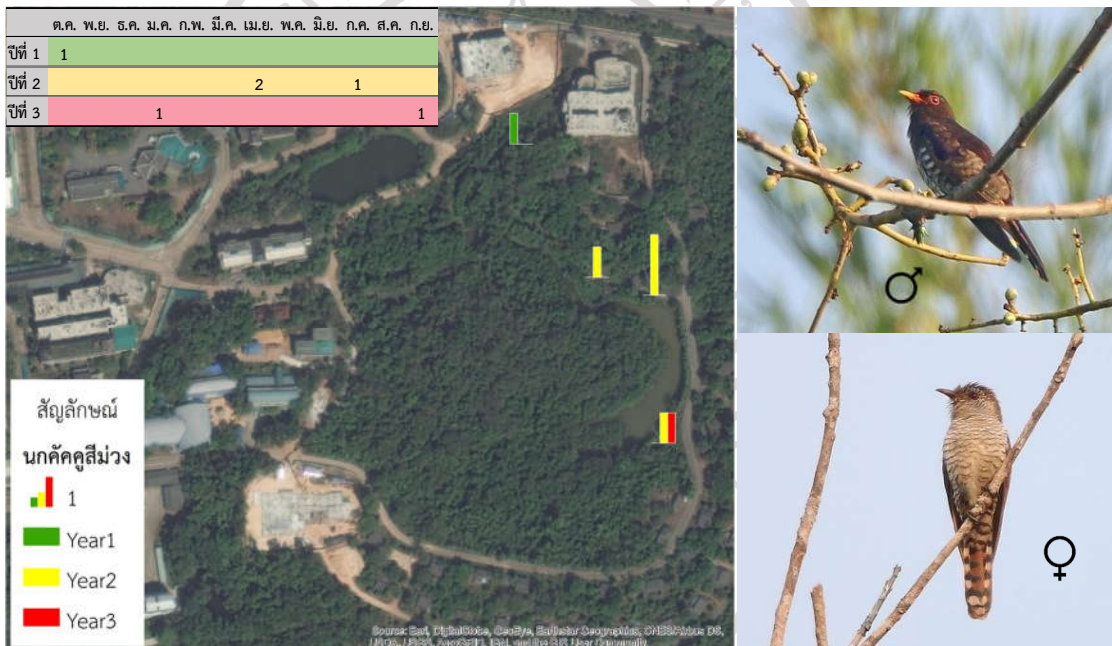
กินแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก เช่น กบ เขียด งู ปลา กิ้งก่า เป็นต้น

ภาพที่ 4.48 นกกะปูดใหญ่

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกคัคคูสีม่วง

วงศ์	Cuculidae
ชื่อสามัญ	Violet Cuckoo
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Chrysococcyx xanthorhynchus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบไม่บ่อย นกอพยพ หายาก
ขนาด	17 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ ปากและวงตาสีส้ม ม่านตาสีแดง นัยน์ตาสีดำ ปากสีเหลือง โคนปากสีแดง ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากจนถึงหางสีม่วงเหลือบเป็นมัน ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกสีเดียวกับด้านบน ตั้งแต่ท้องถึงหางสีขาวและมีลายขวางสีดำ เพศเมีย หน้าผากถึงหลังสีน้ำตาลแกมเหลือง วงรอบตาสีส้ม ม่านตาสีแดง นัยน์ตาสีดำ คิ้ว หัวตา ขนคลุมหู คาง และลำตัวด้านล่างสีขาวและมีลายขวางสีดำ วัยอ่อน คล้ายกับเพศเมีย แต่ลำตัวด้านบนมีสีน้ำตาลเหลืองหม่น ช่วงไหล่มีลายสีเข้มและสีเขียวยาวเป็นมัน โคนปากไม่มีสีแดง

นิเวศวิทยา มักพบเกาะอยู่บริเวณกิ่งไม้แห้งหรือยอดไม้ และมักส่งเสียงร้องในฤดูผสมพันธุ์ โดยจะส่งเสียงร้องในช่วงเช้าและช่วงพลบค่ำ หาดอาหารโดยการกระโดดจิกกินตามกิ่งและยอดไม้ และบางทีก็บินโฉบกลางอากาศใกล้กับบริเวณที่เกาะ

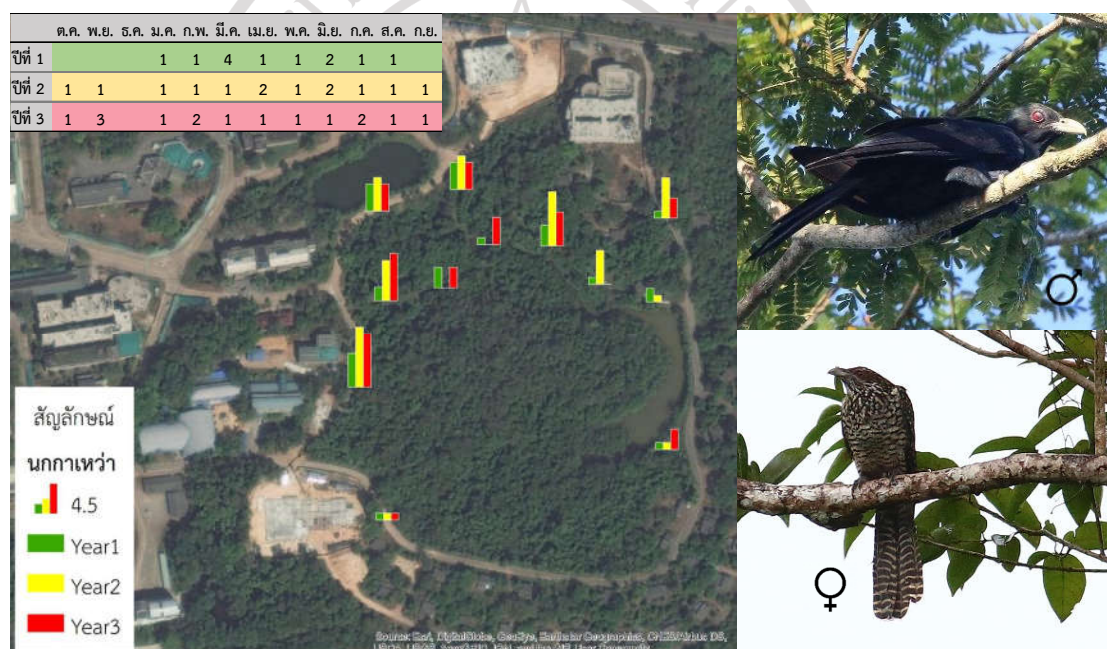
เป็นนกที่วางไข่ในรังของนกชนิดอื่นโดยเฉพาะนกกินปลีและนกปลีกล้วยบางชนิด โดยมีฤดูผสมพันธุ์ในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน

กินแมลงและตัวหนอนต่าง ๆ เป็นอาหาร

ภาพที่ 4.49 นกคัคคูสีม่วง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Cuculidae
ชื่อสามัญ	Western Koel
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Eudynamys scolopaceus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก บางส่วนเป็นนกอพยพ
ขนาด	40-44 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

นิเวศวิทยา มักพบเกาะลำพังตามต้นไม้หรือกิ่งไม้ที่มีใบหนาหีบ บางครั้งจะพบอีกตัวเกาะหา กินอยู่บริเวณใกล้เคียง ๆ กัน มักได้ยินเสียงร้องในช่วงเช้าตรู่และพลบค่ำ หรือบางครั้งก็สามารถได้ยินเสียงร้องเกือบตลอดทั้งวัน

กินผลไม้เปลือกอ่อน เช่น ลูกโพธิ์ ลูกไทร เป็นต้น และผลไม้เปลือกแข็งบางชนิด เช่น ลูกปาล์ม นอกจากนี้ยังกินหนอนและแมลง บางครั้งก็ใช้ขมิ้นของนกขนาดเล็กกิน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกคัคคูแขวงแขว

วงศ์	Cuculidae
ชื่อสามัญ	Square-tailed Drongo-cuckoo
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Surniculus lugubris</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบค่อนข้างบ่อย นกอพยพ พบไม่บ่อย
ขนาด	24 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป นกคัคคูแขวงแขว มีลำตัวสีดำเป็นเงา ปากยาวเรียวและโค้งเล็กน้อย ท้ายทอยมีแถบขวางสีขาวเล็ก ๆ กันและทางด้านล่างมีแถบขวางสีขาว ปลายหางตัดหรือเว้าเล็กน้อย **วัยอ่อน** มีขนแกมสีน้ำตาล มีจุดขาวกระจายอยู่ทั่วตัว

นิเวศวิทยา มักพบบริเวณพุ่มไม้ที่ปกคลุมโดยไผ่หาอาหารไปตามกิ่งไม้ ซึ่งยากต่อการสังเกตเห็น มีการเคลื่อนไหวที่ไม่ปราดเปรียวหรือว่องไวนัก

เป็นนกที่วางไข่ในรังของนกอื่น เช่น นกแขวง นกพญาไฟ เป็นต้น ฤดูผสมพันธุ์จึงขึ้นอยู่กับนกเจ้าของรัง ซึ่งปกติอยู่ในช่วงฤดูร้อนถึงฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-ตุลาคม

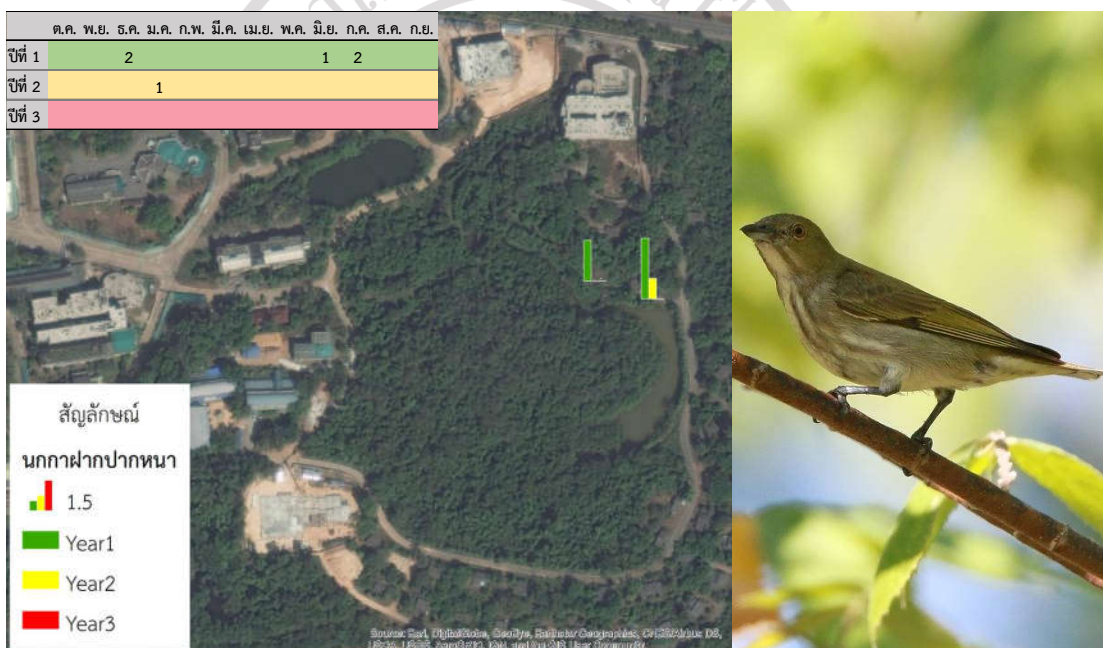
กินแมลง ตัวหนอน บางครั้งกินผลไม้เปลือกอ่อน เช่น ลูกไทร ตะขบ เป็นต้น

ภาพที่ 4.52 นกคัคคูแขวงแขว

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกประจำปี)

นกกาฝากปากหนา

วงศ์	Dicaeidae
ชื่อสามัญ	Thick-billed Flowerpecker
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dicaeum agile</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบค่อนข้างบ่อย
ขนาด	9-10 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ปากอวบหนา ม่านตาสีแดง แสบข้างแก้มสีขาว ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลอมเขียว เหลือง ทางสีดำปลายขนหางค่อนข้างขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงท้องสีขาวนวล แสบข้างคอสีน้ำตาล ออกมีขีดสีน้ำตาล สีข้างสีเทา ขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองอ่อน (สีเดียวกับคาง)

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่ บางครั้งก็หากินรวมอยู่กับนกขนาดเล็กชนิดอื่น ๆ มักกระโดดไปมาระหว่างกิ่งไม้ หรือบินไปมาระหว่างต้นไม้ที่อยู่ตลอดเวลา เวลาเกาะมักส่ายหางไปมา

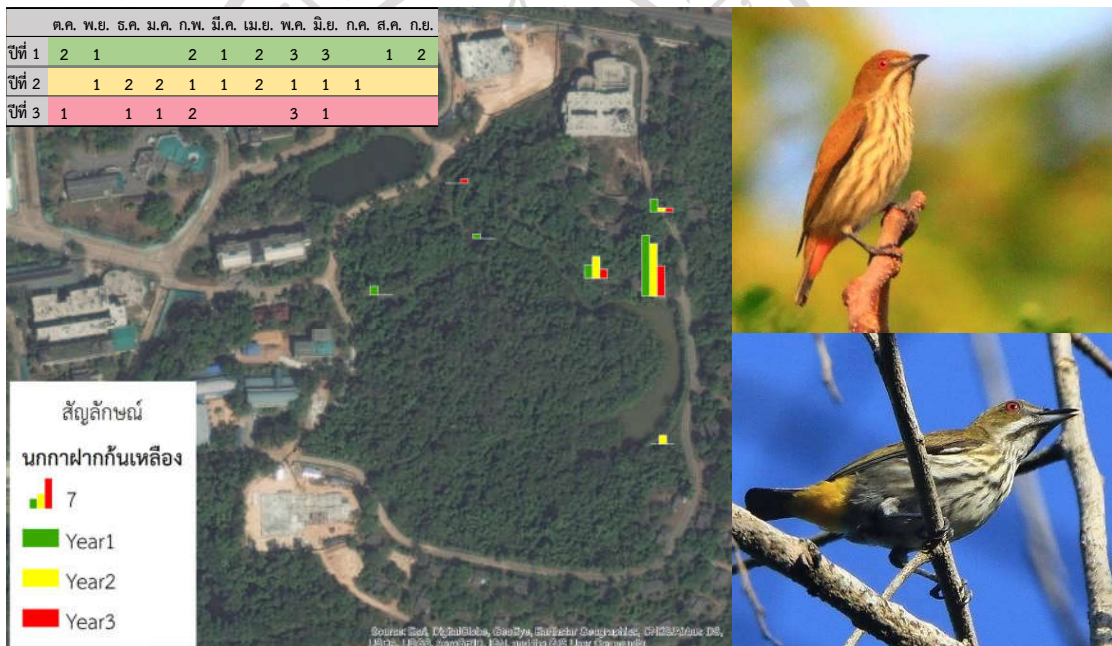
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบไม้ ใบหญ้า และดอกหญ้า เชื่อมวัสดุต่าง ๆ ด้วยใยแมงมุม รังเป็นกระเปาะแขวนอยู่ตามกิ่งไม้ไม่สูงมาก กินเกสรและน้ำหวาน ดอกไม้ (โดยเฉพาะดอกกาฝาก) ผลไม้ (กินเฉพาะผลที่ยังไม่สุกงอม โดยการจิกกินแต่เนื้อในผลโดยไม่ให้ผลหลุดออกจากขั้ว) แมลง ตัวหนอน และแมงมุม

ภาพที่ 4.53 นกกาฝากปากหนา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกาฝากกันเหลือง

วงศ์	Dicaeidae
ชื่อสามัญ	Yellow-vented Flowerpecker
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dicaeum chrysorrheum</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	9.5-10 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ปากเรียวแหลม หัวตาสีขาว ม่านตาสีแดง นัยน์ตาสีดำ แลบข้างแก้มสีขาว ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงขนคลุมบนโคนหางสีน้ำตาลอมเหลือง ขนบนปีกและขนปลายปีกสีดำ หางสีดำ ลำตัวด้านล่างบริเวณแกบข้างคอสีน้ำตาล คางถึงท้องสีขาวนวลมีลายขีดสีดำกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณท้องช่วงล่างสีเทามีลายขีดสีน้ำตาลแกมเทา ขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองสดหรือสีส้ม

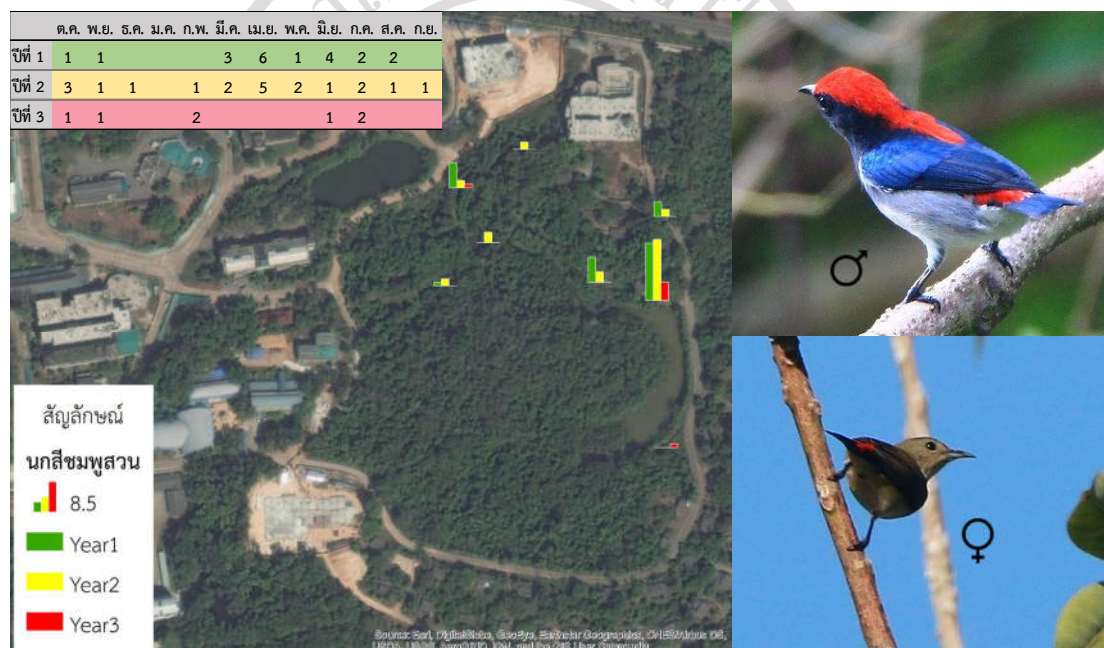
นิเวศวิทยา พบอยู่โดดเดี่ยวหรือเป็นคู่ บางครั้งพบหากินรวมอยู่กับนกกาฝากและนกขนาดเล็กชนิดอื่น ๆ เป็นนกที่ไม่อยู่นิ่งโดยกระโดดไปมาระหว่างกิ่งไม้ หรือบินไปมาระหว่างต้นไม้อยู่ตลอดเวลา

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน รังเป็นรูปไข่แขวนอยู่ตามกิ่งไม้ กิ่งเกอร์และน้ำหวานดอกไม้ ผลไม้ แมลง ตัวหนอน แมงมุม

ภาพที่ 4.54 นกกาฝากกันเหลือง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Dicaeidae
ชื่อสามัญ	Scarlet-backed Flowerpecker
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dicaeum cruentatum</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	8.5-9 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป **เพศผู้** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงขนคลุมบนโคนหางสีแดง บริเวณหัวตา แถบข้างแก้ม แถบข้างคอ และขนคลุมหูสีดำ ขนคลุมปีกแถบบนถึงแถบล่างสีดำเหลือบน้ำเงิน ขนปลายปีกสีเข้มกว่าเกือบดำ หางสีดำเหลือบน้ำเงิน ลำตัวด้านล่างสีขาว

เพศเมีย ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีน้ำตาล หัวตาสีซีดกว่า ปีกสีดำ ตะโพกสีแดง หางสีดำ ลำตัวด้านล่างสีขาว สีข้างและท้องช่วงล่างสีออกเทา **วัยอ่อน** มีลักษณะคล้ายเพศเมีย แต่ลำตัวด้านบนสีซีดกว่า โคนปากบนและล่างสีแดงส้ม ตะโพกสีไม่แดง ลำตัวด้านล่างสีออกเทาเข้มกว่าเพศเมีย

นิเวศวิทยา มักพบอยู่เป็นคู่หรือหากินร่วมกับนกชนิดอื่น มักกระโดดหรือบินไปมาระหว่างต้นไม้้อยตลอดเวลา ขณะเกาะหรือกระโดดมักส่งเสียงร้องไปด้วย

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนถึงฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-สิงหาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกัน
สร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากดอกหญ้า ใบไม้ ใบหญ้า เส้นใยมะพร้าว
และใยแมงมุมมาสานหรือเชื่อมติดกันด้วยใยแมงมุม รังเป็นรูปกระเปาะห้อยตามกิ่งไม้ที่มี
ใบแน่นทึบ

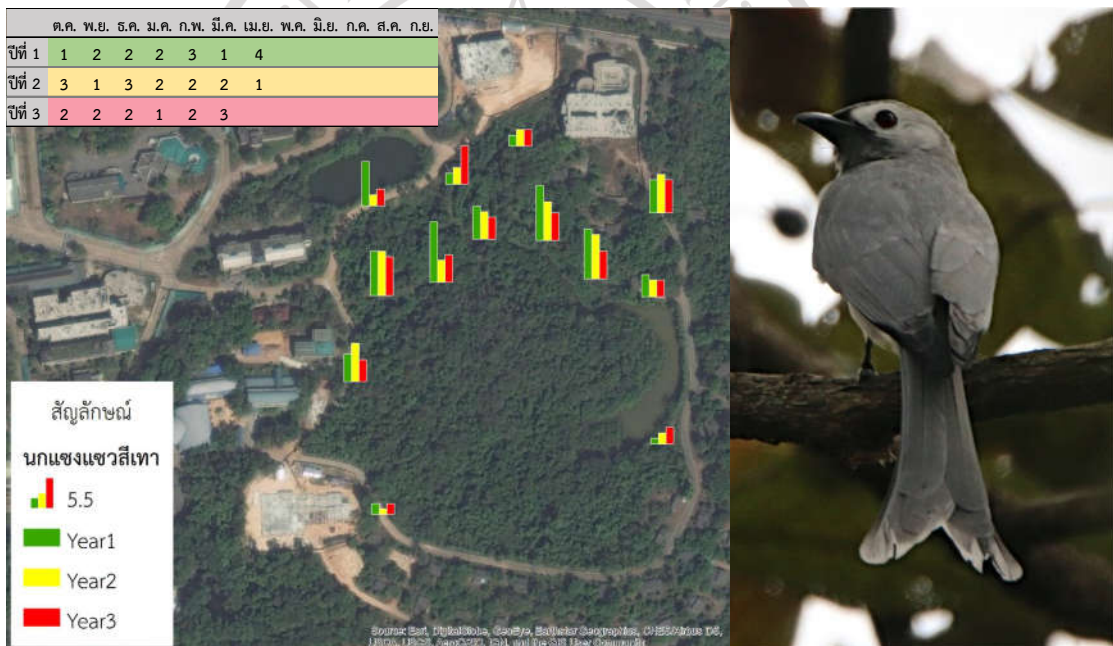
กินแมลง ตัวหนอน และผลไม้

ภาพที่ 4.55 นกสีชมพูสวน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกแขวงแซวสีเทา

วงศ์	Dicruridae
ชื่อสามัญ	Ashy Drongo
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dicrurus leucophaeus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่นและนกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	25.5-29 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป หัวตาและขนคลุมหูสีขาว ปากดำ ลำตัวเป็นสีเทาอ่อน เทาเข้ม หรือสีเกือบดำ โดยสีของลำตัวด้านบนเข้มกว่าสีของลำตัวด้านล่าง สีของขนปลายปีกจะเข้มกว่าสีของปีกและลำตัวด้านบนเล็กน้อย ก้นสีขาว ทางเว้าลึก

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่ตามเรือนยอดไม้ บางครั้งหากินร่วมกับนกชนิดอื่น หรือแย่งเหยื่อจากนกชนิดอื่น เป็นนกที่หิวอาณาเขต โดยจะไล่ต้อนกตัวอื่น ๆ ที่เข้ามาใกล้อาณาเขตของตนแม้ว่านกชนิดนั้นจะใหญ่กว่าก็ตาม

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงลูกอ่อน โดยทำรังจากกิ่งไม้เล็ก ๆ ใบไม้ ไส้คน เชื่อมเข้าด้วยกันและติดกับกิ่งไม้ด้วยใยแมงมุม ร่องพื้นรังด้วยใบหญ้าฉีกเป็นเส้นเล็ก ๆ ทำรังตามง่ามหรือปลายกิ่งของต้นไม้สูง

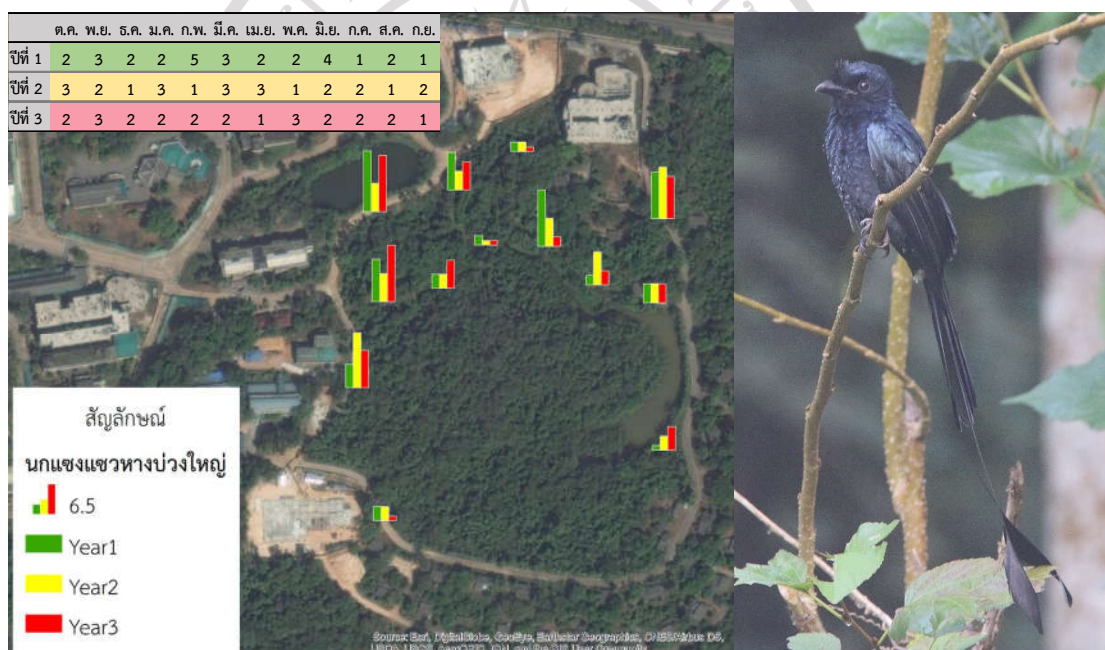
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.56 นกแขวงแซวสีเทา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกแขวงแขวหางบ่วงใหญ่

วงศ์	Dicruridae
ชื่อสามัญ	Greater Racket-tailed Drongo
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Dicrurus paradiseus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	33-35.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป หน้าผากมีหงอนสีดำตั้งเป็นกระจุก ขนของลำตัวสีดำเหลือบน้ำเงินทั้งตัว หางเป็นแฉกตื้น ๆ หางคู่บนอกมีก้านขนยาวมาก ปลายแผ่ออกด้านเดียวเป็นแผ่นใหญ่และบิดโค้งเล็กน้อย **วัยอ่อน** หงอนสั้น หางเว้าตื้น หางคู่บนอกไม่ยาว ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางอาจมีลายขวางสีขาวแซม

นิเวศวิทยา พบอยู่เพียงตัวเดียว เป็นคู่ เป็นฝูงเล็ก ๆ หรือหาอาหารรวมอยู่กับนกชนิดอื่น ๆ เป็นนกที่มีความสามารถในการเปลี่ยนเสียงของนกและสัตว์ชนิดอื่น หาเหยื่อตามลำต้นหรือกิ่งไม้ บางครั้งก็โฉบจับกลางอากาศ นอกจากนี้นกแขวงแขวหางบ่วงใหญ่เป็นนกที่มีนิสัยหวงอาณาเขตโดยจะไล่กวนหรือสัตว์อื่นที่เข้ามาใกล้

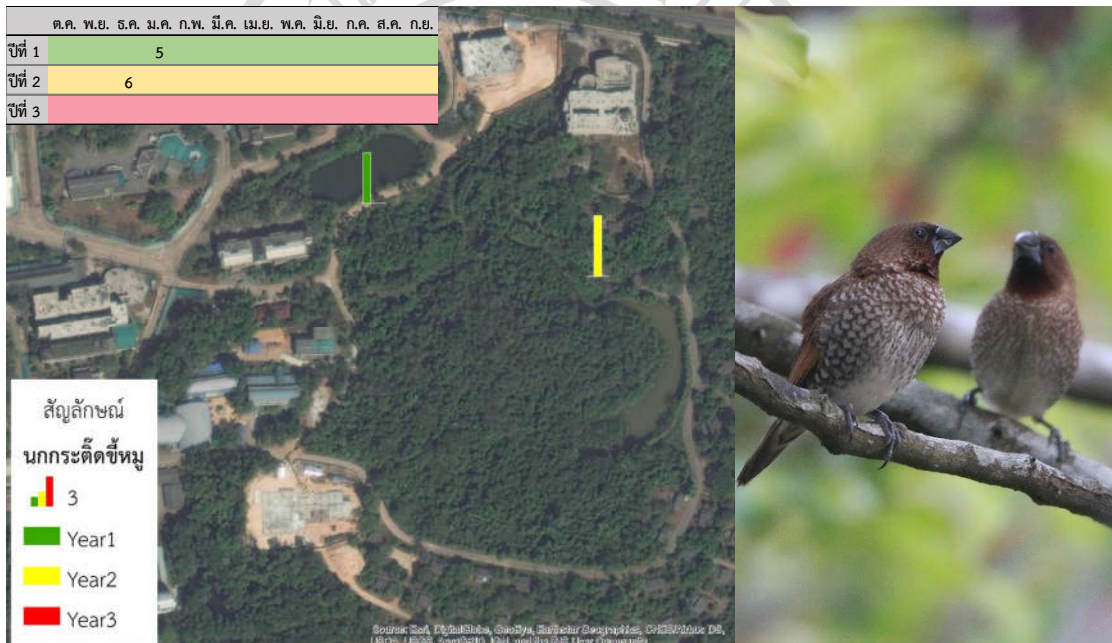
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยใช้กิ่งไม้เล็ก ๆ หญ้า ใบไม้ และเถาของพืชบางชนิด อาจเชื่อมรังด้วยใยแมงมุม ไม่ใช้วัสดุรองรัง สร้างรังตามง่ามเกือบปลายกิ่ง กิ่งแฉก หนอน สัตว์ขนาดเล็ก หรือกินน้ำหวานจากดอกไม้

ภาพที่ 4.57 นกแขวงแขวหางบ่วงใหญ่

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระตีดัดขี้หมู

วงศ์	Estrildidae
ชื่อสามัญ	Scaly-breasted Munia
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lonchura punctulata</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	12-12.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ปากเป็นรูปกรวยสีดำ หัวตาสีน้ำตาลเข้ม ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล ปลายหางแหลม ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและคอสีน้ำตาลเข้ม ออกและสีข้างสีขาวมีลายเกล็ดสีน้ำตาล ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีขาว **วัยอ่อน** บริเวณลำตัวสีอ่อนกว่าตัวเต็มวัย บริเวณคาง คอ และสีข้างสีน้ำตาลอ่อนกว่าลำตัวด้านบน และไม่มีลายเกล็ดที่อกและสีข้าง ปากล่างสีจางกว่าปากบน

นิเวศวิทยา มักพบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูง เป็นนกที่บินได้ดีในระดับที่ไม่สูงนัก เวลาบินมักบินไปพร้อม ๆ กันเป็นฝูง พบเกาะตามกิ่งไม้ระดับกลาง ไม้พุ่ม หรือต้นหญ้า บางครั้งลงมาเดินบนพื้นดิน ชอบอาบน้ำและอาบฝุ่น เป็นนกที่ปรับตัวเข้ากับที่อยู่อาศัยได้ดี

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-กรกฎาคม เพศผู้มีหน้าที่หาวัสดุมาทำเพชเมียรสร้างรัง และทั้ง 2 เพศ ช่วยกันฟักไข่และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบหญ้า ใบสนทะเล ใบไม้อื่น ๆ ดอกหญ้า และขนนก ร่องพื้นรังด้วยวัสดุอ่อนนุ่ม ทำรังตามต้นไม้และไม้พุ่ม รังเป็นรูปทรงกลมมีทางเข้าออกอยู่ด้านข้างของรัง

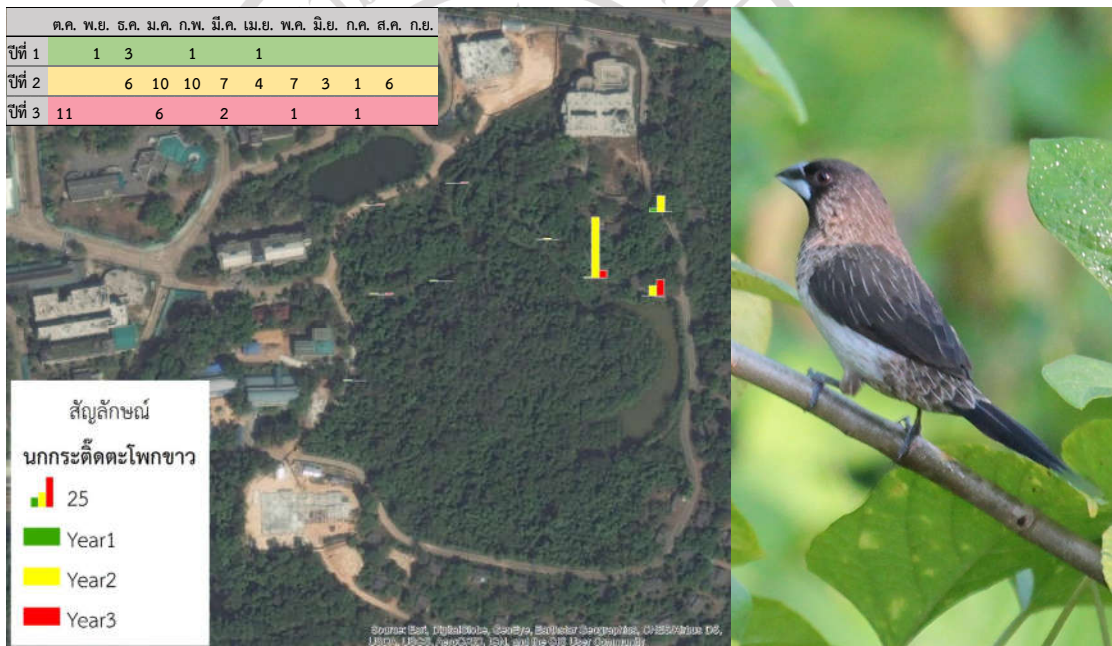
กินเมล็ดข้าวเปลือก ธัญพืช ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเขียว เมล็ดหญ้า เมล็ดพืช แมลง และตัวหนอน

ภาพที่ 4.58 นกกระตีดัดขี้หมู

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระตีดตะโพกขาว

วงศ์	Estrildidae
ชื่อสามัญ	White-rumped Munia
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lonchura striata</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	11-11.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากรูปกรวยสีเทา ลำตัวด้านบนบริเวณหน้าผากถึงหลังสีน้ำตาล ปีกสีน้ำตาลเข้มกว่ามีลายขีดสีขาว ตะโพกสีขาว ขนคลุมบนโคนหางสีน้ำตาลมีลายเกล็ดสีขาว หางสีน้ำตาลเข้มเกือบดำปลายขนหางเป็นติ่งแหลม (ขนหางคู่กลางยาวกว่าขนหางคู่อื่น) ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและคอสีน้ำตาลเข้มเกือบดำ อกสีขาวหรือสีน้ำตาลมีลายเกล็ดสีเนื้อ ท้องสีขาวมีลายเกล็ดจาง ๆ สีเนื้อ ขนคลุมใต้โคนหางสีน้ำตาลมีลายเกล็ดสีเนื้อ

นิเวศวิทยา พบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูง เป็นนกที่บินได้ดีในระดับที่ไม่สูงนัก เวลาบินมักบินไปพร้อม ๆ กันเป็นฝูง บางครั้งพบเกาะตามกิ่งไม้แห้งหรือยอดหญ้า ไม่ค่อยพบเกาะตามที่โล่งนาน ๆ โดยมากจะมุดตัวเข้าที่รกมากกว่า

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบหญ้า ใบไม้ ดอกหญ้า และขนนก ร่องพื้นรังด้วยขนนก ดอกหญ้า หรือวัสดุอ่อนนุ่ม ทำรังตามต้นไม้ ไม้พุ่ม หรือไม้เลื้อยที่ค่อนข้างรก มีทางเข้าออกทางด้านข้างของรัง

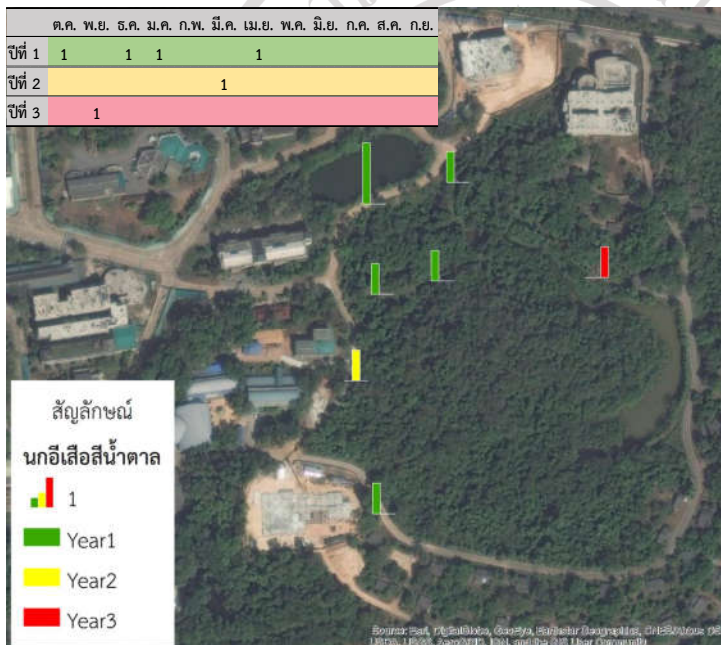
กินเมล็ดหญ้า ข้าวเปลือก ธัญพืช แมลง และตัวหนอน

ภาพที่ 4.59 นกกระตีดตะโพกขาว

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกอีเสือสีน้ำตาล

วงศ์	Laniidae
ชื่อสามัญ	Brown Shrike
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lanius cristatus</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อยมาก
ขนาด	19-20 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป เนื่องจากในพื้นที่พบนกอีเสือลายเสือชนิดย่อย *L.c. confuses* จึงอธิบายลักษณะชนิดย่อยนี้ ปากใหญ่และหนาปลายปากงุ้มเป็นจะงอยสีดำ คิ้วสีน้ำตาลอ่อน แสบตาสีดำ ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล โดยส่วนหัว ตะโพก และหางมีสีน้ำตาลเข้มกว่าส่วนหลัง ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงหน้าอกสีน้ำตาลอ่อนปนขาว ท้องด้านล่างจนถึงขมดุมใต้โคนหางสีน้ำตาลเข้ม ขาสีดำ เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะและสีคล้ายกัน **วัยอ่อน** แสบตาสีน้ำตาลเข้ม คางและอกสีขาวนวล สีของลำตัวจะคล้ำกว่าตัวเต็มวัย และมีลายเกล็ดบริเวณลำตัวด้านบน และด้านข้างลำตัว

นิเวศวิทยา มักพบหากินเพียงตัวเดียว และมีนิสัยที่หวงถิ่น โดยจะไล่ต้อนนกชนิดอื่น ๆ ที่เข้ามาใกล้เขตหากิน ชอบเกาะอยู่ที่โล่ง ๆ ตามกิ่งไม้ รั้วบ้าน พุ่มหญ้า โดยจะเกาะนิ่งไม่เคลื่อนไหว มีแต่สายตาค่อยขยับไปมาเพื่อมองหาเหยื่อ เมื่อพบเหยื่อก็จะโฉบออกไปจับแล้วกลับมากินที่เดิม ผสมพันธุ์ระหว่างเดือนมกราคม-ตุลาคม โดยทั้ง 2 เพศ ช่วยกันหากินไม้เพื่อทำรัง โดยทำรังอยู่บนต้นไม้สูง

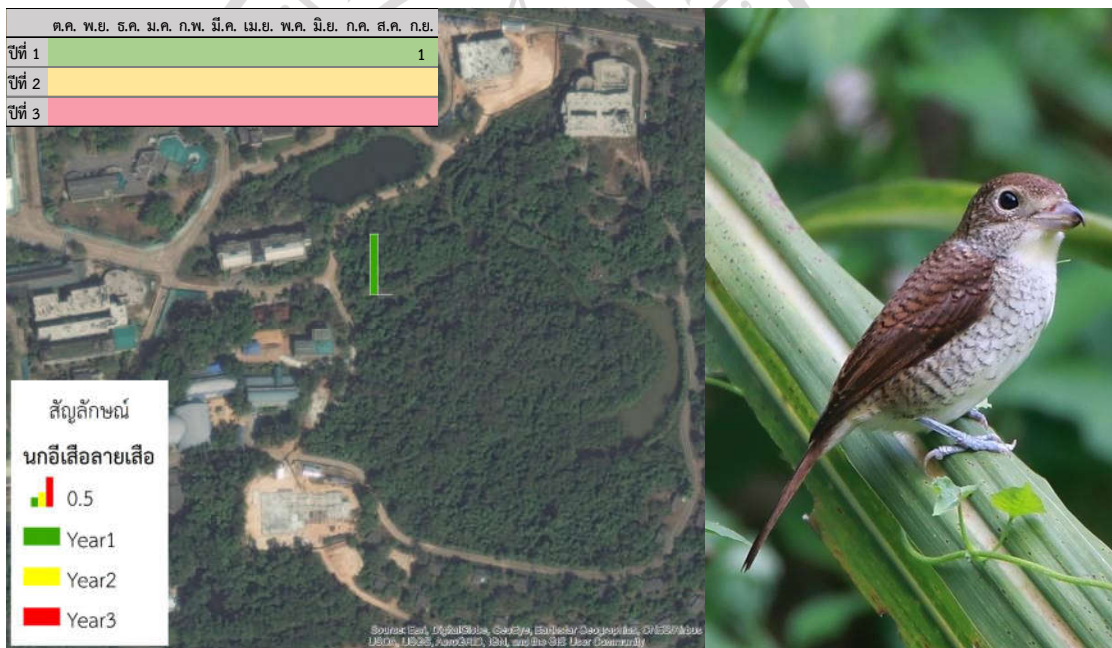
กินแมลงปีกแข็ง ตั๊กแตน กบ เขียด จิ้งเหลน กิ้งก่า ลูกหนู รวมทั้งลูกนกชนิดอื่นเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.61 นกอีเสือสีน้ำตาล

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกอีเสือลายเสือ

วงศ์	Laniidae
ชื่อสามัญ	Tiger Shrike
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Lanius tigrinus</i>
สถานภาพ	นกอพยพผ่าน พบค่อนข้างบ่อย
ขนาด	17-18.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ในฤดูผสมพันธุ์ **เพศผู้** หัวถึงหลังตอนบนสีเทา หัวตาและแถบตาสีดำ หลังปีกและหางสีน้ำตาล ลำตัวด้านบนและปีกมีลายเกล็ดสีดำ คอและลำตัวด้านล่างสีขาวแกมเหลืองไม่มีลายเกล็ดสีดำ **เพศเมีย** หัวถึงหลังตอนบนสีเทาอ่อนกว่าเพศผู้ บางตัวมีหัวตาและคิ้วสีขาว หรือมีวงตาสีขาว ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงขนคลุมใต้โคนปีกสีขาว สีข้างมีลายเกล็ดสีดำ นอกฤดูผสมพันธุ์ คล้ายนกวัยอ่อนแต่มีหัวตาสีคล้ำ **วัยอ่อน** หัวสีน้ำตาล ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลเข้มกว่าลำตัวด้านล่าง มีลายเกล็ดที่ชัดเจนตลอดทั้งตัว

นิเวศวิทยา พบหาอาหารอยู่บริเวณพื้นที่โล่ง โดยเกาะอยู่ตามกิ่งไม้แห้ง ๆ หรือตอไม้ เพื่อมองหาเหยื่อ และเมื่อพบเหยื่อก็ก็นับออกไปจับเหยื่อแล้วกลับมาเกาะกินที่เดิม

ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.62 นกอีเสือลายเสือ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกพงตักแตนอกลาย

วงศ์	Locustellidae
ชื่อสามัญ	Lanceolated Warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Locustella lanceolata</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	12-13.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป คิ้วขาวสีน้ำตาลอ่อน ลำตัวด้านบนและลำตัวด้านล่างมีสีน้ำตาลแกมเขียวไพล มีลายขีดสีดำกระจายอยู่ทั่ว ขนปลายปีกและหางเรียบสีน้ำตาลแกมไพล ลำตัวด้านล่างมีลายขีดกระจายทั้งหมดยกเว้นบริเวณคาง คอ และกลางท้อง ขนคลุมใต้โคนหางยาว **วัยอ่อน** ลำตัวด้านล่างจะมีแต้มสีเหลือง

นิเวศวิทยา พบตามกอหญ้าใกล้แหล่งน้ำ อาศัยและหากินภายในกอพืชทำให้ยากต่อการพบ เปลี่ยนตำแหน่งโดยการวิ่งหรือเดินตามพื้นดินไปสู่อีกกอพืชหนึ่ง หรือไม่ก็บินในระดับที่ต่ำ (ไม่เกินยอดหญ้า) หลังจากนั้นก็จะซ่อนตัวอยู่ในกอพืช

ไม่พบรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

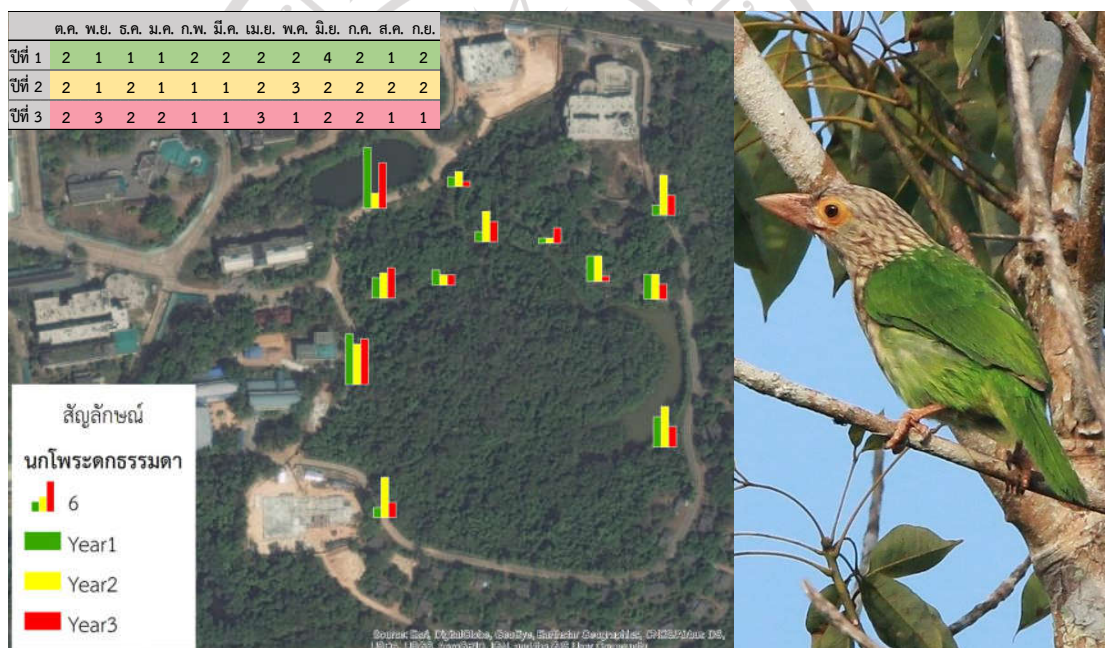
กินแมลงและตัวหนอน

ภาพที่ 4.63 นกพงตักแตนอกลาย

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกโพระดกธรรมดา

วงศ์	Megalaimidae
ชื่อสามัญ	Lineated Barbet
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Megalaima lineata</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	27-28 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป หัว คอ ออก และท้องสีน้ำตาลแกมเหลืองมีลายขีดสีน้ำตาลเข้ม ปากสีเหลืองส้ม หน้จรงอบตาสีเหลือง ลำตัวด้านบนและหางสีเขียว ตัวผู้และตัวเมียมีลักษณะและสีเหมือนกัน

นิเวศวิทยา มักพบหากินอยู่ลำพังหรือเป็นคู่ หรือไม่ก็หากินไม่ห่างจากตัวอื่นมากนัก มักจะส่งเสียงร้องหากันเสมอ

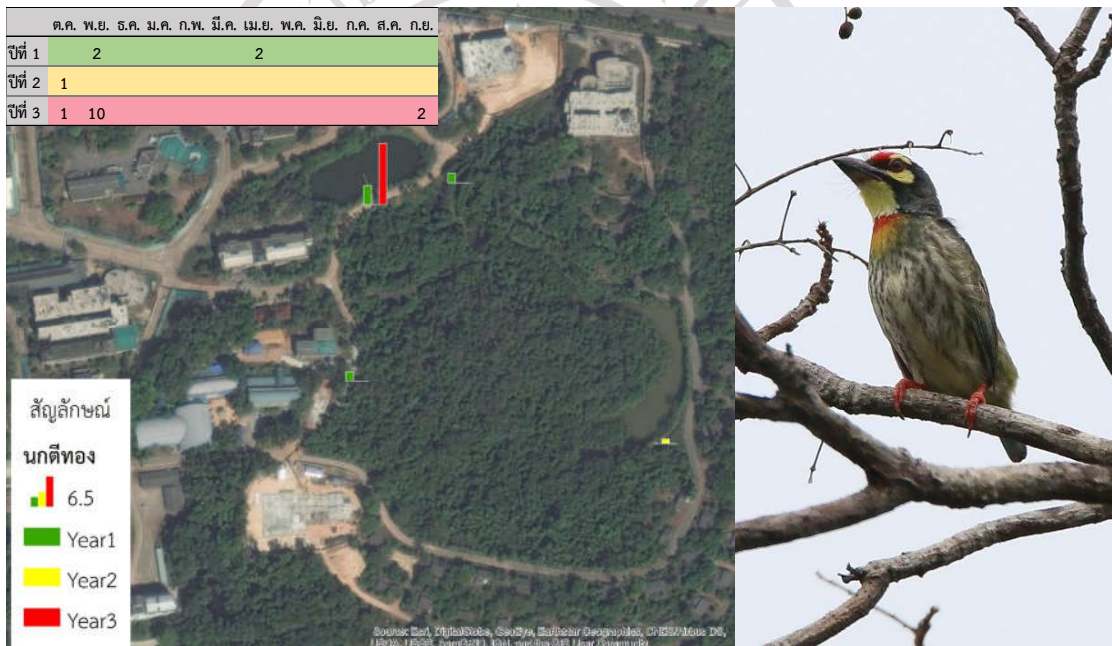
ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ
ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยทำโพรงตามต้นไม้ที่ยืนต้นตายหรือไม้
เนื้ออ่อน หรือไม้กึ่งใช้โพรงที่นกอื่นทำไว้ ไม่มีวัสดุรองโพรง
กินผลไม้เป็นอาหาร

ภาพที่ 4.64 นกโพระดกธรรมดา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกตีทอง

วงศ์	Megalaimidae
ชื่อสามัญ	Coppersmith Barbet
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Psilopogon haemacephalus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	16-17 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ตัวเต็มวัย หน้าผากสีแดง ใบหน้าสีดำ มีแถบเหลืองด้านบนและด้านล่างของตา (โดยแถบเหลืองด้านล่างจะหนากว่าด้านบน) คางถึงคอสีเหลือง คอด้านล่างมีแถบสีแดง ออกตอนบนสีเหลืองส้ม ออกตอนล่างถึงกันมีสีขาวแกมเหลืองและมีลายขีดสีเขียว ลำตัวด้านบนตั้งแต่ท้ายทอยลงไปมีสีเขียว **วัยอ่อน** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากขึ้นไปมีสีเขียว แต่ขีดกว่าตัวเต็มวัย หน้าผากและแถบคอด้านล่างไม่มีสีแดง ลำตัวด้านล่างตั้งแต่อกจนถึงกันมีสีขาวอมเทาและมีลายขีดจาง ๆ

นิเวศวิทยา อาศัยตามบริเวณไม้ยืนต้น อาจพบเพียงลำพัง เป็นฝูง บางครั้งก็พบที่กำลังหาอาหารมาเลี้ยงลูกอยู่ โดยพบพอกับแมลงผลไม้บินออกไปหาอาหารมาป้อนให้ลูกนกที่เกาะรออยู่บนต้นไม้

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยจะทำรังตามโพรงต้นไม้ที่ยืนต้นตาย หรือสร้างโพรงขึ้นมาเองตามต้นไม้เนื้ออ่อนที่ยังไม่ตาย หรือใช้โพรงที่นกอื่นเจาะไว้ ไม่มีวัสดุรองโพรง

กินผลไม้ แมลง และหนอน เป็นอาหาร

ภาพที่ 4.65 นกตีทอง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกจาบคาหัวสีส้ม

วงศ์	Meropidae
ชื่อสามัญ	Chestnut-headed Bee-eater
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Merops leschenaulti</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	21-22.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ลำตัวด้านบน หัวตาและแถบตาสีดำ ม่านตาสีแดง นัยน์ตาสีดำ หน้าผากถึงหลังสีน้ำตาลอมส้ม ปีกสีเขียว ตะโพกสีฟ้าอ่อน ลำตัวด้านล่าง คางสีเหลือง บริเวณอกมีแถบสีส้มและสีดำ บริเวณลำตัวด้านล่างจนถึงขนคลุมใต้โคนหางมีสีเขียวแต่สีอ่อนกว่า ลำตัวด้านบน ขนหางคู่กลางไม่ออกยาวเกินปลายหาง ทั้งเพศผู้และเพศเมียมีลักษณะและสีขนที่เหมือนกัน แตนกวัยอ่อนสีจะซีดกว่าตัวเต็มวัย

นิเวศวิทยา พบหากินตามพื้นที่โล่ง บ้างก็หากินเป็นคู่ คอยโฉบจับเหยื่อกินเป็นอาหาร เมื่อจับเหยื่อได้ก็จะบินไปเกาะกินที่เดิม ขณะเกาะลำตัวตั้งเกือบตรง

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูหนาวต่อฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยช่วยกันทำรังเป็นโพรงบริเวณหน้าผาเชิงเขา หรือเนินดิน ไม่มีวัสดุรองโพรง

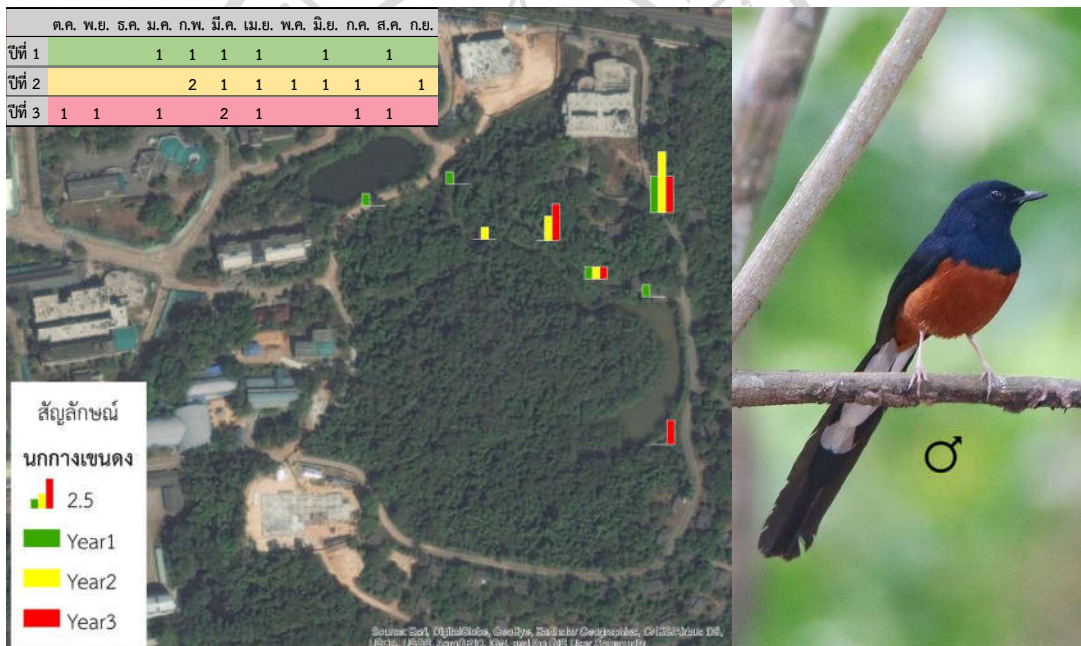
กินแมลงที่กำลังบินเป็นอาหาร เช่น ผีเสื้อ แมลงวัน แมลงเม่า เป็นต้น

ภาพที่ 4.66 นกจาบคาหัวสีส้ม

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกาขเณดง

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	White-rumped Shama
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Kittacincla malabarica</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	21.5-28 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป **เพศผู้** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีดำ ตะโพกสีขาว หางสีดำ ขนหางคู่นอกสีขาว ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกเป็นสีดำ ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีส้มหรือสีน้ำตาลแดง หางยาว ขนหางด้านล่างมีสีขาว **เพศเมีย** ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีดำแกมน้ำตาล ตะโพกสีขาว หางสีดำแกมน้ำตาล ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกสีดำแกมน้ำตาล ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีส้มแกมน้ำตาล หางสั้น ขนหางด้านล่างสีขาว

นิเวศวิทยา มักพบหากินอยู่ตัวเดียว โดยเกาะตามกิ่งไม้ที่อยู่ไม่สูงจากพื้น ไม้พุ่ม หรือโคนของกอไผ่ บางครั้งก็ลงมาเดินบนพื้นดิน

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงลูกอ่อน สร้างรังจากใบไม้ ใบหญ้า ใบไผ่ และรากฝอยมาวางซ้อนกัน โดยทำรังตามโพรงไม้ที่เกิดตามธรรมชาติหรือโพรงเก่าของนกหรือสัตว์อื่น หรือสร้างรังตามซุ่มกอไผ่

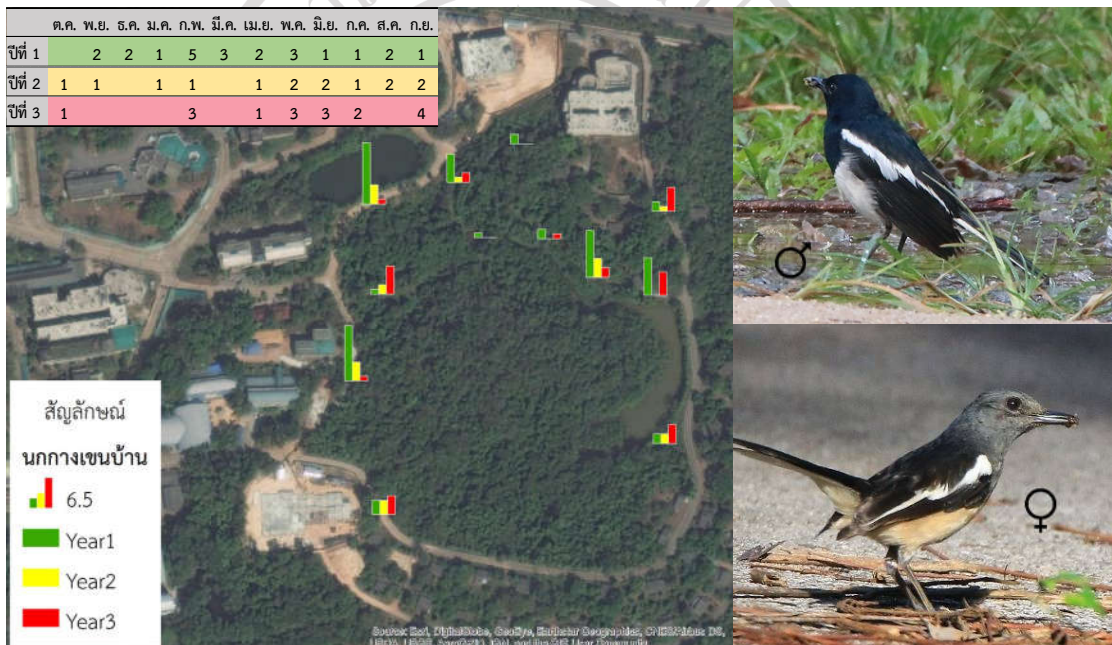
กินแมลงและตัวหนอนเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.68 นกกาขเณดง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกาขเณบ้าน

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Oriental Magpie-robin
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Copsychus saularis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	19-21 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ หน้าผากถึงหางมีสีดำ ปีกสีดำมีแถบสีขาว หางสีดำ ขนหางคู่บนอกสีขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคาง คอ และอกสีดำ ส่วนที่เหลือเป็นสีขาว เพศเมีย มีลักษณะคล้ายเพศผู้แต่สีของลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงท้ายทอยและลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกสีเทาเข้ม **วัยอ่อน** มีลักษณะคล้ายเพศเมียแต่บริเวณคาง คอ และอกจะเป็นลายขีดสีเข้ม

นิเวศวิทยา มักพบอยู่ตัวเดียว เป็นคู่ หรืออยู่กันเป็นครอบครัว โดยชอบเกาะตามกิ่งของต้นไม้ ไม้พุ่ม ตามสายไฟ พื้นถนน สนามหญ้า เป็นต้น เป็นนกที่อยู่ใกล้กับแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์อีกชนิดหนึ่ง เวลาเกาะมักกระดกหางขึ้นลง หาเหยื่อโดยการจิกกินตามกิ่งไม้ หรือหาตามพื้นดิน เมื่อพบเหยื่อก็ก้มไปจับและกลับมากินบริเวณที่เกาะเดิม

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง พักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยสร้างรังจากใบหญ้า ใบไม้ ใบไผ่ ใบมะพร้าว โดยนำมาวางซ้อนกัน ทำรังอยู่ตามโพรงของต้นไม้ซึ่งอาจเกิดโดยธรรมชาติ หรือที่นกหรือสัตว์อื่นสร้างไว้ บางครั้งทำรังตามคอต้มมะพร้าว หรือตามหลังคาคาบ้าน หรือสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

กินแมลงและตัวหนอนเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.69 นกกาขเณบ้าน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Verditer Flycatcher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Eumyias thalassinus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย บางส่วนเป็นนกอพยพ พบไม่บ่อย
ขนาด	15-17 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

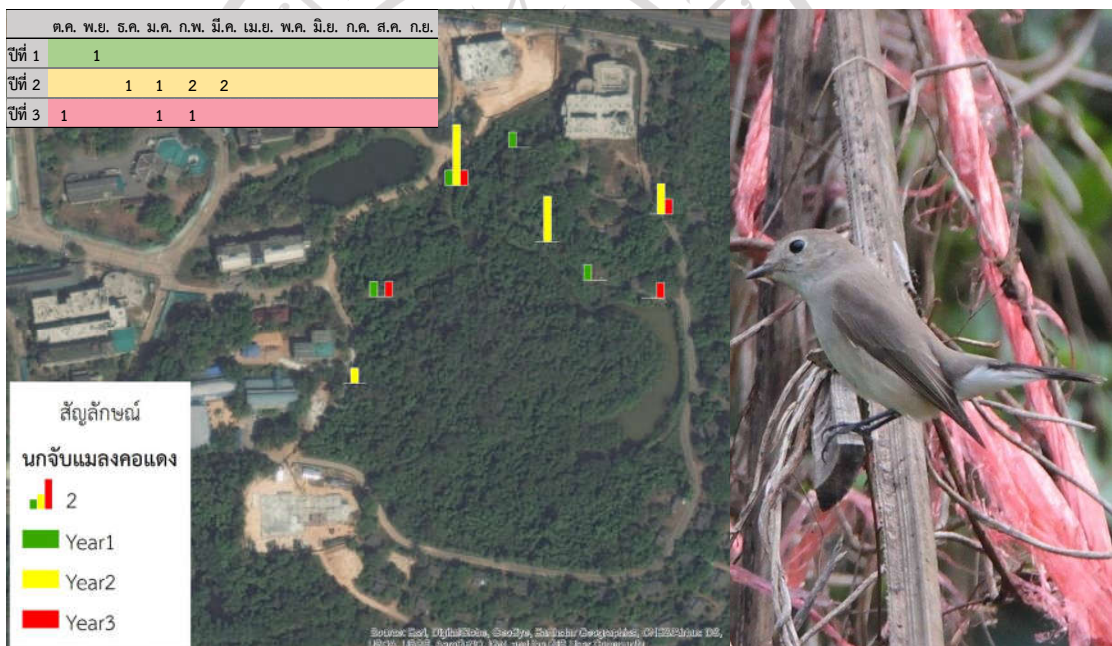
นิเวศวิทยา มักพบหากินเพียงลำพัง โดยเกาะในลักษณะตัวตั้ง หางห้อยลงและอาจกระดกหางในบางครั้ง หากินโดยการโฉบจับเหยื่อระหว่างยอดไม้หรือพุ่มไม้ หลังจากโฉบแล้วก็ จะเปลี่ยนกิ่งเกาะไปเรื่อย ๆ บางครั้งก็โฉบเหยื่อตามพื้นดิน หรือบินอยู่กับที่บริเวณ ดอกไม้ซึ่งมีเหยื่อที่สามารถกินได้มาเกาะ

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันทำรังและเลี้ยงลูกก่อน เพศเมียทำหน้าที่ฟักไข่ รังสร้างมาจากมอสสีเขียวผสมกับวัสดุอื่น ๆ ร่องพื้นรังด้วยรากฝอยหรือหญ้าแห้ง มักทำรังอยู่ตามฝั่งริมน้ำ ซอกหิน โปรงกำแพง ชายคาสิ่งก่อสร้าง หรือซอกกระหว่างต้นไม้กับคอเฟิร์นที่ขึ้นอยู่บนต้นไม้ กินแมลง และซากสัตว์เป็นอาหาร

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกจับแมลงคอแดง

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Taiga Flycatcher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ficedula albicilla</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อยมาก
ขนาด	13-13.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากสีดำ ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงตะโพกสีน้ำตาลออกเทา ขนคลุมบนโคนหางและหางสีดำโดยโคนหางค่อนข้างขาว ลำตัวด้านล่างช่วงคางถึงอกสีขาว ช่วงท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีขาวแกมเทา ขาสีดำ ช่วงฤดูผสมพันธุ์ คางและคอมีสีส้มถึงสีน้ำตาลแดง อกสีเทาเข้มขึ้น

นิเวศวิทยา มักพบหากินอยู่เพียงตัวเดียว โดยจะเกาะอยู่กิ่ง กิ่งไม้หรือกิ่งไม้แห้งที่ไม่สูงจากพื้นนัก ซึ่งบางครั้งยากต่อการสังเกตเนื่องจากสีจะกลมกลืนไปกับกิ่งไม้ ขณะเกาะมักกระดกหางขึ้นลง ชอบหากินช่วงเช้าตรู่หรือพลบค่ำ บางตัวจับแมลงในช่วงเกือบค่ำเพื่อจับยุงกินเป็นอาหาร

ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.72 นกจับแมลงคอแดง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกจับแมลงตะโพกเหลือง

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Yellow-rumped Flycatcher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Ficedula zanthopygia</i>
สถานภาพ	นกอพยพผ่าน พบค่อนข้างบ่อย
ขนาด	13-13.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ คิ้วสีขาว ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังตอนบนสีดำ ปีกและหางสีดำ บริเวณปีกมีลายพาดสีขาว ตะโพกสีเหลืองสด ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงก้นสีเหลืองสด ขนคลุมใต้โคนหางสีขาว เพศเมีย หัวตาสีขาวอมเหลือง ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังตอนบนมีสีน้ำตาลแกมเขียว โดยปีกและหางสีเข้มกว่าและมีลายพาดบริเวณปีกสีออกเหลือง ตะโพกสีเหลือง ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงอกสีออกขาว ท้องสีขาวอมเหลือง ขนคลุมใต้โคนหางสีขาว

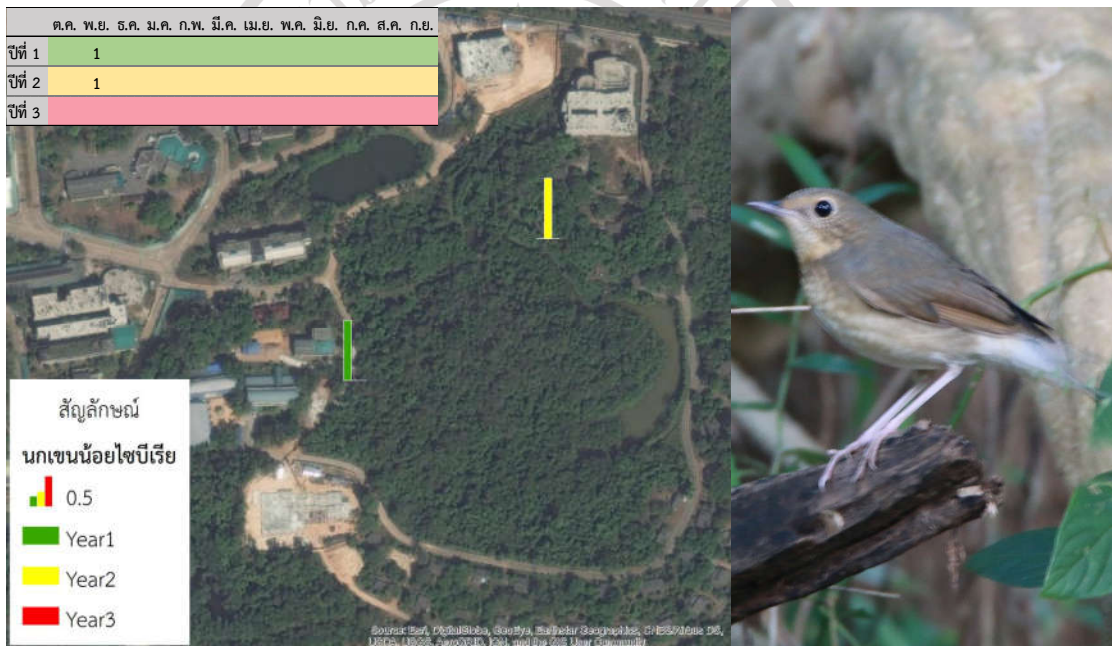
นิเวศวิทยา มักพบหากินเพียงตัวเดียว หรือหากินร่วมกับนกขนาดเล็กอื่น ๆ จับเหยื่อโดยการ โฉบจับกลางอากาศระหว่างกิ่งไม้ บางครั้งลงมาโฉบจับใกล้กับพื้นดินหรือบนพื้นดิน ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.73 นกจับแมลงตะโพกเหลือง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเขนน้อยไซบีเรีย

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Siberian Blue Robin
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Luscinia cyane</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	13.5-14.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป หางตัดสั้นสีฟ้า แข็งและตีนสีชมพูหรือสีเนื้อ **เพศผู้** ลำตัวด้านบนสีน้ำเงินเข้ม แถบคาดตาสีดำลงมาถึงข้างอก ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงขมคลุมใต้โคนหางสีขาว **เพศเมีย** วงรอบตาสีน้ำตาลอ่อน ขนคลุมหูและแก้มสีน้ำตาลแกมเหลือง หัวและลำตัวด้านบนสีเทาแกมน้ำตาล ตะโพกและหางสีฟ้า ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงขมคลุมใต้โคนหางสีขาว สีข้างสีน้ำตาลอ่อน **วัยอ่อนเพศผู้** มีลักษณะคล้ายเพศเมีย แต่บริเวณไหล่และหลังสีฟ้าแกมน้ำตาล ปลายขนปีกสีน้ำตาลอ่อน ออกสีน้ำตาลอมเหลือง **วัยอ่อนเพศเมีย** คล้ายตัวเต็มวัยเพศเมียแต่บริเวณตะโพกและหางเป็นสีน้ำตาล บริเวณอกและสีข้างมีลายเกล็ดสีคล้ำ

นิเวศวิทยา พบอาศัยอยู่ตัวเดียว เป็นคู่ หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ ในระดับพื้นราบ ชอบหลบซ่อนตามพุ่มหญ้าหรือกิ่งของไม้พุ่ม ส่วนใหญ่หากินตามพื้นดินโดยการกระโดดไปมาในบริเวณที่รกทึบ ขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ หางจะแพนและตั้งขึ้นเล็กน้อย เวลาตกใจจะกระดกหางอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา

ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

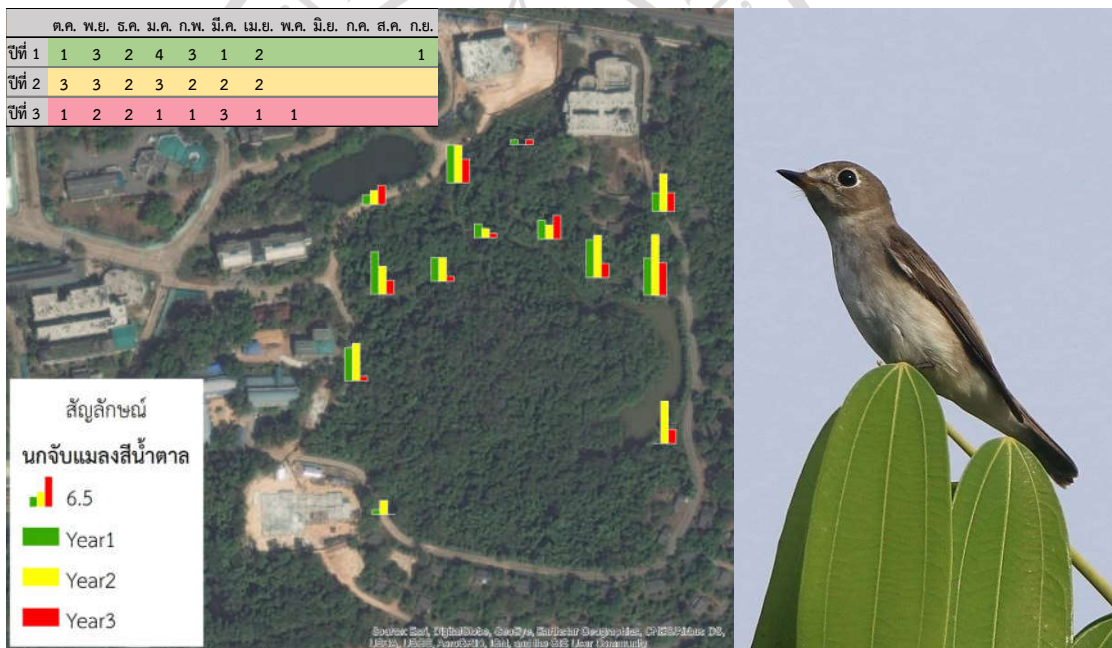
กินแมลงและตัวหนอน

ภาพที่ 4.74 นกเขนน้อยไซบีเรีย

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกจับแมลงสีน้ำตาล

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Asian Brown Flycatcher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Muscicapa dauurica</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น หายาก ส่วนนกอพยพ พบบ่อยมาก
ขนาด	12.5-13.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ปากสีดำ โคนปากล่างสีเหลืองหรือสีเนื้อปลายปากด้านล่างสีดำ หัวตาสีขาวออกน้ำตาลอ่อน วงตาแคบสีขาว ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหางสีน้ำตาล ปีกสีน้ำตาล บริเวณปลายขนของปีกมีแถบสีขาวหรือสีเหลืองเด่นชัด ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คอถึงก้นมีสีขาวแกมเทา ออกมีลายขีดเล็ก ๆ หรือเรียบไม่มีลาย บริเวณสีข้างมีสีเทาแกมน้ำตาล

นิเวศวิทยา มักพบหากินเพียงลำพัง โดยเกาะตามกิ่งกลางของต้นไม้หรือกิ่งแห้ง โดยเกาะอยู่นิ่ง ๆ แต่ตาคอยจ้องหาเหยื่อ และเมื่อพบเหยื่อก็บินโฉบไปจับ แล้วกลับมาเกาะที่เดิม ขณะเกาะปกติมักสั่นปีกและห้อยหางลง

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรังและเลี้ยงลูกอ่อน แต่หน้าที่ฟักไข่เป็นของเพศเมีย ส่วนเพศผู้จะไปหาอาหารมาป้อนช่วงที่เพศเมียฟักไข่ รังสร้างจากมอสและกิ่งไม้เล็ก ๆ ร่องพื้นรังด้วยรากฝอย ขนนก และวัสดุที่เป็นเส้นใย รังอยู่ตามกิ่งไม้ (กิ่งไม้แห้ง หรือกิ่งที่อยู่ในที่โล่ง)

กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.75 นกจับแมลงสีน้ำตาล

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกจับแมลงสีคล้ำ

วงศ์	Muscicapidae
ชื่อสามัญ	Dark-sided Flycatcher
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Muscicapa sibirica</i>
สถานภาพ	นกอพยพผ่าน พบค่อนข้างบ่อย นกอพยพ ค่อนข้างหายาก
ขนาด	11.5-13 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหางสีน้ำตาลเข้ม บริเวณขอบขนปลายปีกสีเนื้อ แต่ไม่ชัด (ปีกยาวเกือบถึงปลายหาง) วงรอบตาสีขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและกลางคอมีสีขาว ด้านข้างคอทั้ง 2 ด้านเป็นสีน้ำตาล ออกสีเทาแกมน้ำตาล มีลายขีดสีเข้ม บริเวณอกและสีข้าง ท้องตอนล่างถึงขนคลุมใต้โคนหางด้านล่างสีขาว **วัยอ่อน** บริเวณขอบขนปลายปีกมีสีขาวแกมสีเนื้อ ลำตัวด้านล่างมีลายขีดเด่นชัด

นิเวศวิทยา มักพบอยู่ตัวเดียว โดยเกาะตามยอดไม้ กิ่งไม้แห้ง หรือที่โล่ง ตาคอยจ้องหาเหยื่อ พอพบเหยื่อก็จะบินโฉบไปจับ และกลับมาเกาะที่เดิมเพื่อหาเหยื่อต่อ บางครั้งก็โฉบจับแมลงเหนือพื้นดินเล็กน้อย โดยเฉพาะช่วงหลังฝนตกที่มีแมลงเม่า หรือแมลงชนิดอื่น ๆ บินออกมาจากรูดิน

ไม่พบการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

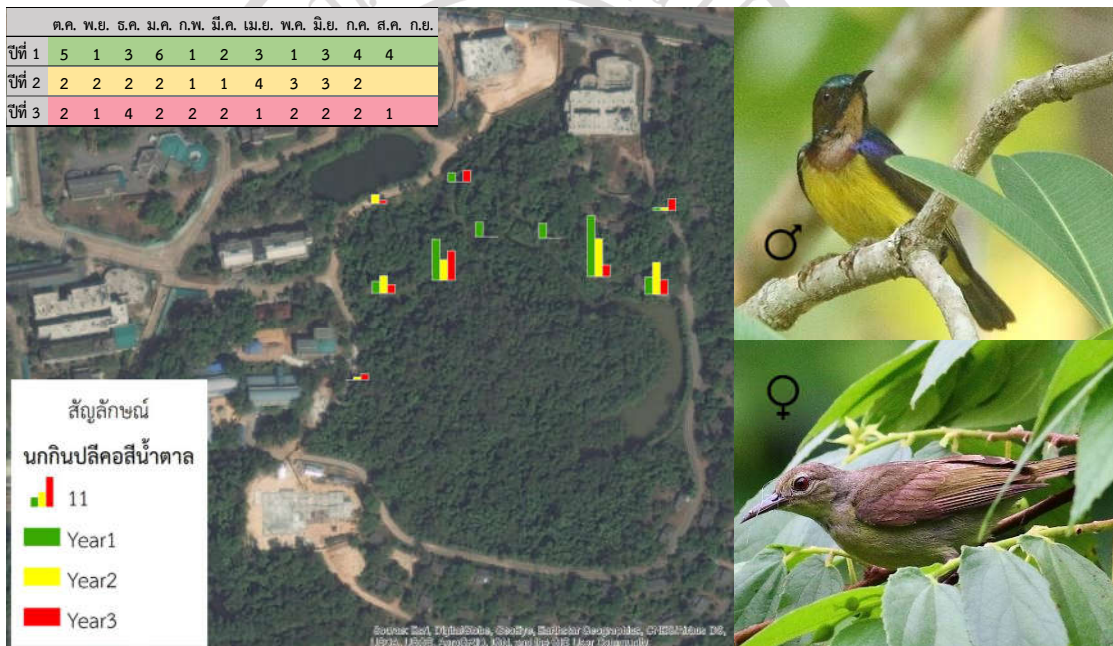
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.76 นกจับแมลงสีคล้ำ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกินปลีคอสีน้ำตาล

วงศ์	Nectariniidae
ชื่อสามัญ	Brown-throated Sunbird
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Anthreptes malacensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	13.5-14 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ม่านตาสีแดง **เพศผู้** หน้าผากถึงหลังช่วงบนสีเขียวเป็นมัน ขนคลุมหูสีน้ำตาล แถบข้างแก้ม ขนคลุมปีกแถวบน หลังช่วงล่างถึงตะโพกสีน้ำตาลเงินเหลืออมม่วงเป็นมัน ขนคลุมปีกแถวกลางสีน้ำตาลแดง ขนคลุมปีกแถวล่างถึงปลายปีกสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่าง บริเวณคาง และคอสีน้ำตาล บริเวณอก สีข้างถึงขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองสด **เพศเมีย** วงตาสีเหลืองเด่นชัดแต่ไม่ต่อเนื่องกัน ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลอมเหลือง ลำตัวด้านล่างสีเหลืองแกมเขียว คางและคอสีจางกว่า

นิเวศวิทยา มักพบหากินอยู่เป็นคู่ หาอาหารโดยการบินไปเกาะตามยอดไม้หรือดอกไม้ เพื่อรอจิกกินเหยื่อ หรือสอดปากเข้าไปในดอกไม้แล้วดูดกินน้ำหวาน เป็นนกที่สามารถปรับตัวในป่าที่ถูกแผ้วถางได้ดี

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนถึงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม เพศเมียมีหน้าที่หาวัสดุและสร้างรัง เพศผู้มีหน้าที่ป้องกันอาณาเขต ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันฟักไข่และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากต้นหญ้า ใบหญ้า และใบไม้ เชื่อมกันด้วยใยแมงมุม มีหญ้าและวัสดุที่อ่อนนุ่มไว้รองรับไข่ แขนงรังไว้ตามกิ่งของพุ่มไม้ที่อยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก

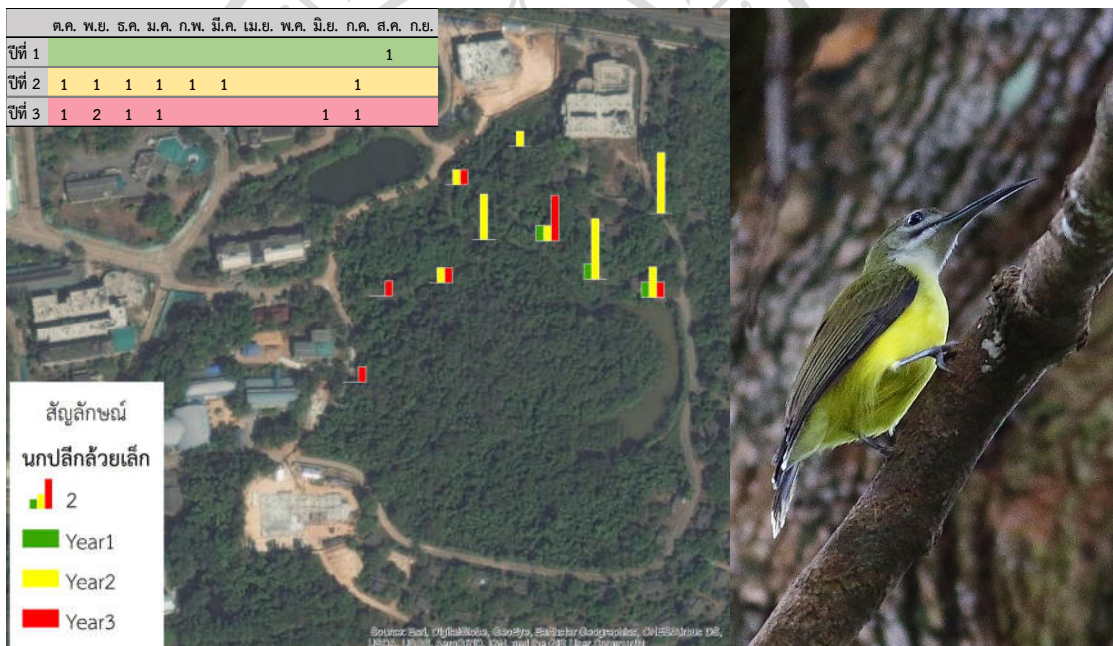
กินแมลง และน้ำหวานจากดอกไม้

ภาพที่ 4.77 นกกินปลีคอสีน้ำตาล

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกปลีกกล้วยเล็ก

วงศ์	Nectariniidae
ชื่อสามัญ	Little Spiderhunter
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Arachnothera longirostra</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	14-16.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ลำตัวด้านบนบริเวณหน้าผากและกระหม่อมสีเทา คิ้วและรอบตาสีขาวเป็นแถบ คล้ายวงตา ปากสีดำเรียวยาวและโค้ง บริเวณท้ายทอยถึงขนคลุมบนโคนหางสีเหลือง แกมเขียว หางสีเข้มกว่า ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและคอสีขาว บริเวณอกถึงขนคลุมใต้ โคนหางสีเหลืองเข้ม ขนปลายหางด้านล่างสีขาว

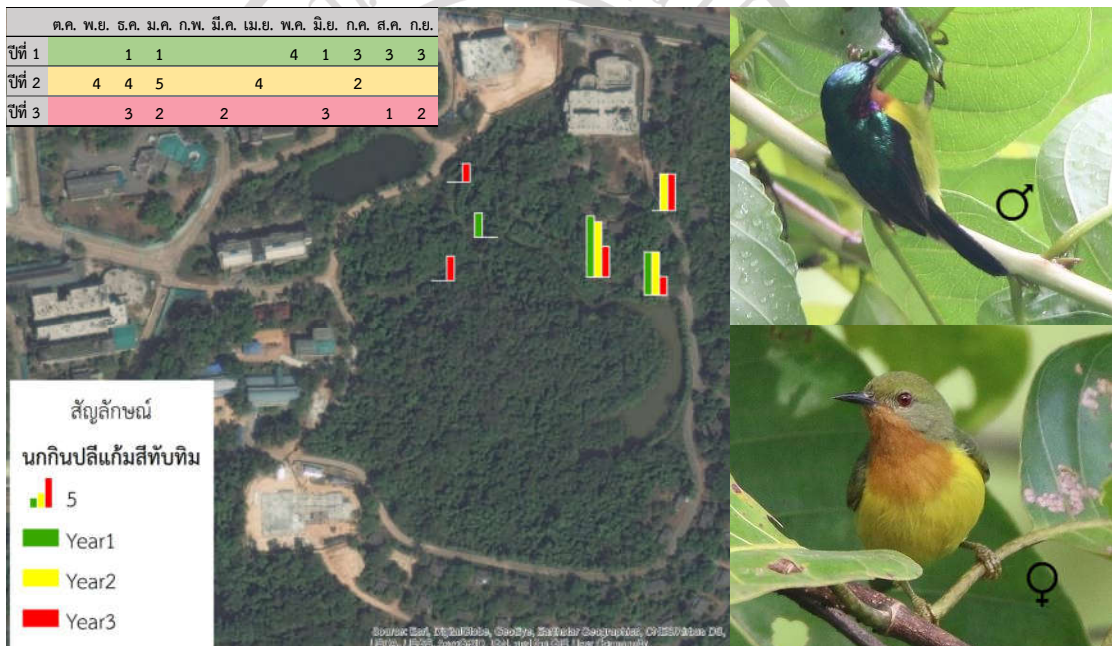
นิเวศวิทยา มักพบหากินอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่บริเวณที่มีกล้วย โดยเกาะตามปลีกกล้วยและใช้ปากดูดน้ำหวานจากกลีบหนึ่งไปยังอีกกลีบหนึ่ง บางครั้งก็มุดเข้าไปอยู่ในกาบกล้วยเลย นอกจากนี้ยังจับเหยื่ออื่นที่อยู่ใกล้บริเวณแหล่งน้ำหวานกินเป็นอาหารด้วย

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อน ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังด้วยใบหญ้าและใบไม้แห้งเย็บติดกับ ใบกล้วยหรือเชื่อมกันด้วยใยแมงมุม โดยทำรังใต้ใบกล้วย ทางเข้าออกอยู่ด้านบน กินน้ำหวาน แมลง แมงมุม

ภาพที่ 4.78 นกปลีกกล้วยเล็ก

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Nectariniidae
ชื่อสามัญ	Ruby-cheeked Sunbird
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Chalcoparia singalensis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบค่อนข้างบ่อย
ขนาด	10.5-11 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

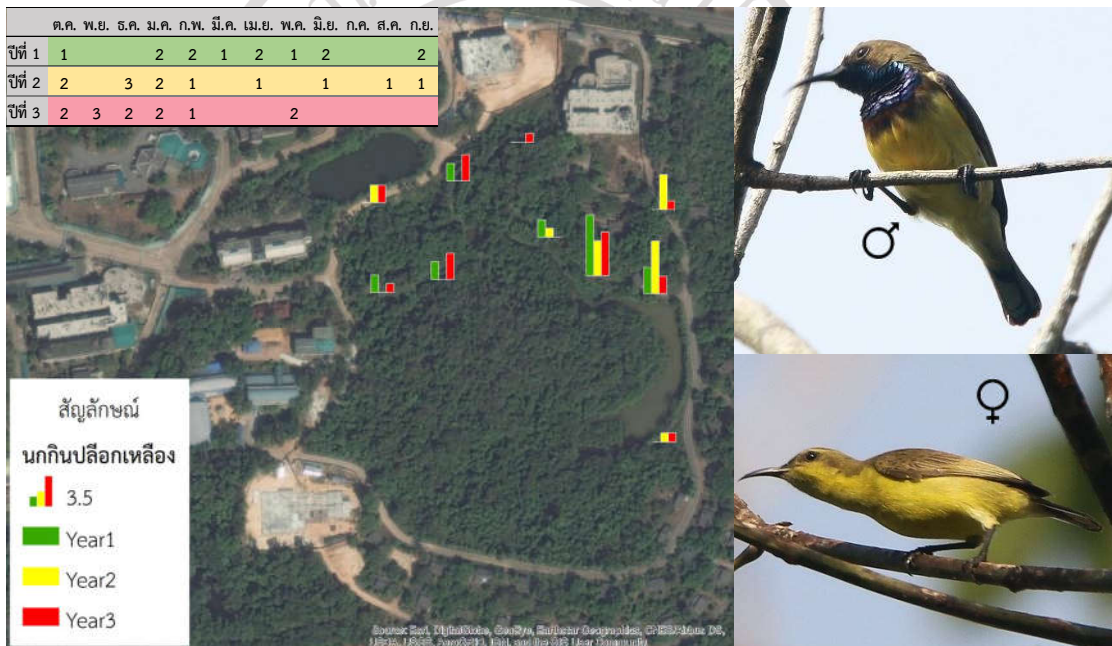
นิเวศวิทยา พบหากินอยู่ตัวเดียว หรืออาจพบหลายตัวในแหล่งอาหารเดียวกันแต่ไม่มีพฤติกรรมการอยู่ด้วยกันเป็นฝูง หาอาหารโดยการบินไปเกาะบริเวณก้านหรือโคนของดอกไม้ และอาจกินเหยื่อที่มาตอมดอกไม้ที่กำลังกินน้ำหวานอยู่

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนถึงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม เพศเมียมีหน้าที่หาวัสดุและสร้างรัง เพศผู้มีหน้าที่ป้องกันอาณาเขต ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันฟักไข่และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบไม้ ใบหญ้า ต้นหญ้าและเชื่อมวัสดุด้วยใยแมงมุม ร่องพื้นรังด้วยดอกหญ้าหรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม แขนงรังอยู่ตามกิ่งของไม้พุ่มที่ค่อนข้างทึบหรือภายใต้ร่มเงากินแมลง และนำหวานจากดอกไม้

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกินปลีอกเหลือง

วงศ์	Nectariniidae
ชื่อสามัญ	Olive-backed Sunbird
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cinnyris jugularis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	10.5-11.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncomon

ลักษณะทั่วไป ปากเรียวยาวสีดำ ขาสีดำ หางสีเข้มกว่าหลัง ขอบหางคู่บนอกและปลายขนใต้หางสีขาว **เพศผู้** ลำตัวด้านบนสีน้ำตาลแกมเขียว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงอกสีน้ำเงินเข้มเป็นมัน อกตอนล่างมีแถบสีน้ำตาลแดง ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองสด **เพศผู้พลัดขน** คีวสีเหลือง บริเวณคาง กลางคอและกลางอกมีสีน้ำเงินเข้ม **เพศเมีย** ลำตัวด้านบนสีเขียวคล้ำแกมเหลือง คีวสีเหลือง ลำตัวด้านล่างตั้งแต่คางถึงขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองเข้ม

นิเวศวิทยา พบได้ทั่วไปตามแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ มักหากินอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่ ชอบเกาะตามกิ่งไม้หรือพืชที่กำลังออกดอก เวลาหาอาหารจะเกาะตามกิ่งที่มีดอก หรือบนดอก แล้วยื่นปากเข้าไปดูดน้ำหวาน บางครั้งก็กินเหยื่อที่อยู่ใกล้บริเวณดอกไม้

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนถึงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-กรกฎาคม เพศเมียมีหน้าที่หาวัสดุและสร้างรัง เพศผู้มีหน้าที่ป้องกันอาณาเขต เพศเมียมีหน้าที่หลักในการฟักไข่ แต่เพศผู้ช่วยบ้างบางครั้ง ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบหญ้า ใบไม้ และใยแมงมุม ร่องพื้นรังด้วยดอกหญ้าหรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม แขนงรังอยู่ตามกิ่งไม้หรือพืชต่าง ๆ

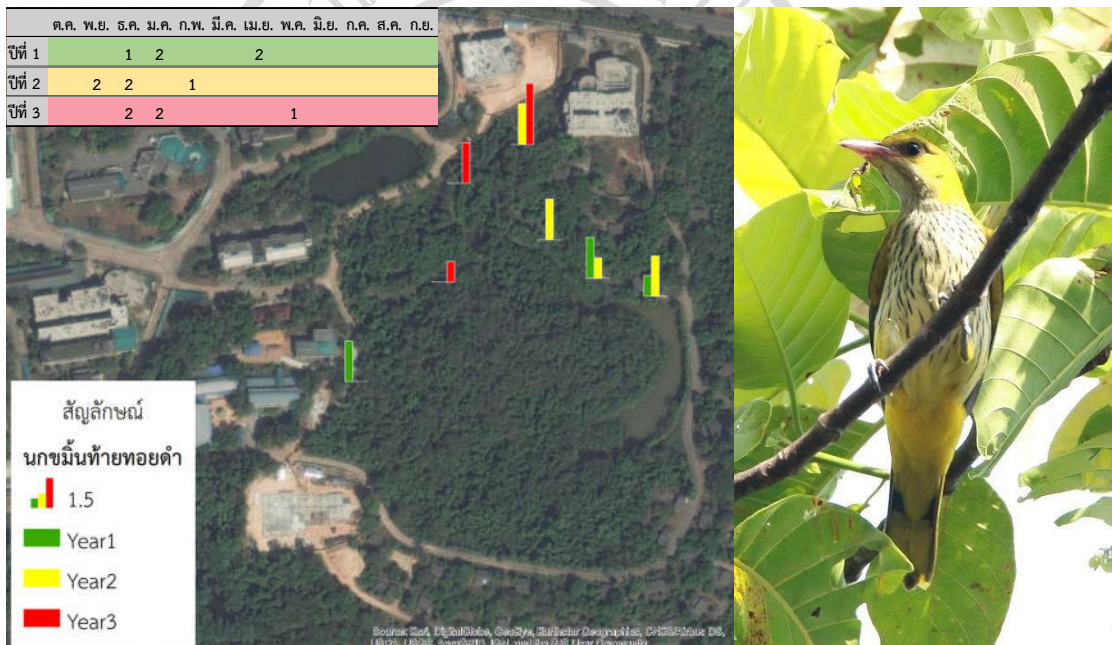
กินน้ำหวาน แมลง และตัวหนอน

ภาพที่ 4.80 นกกินปลีอกเหลือง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกขมิ้นท้ายทอยดำ

วงศ์	Oriolidae
ชื่อสามัญ	Black-naped Oriole
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Oriolus chinensis</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อยมาก นกประจำถิ่น พบไม่บ่อยหรือหายาก
ขนาด	24.5-27.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ ลำตัวสีเหลืองสด ปากสีชมพูแกมส้ม แลบคาดตากว้างสีดำและเชื่อมกันที่ท้ายทอย หน้าผากและกระหม่อมสีเหลืองสด ลำตัวด้านบนช่วงหลังมีสีเหลืองแกมดำ ปีกสีเหลือง ปลายปีกสีดำ หางสีดำปลายหางด้านนอกสีเหลือง ลำตัวด้านล่างสีเหลืองสด เพศเมีย มีลักษณะคล้ายเพศผู้ แต่ลำตัวด้านบนช่วงหลังและปีกมีสีเหลืองแกมเขียว วัยอ่อน มีลักษณะคล้ายเพศเมีย แต่ปากสีดำ แลบตาสีดำอ่อนกว่านกเต็มวัย ด้านล่างลำตัวมีสีขาว และมีขีดดำกระจายอยู่ทั่วตั้งแต่คอถึงท้อง ก้นและขนคลุมใต้โคนหางสีเหลือง

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียว หรือเป็นคู่ (นกเต็มวัยกับนกวัยอ่อน) มักพบกินอาหารโดยกินอยู่บนต้นไม้ และบางครั้งก็ลงมากินที่พื้นดิน

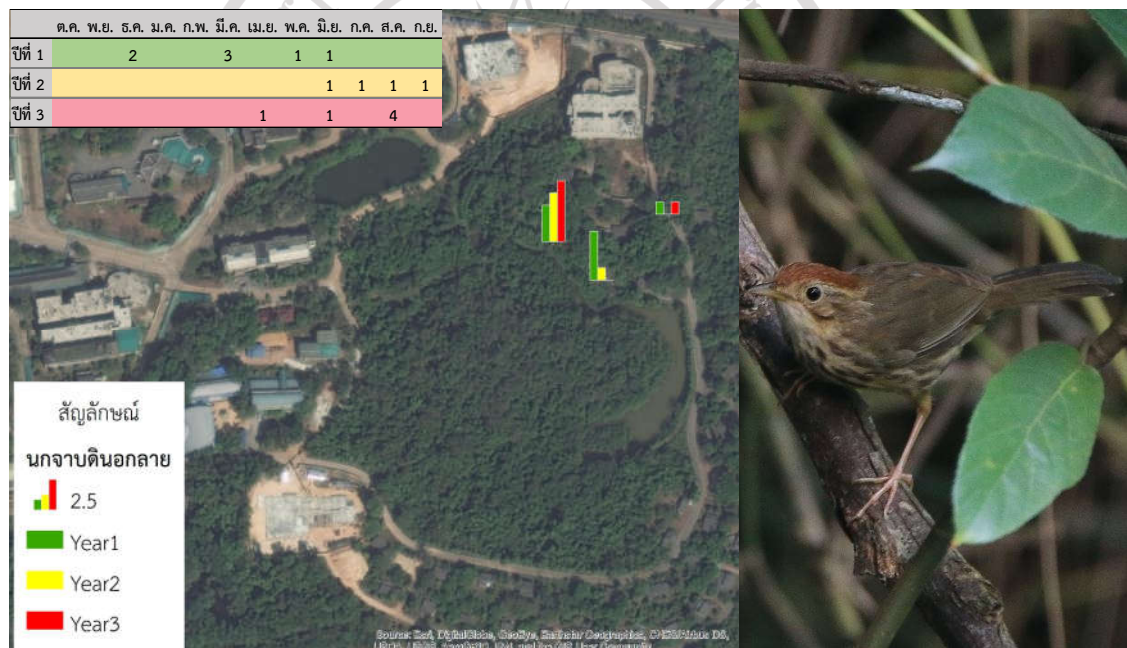
ไม่ค่อยพบว่ามาทำรังวางไข่ในประเทศไทย แต่เมื่อผสมพันธุ์แล้วเพศเมียจะมีหน้าที่ทำรัง โดยเพศผู้อาจช่วยหาวัสดุบ้าง รังทำจากวัสดุจำพวกหญ้าและเปลือกไม้ที่ฉีกเป็นชิ้น ๆ มาขัดสาน ตกแต่งภายนอกด้วยมอส/ไลเคน พื้นรังรองด้วยวัสดุนุ่ม ๆ รังอยู่ตามง่ามเกือบปลายกิ่งของต้นไม้

กินได้ทั้ง หนอน แมลงหรือสัตว์ขนาดเล็ก ผลไม้ที่มีเปลือกบาง (ไทร หว้า) หรือน้ำหวานจากดอกไม้บางชนิด (จ๊ว ทองหลวง)

ภาพที่ 4.82 นกขมิ้นท้ายทอยดำ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Pellorneidae
ชื่อสามัญ	Puff-throated Babbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pellorneum ruficeps</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	16-18 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

นิเวศวิทยา พบหากินเป็นคู่ หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ หากินโดยการกระโดดไปตามพื้นดินแล้วใช้ปากพลิกใบไม้เพื่อค้นหาอาหาร เวลาพักผ่อนจะเกาะตามกิ่งไม้พุ่ม ไม้หนุ่ม หรือไม้พีนล่างที่รกทึบและอยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก ทำให้สังเกตเห็นตัวได้ยาก

นิเวศวิทยา พบหากินเป็นคู่ หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ หากินโดยการกระโดดไปตามพื้นดินแล้วใช้ปากพลิกใบไม้เพื่อค้นหาอาหาร เวลาพักผ่อนจะเกาะตามกิ่งไม้พุ่ม ไม้หนุ่ม หรือไม้พุ่มล่างที่รกทึบและอยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก ทำให้สังเกตเห็นตัวได้ยาก

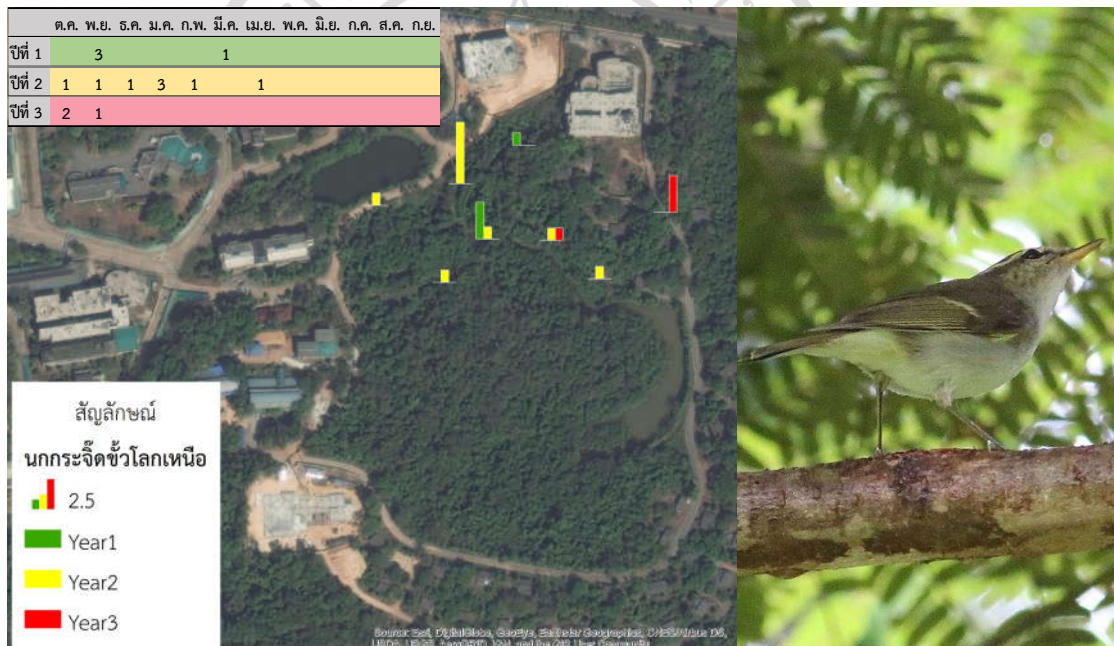
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยใช้ต้นหญ้าหรือต้นเฟิร์นเป็นโครงร่าง แล้วคลุมด้วยใบหญ้าหรือใบไม้แห้ง ทำรังบริเวณโคนไม้พุ่มล่างหรือไม้พุ่มกึ่งกลางแจ้งเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.83 นกจาบดินอกกลาย

(หมายเหตุ: ตีรายค้านบนแสดงจำนวนครั้งทีพบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งทีพบนกรายปี)

นกกระจัดชั่วโลกเหนือ

วงศ์	Phylloscopidae
ชื่อสามัญ	Arctic Warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phylloscopus borealis</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	12.5-13 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากแหลมยาวและหนา ปากล่างสีเหลืองอ่อนปลายปากสีเข้ม คีวาวสีขาวแกมเหลืองอ่อน แสบตาสีคล้ำ ขนคลุมหัวมีลายเปราะๆ ปีกมีแถบแคบๆ ยาวสีขาวแกมเหลืองหรือสีน้ำตาลอ่อน 1-2 แถบไม่เด่นชัดนัก ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหางเป็นสีเขียวไพล ลำตัวด้านล่างสีครีมอ่อน บริเวณอกและข้างอกสีออกเทา สีข้างมีสีเขียวแกมน้ำตาล ขนคลุมใต้โคนหางสีขาว

นิเวศวิทยา มักพบหากินเพียงลำพังตามแหล่งที่มีไม้ยืนต้น พุ่มไม้ระดับสูง หรือกิ่งของต้นไม้ระดับต่ำ โดยกระโดดไปมาเพื่อจับเหยื่อกินเป็นอาหาร

ไม่มีรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

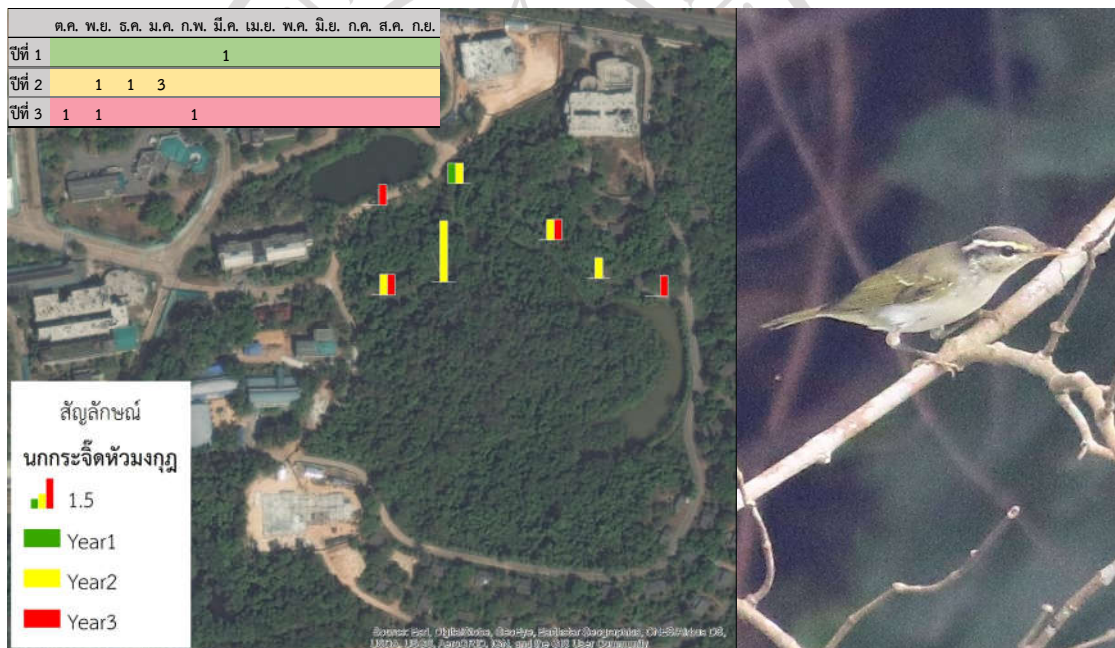
กินแมลง และตัวหนอน

ภาพที่ 4.84 นกกระจัดชั่วโลกเหนือ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกประจำปี)

นกกระจิตหัวมงกุฏ

วงศ์	Phylloscopidae
ชื่อสามัญ	Eastern Crowned Warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phylloscopus coronatus</i>
สถานภาพ	นกอพยพผ่าน และนกอพยพ พบค่อนข้างบ่อย
ขนาด	12.5-13 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากยาว ปากล่างสีเหลืองส้ม คิ้วสีขาวหรือสีขาวแกมเหลือง หน้าผากและกระหม่อมสีเทา มีแถบกลางกระหม่อมสีเขียวแกมเหลือง ลำตัวด้านบนสีเขียวแกมเหลืองคล้ำหรือแกมน้ำตาลอ่อน มีแถบปีกแคบ ๆ สีเหลืองอ่อน ลำตัวด้านล่างสีขาวมีลายขีดสีเหลืองจาง ๆ ขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองอ่อน แข็งและตีนสีแดงคล้ำ

นิเวศวิทยา สามารถพบอยู่เป็นฝูง หรือพบหากินร่วมกับนกกินแมลงและนกขนาดเล็กชนิดอื่น ๆ พบได้ตามสวนและป่าแทบทุกประเภท ปกติจะหากินตามยอดไม้ในระดับสูงปานกลาง หรือตามยอดของไม้พุ่มสูง เป็นนกที่ไม่ค่อยอยู่นิ่ง เวลาเกาะจะขยับปีกและหางเกือบตลอดเวลา

ไม่พบรายงานการทำรังวางไข่ในประเทศไทย

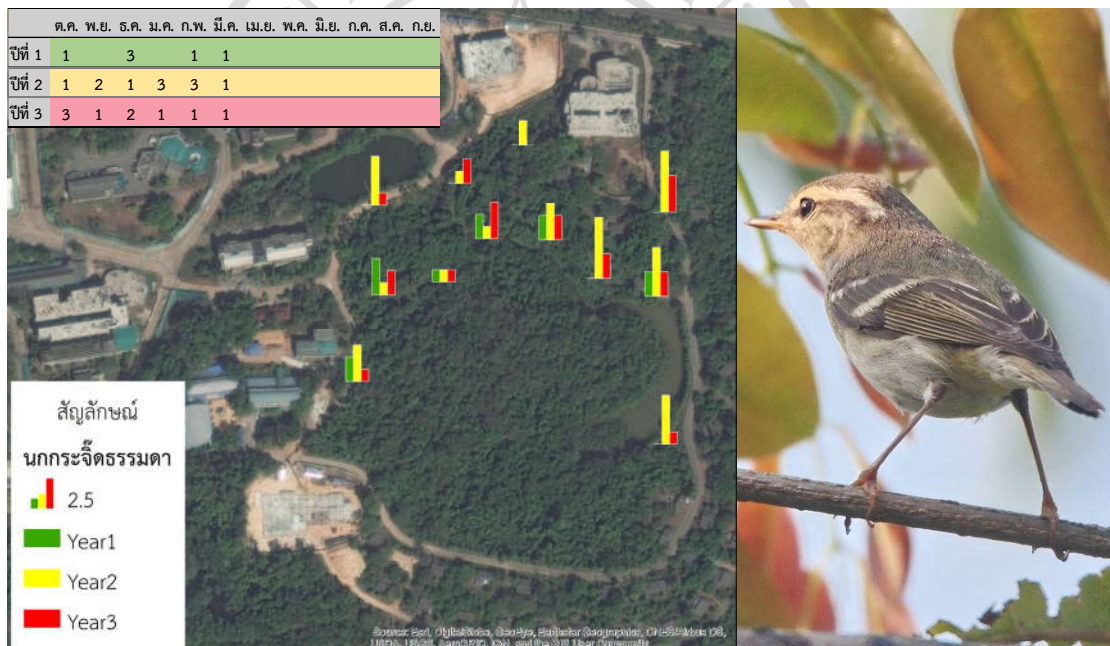
กินแมลงและตัวหนอน

ภาพที่ 4.85 นกกระจิตหัวมงกุฏ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระจิตรธรรมดา

วงศ์	Phylloscopidae
ชื่อสามัญ	Inornate Warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phylloscopus inornatus</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อยมาก
ขนาด	11-11.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากล่างสีเหลืองส้ม ไม่มีแถบกระหม่อม คิ้วยาวสีเหลืองแกมขาว แถบตาสีคล้ำ ลำตัวด้านบนสีเขียวคล้ำ ปีกมีแถบสีขาวแกมเหลือง 2 แถบ (แถบที่ 2 หนากว่าแถบแรก) ขนปลายปีกสีขาวกว้างเห็นเป็นลายชัดเจน หางเรียบไม่มีสีขาว ตะโพกเป็นสีเขียว เดียวกันกับหางหรือจางกว่าเล็กน้อย ลำตัวด้านล่างสีขาวมีลายแต้มสีเหลืองแกมเขียว

นิเวศวิทยา หากินได้หลากหลายพื้นที่ เช่น ตามเรือนยอดไม้ ไม้พุ่มระดับต่ำ หรือบนพื้นดิน เวลาเกาะตามปกติจะสั่นปีกและหางเป็นจังหวะสม่ำเสมอ กระโดดไปมาเพื่อหากินเหยื่อที่อยู่ตามกิ่งไม้ ยอดไม้ หรือโฉบจับกลางอากาศ

เป็นนกอพยพช่วงนอกฤดูผสมพันธุ์

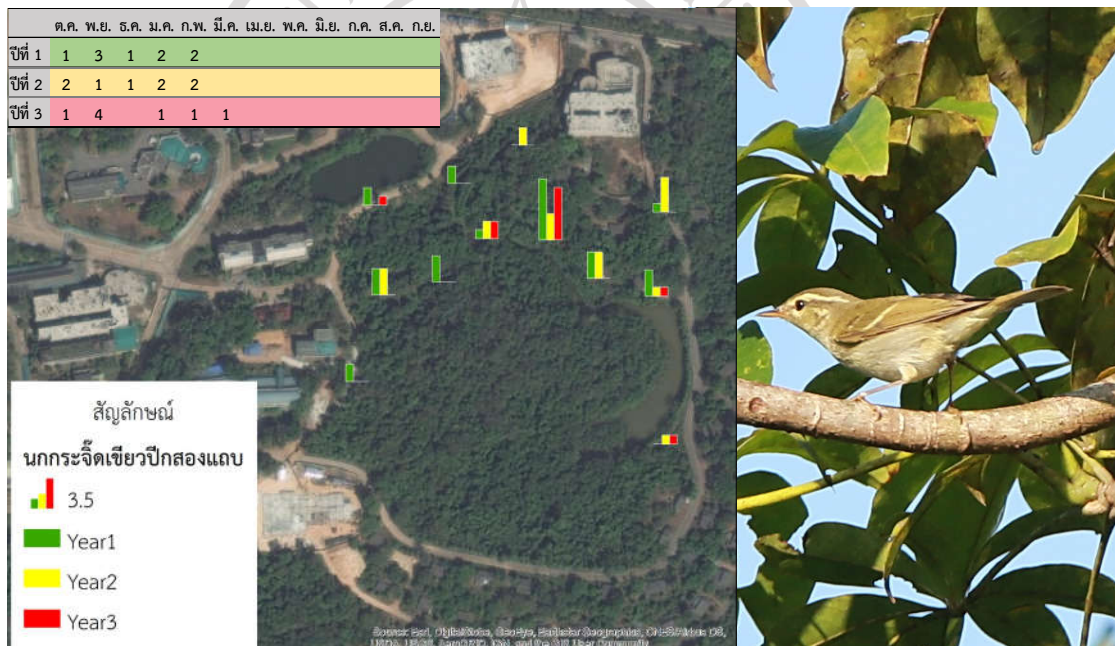
กินแมลง แมงมุม และตัวหนอน

ภาพที่ 4.86 นกกระจิตรธรรมดา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ

วงศ์	Phylloscopidae
ชื่อสามัญ	Two-barred Warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phylloscopus plumbeitarsus</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	12 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากล่างสีส้ม บริเวณลำตัวด้านบนสีเขียวคล้ำ มีแถบปีก 2 แถบสีขาวอมเหลือง ขัดเจน แถบคาดตาสีคล้ำ คีวาวสีขาวอมเหลือง ลำตัวด้านล่างสีเทาอ่อน ข้างอกสีเทาเข้มกว่าเล็กน้อย

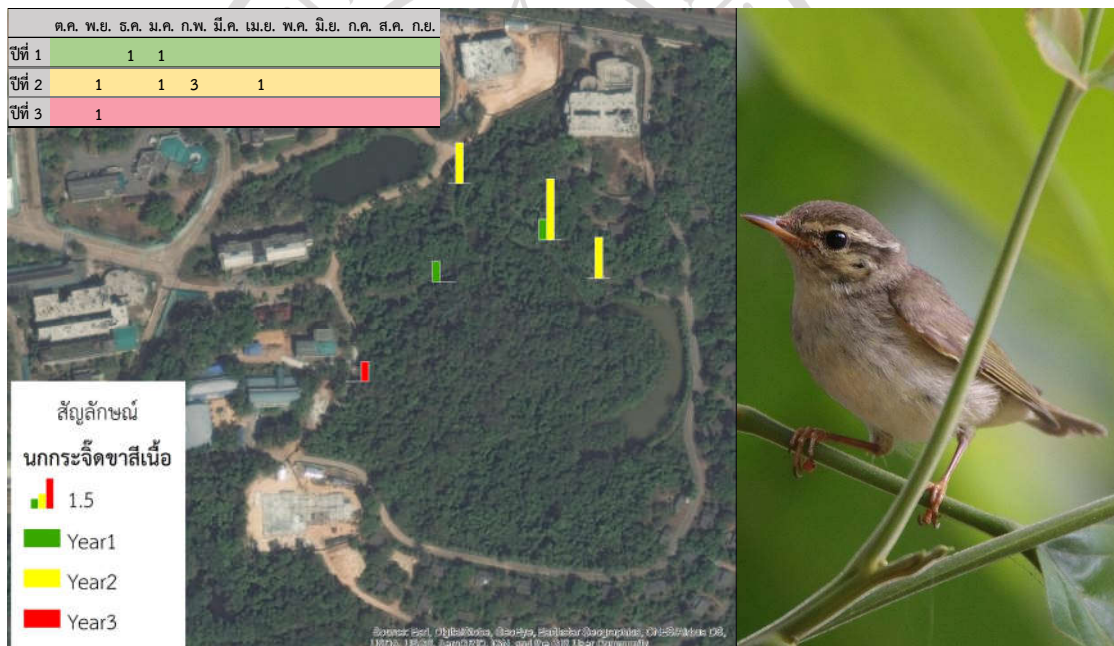
นิเวศวิทยา เป็นนกที่อพยพเข้ามาในฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน-เมษายน หากินเป็นฝูงเล็ก ๆ บางครั้งก็หากินร่วมกับนกขนาดเล็กชนิดอื่น โดยหากินบริเวณเรือนยอดไม้ ไม่พบรายงานการทำการวางไข่ในประเทศไทย
กินแมลงและหนอน

ภาพที่ 4.87 นกกระจัดเขียวปีกสองแถบ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

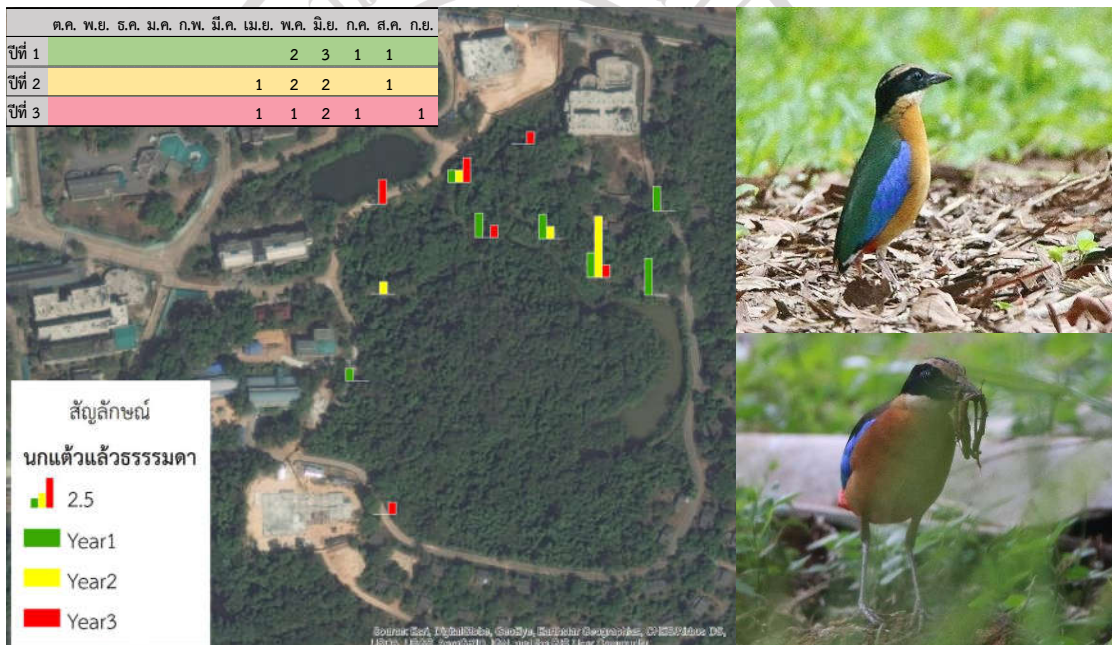
นกกระจัดชาสีเนื้อ

วงศ์	Phylloscopidae
ชื่อสามัญ	Pale-legged Leaf-warbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phylloscopus tenellipes</i>
สถานภาพ	นกอพยพ พบบ่อย
ขนาด	12-13 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

นกแต้วแล้วธรรมดา

วงศ์	Pittidae
ชื่อสามัญ	Blue-winged Pitta
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pitta moluccensis</i>
สถานภาพ	นกอพยพมาทำรังวางไข่ พบบ่อย
ขนาด	18-20.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป หัวสีดำ คิ้วแถบกว้างสีน้ำตาลแกมส้ม ปากหนาสีดำ ลำตัวด้านบนสีเขียว ขนคลุมปีกด้านบน ตะโพก และขนคลุมบนโคนหางสีฟ้าออกน้ำเงิน ปลายหางสีดำ เวลาบินจะเห็นขนคลุมปีกด้านบน แถวกลาง และปลายปีกมีสีดำ ขนคลุมปีกด้านล่างมีสีขาว ลำตัวด้านล่าง คางและคอสีขาว บริเวณตั้งแต่อกถึงท้องส่วนกลางสีน้ำตาลเหลือง และตั้งแต่ท้องส่วนกลางถึงขนคลุมใต้โคนหางสีแดง ขาและนิ้วสีเนื้อ เพศผู้และเพศเมียมีลักษณะและสีเหมือนกัน

นิเวศวิทยา พบอยู่ตัวเดียวหรือเป็นคู่ โดยหากินตามพื้นดิน แต่จะเกาะนอนตามกิ่งไม้ซึ่งอยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก หหาอาหารโดยกระโดดไปตามพื้นแล้วใช้ปากจิกและพลิกใบไม้ที่หล่นอยู่ตามพื้นดิน หรือไม้ก็ใช้ปากขุดดินเพื่อหาเหยื่อ

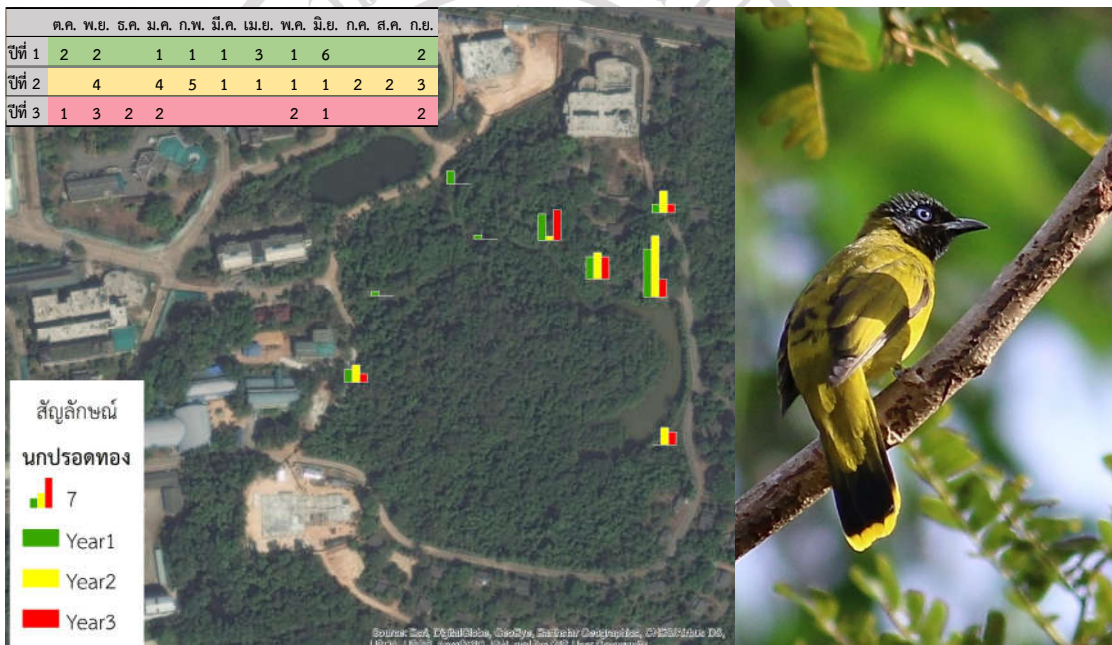
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม โดยทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน ทำรังโดยใช้กิ่งไม้ รากไม้ ใบหญ้า หรือใบไม้แห้ง ทำรังตามพื้นดินบริเวณโคนต้นไม้หรือกอพืชต่าง ๆ หรือตามง่ามไม้ที่อยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก กินไส้เดือน ตัวหนอน แมลง และสัตว์ขนาดเล็กที่อยู่ตามผิวดิน ใต้ดิน หรือใต้ใบไม้

ภาพที่ 4.90 นกแต้วแล้วธรรมดา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกปรอดทอง

วงศ์	Pycnonotidae
ชื่อสามัญ	Black-headed Bulbul
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Brachypodius atriceps</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	17.5-19 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ปากสีดำ ม่านตาสีฟ้า นัยน์ตาสีดำ ลำตัวด้านบนบริเวณหัวถึงท้ายทอยสีดำ หลังถึงขนคลุมบนโคนหางสีเหลืองแกมทอง ปีกสีเหลืองขนปลายปีกสีดำ หางสีเหลืองมีแถบขวางสีดำบริเวณกลางถึงเกือบปลายหาง ปลายหางสีเหลือง ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงคอสีดำ บริเวณท้อง สีขาว ถึงหางสีเหลืองสด (บางตัวบริเวณท้องและสีข้างมีสีเทาซึ่งหายากมาก)

นิเวศวิทยา พบหากินเป็นคู่หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ อาศัยและหากินบนต้นไม้ใหญ่ ไม้พุ่ม และไม้พื้นล่าง มักพบบินไปตามต้นไม้หรือกระโดดไปตามกิ่งไม้เพื่อจิกกินเหยื่อ บางครั้งก็โฉบจับเหยื่อกลางอากาศที่อยู่ไม่ไกลจากที่เกาะมากนัก สำหรับผลไม้จะใช้ปากเด็ดผลออกจากขั้วแล้วก็กลืนลงไปทั้งผลเลย

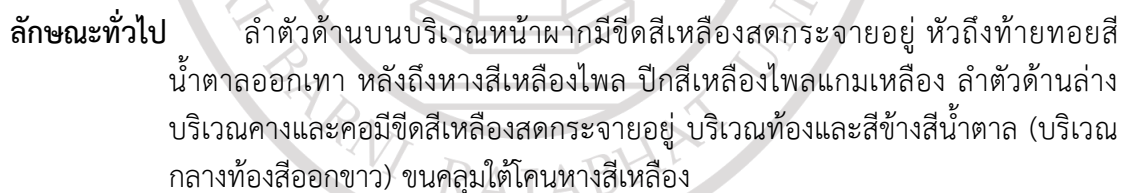
ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากกิ่งไม้ ใบไม้ ต้นหญ้า และใบหญ้ารองพื้นรังด้วยใบหญ้าและใบไม้ ทำรังบริเวณง่ามของต้นไม้ที่สูงมาก

กินแมลง ตัวหนอน และผลไม้เปลือกอ่อน (ไทร หว้า ตะขบ ผลไม้เถาบางชนิด)

ภาพที่ 4.91 นกปรอดทอง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

วงศ์	Pycnonotidae
ชื่อสามัญ	Stripe-throated Bulbul
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pycnonotus finlaysoni</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	19-20 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

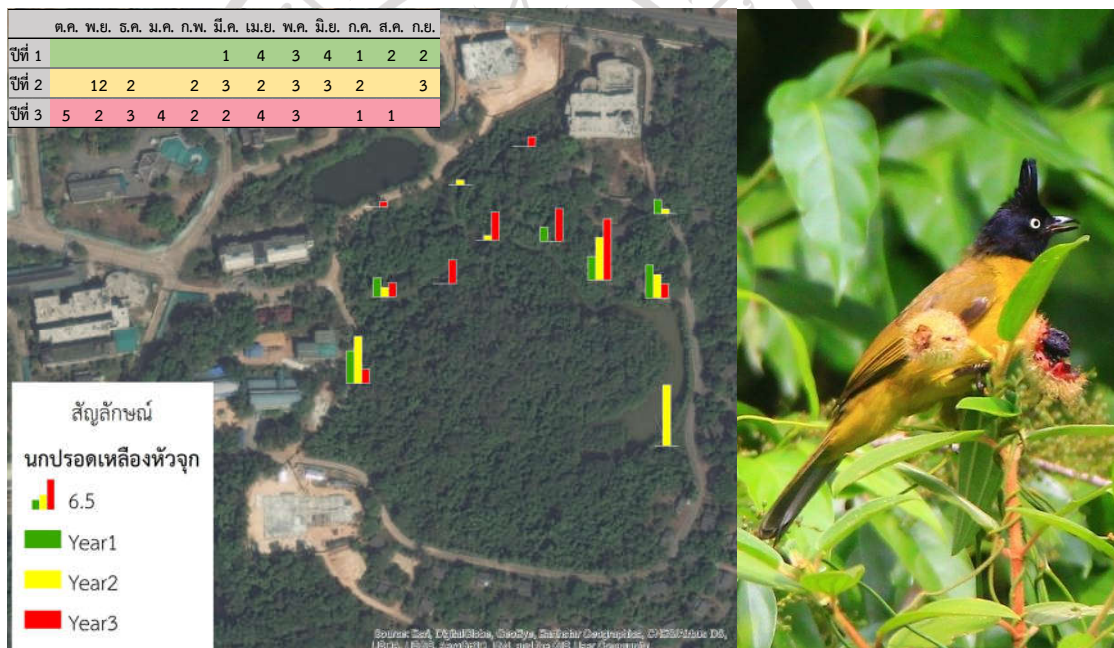
จับเหยื่อกลางอากาศที่อยู่ไม่ไกลจากที่เกาะมากนัก กินผลไม้โดยใช้ปาก

กินผลไม้ ตัวหนอน และแมลง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกปรอดเหลืองหัวจุก

วงศ์	Pycnonotidae
ชื่อสามัญ	Black-crested Bulbul
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pycnonotus flaviventris</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	18.5-19.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป ลำตัวด้านบน บริเวณหน้าผากถึงท้ายทอยสีดำ มีหงอนสีดำตั้งยาวบริเวณกลางกระหม่อม ม่านตาสีเหลือง นัยน์ตาสีดำ ลำตัวด้านบนตั้งแต่หลังถึงหางมีสีเหลืองแกมน้ำตาล และบริเวณหางสีจะเข้มขึ้นจนปลายหางเป็นสีเกือบดำ ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงคอสีดำ ท้อง สีข้าง ถึงขนคลุมใต้โคนหางสีเหลืองสด

นิเวศวิทยา พบหากินเป็นคู่หรือเป็นฝูงเล็ก ๆ หากินตามพุ่มไม้หรือเรือนยอดไม้ และมักส่งเสียงร้องอยู่ตลอดเวลา มักจิกกินเหยื่อตามกิ่งไม้และยอดไม้ บางครั้งก็โฉบจับเหยื่อกลางอากาศที่อยู่ไม่ไกลจากที่เกาะมากนัก สำหรับผลไม้จะใช้ปากเด็ดผลออกจากขั้วแล้วก็กลืนลงไปทั้งผลเลย

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากกิ่งไม้เล็ก ๆ ต้นหญ้า ใบไม้ และใบหญ้า ร่องฟันรังด้วยใบไม้และใบหญ้า ทำรังตามง่ามของต้นไม้และไม้พุ่ม

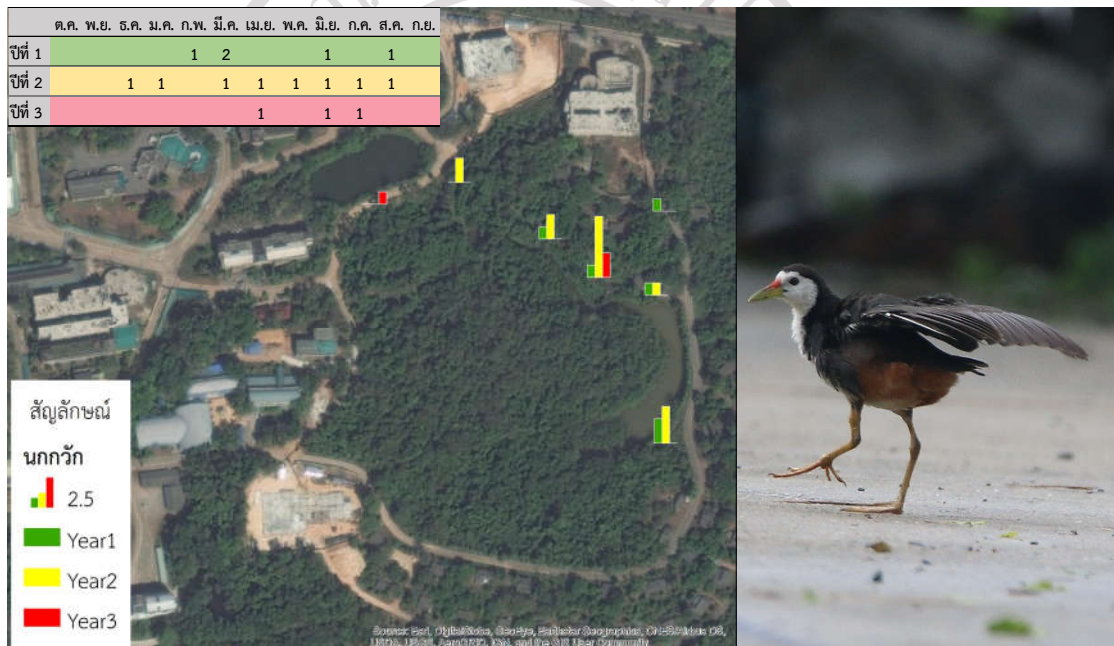
กินหนอน แมลง ผลไม้ กลีบดอกไม้ และน้ำหวานดอกไม้ (ทองหลางป่า)

ภาพที่ 4.94 นกปรอดเหลืองหัวจุก

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกวัก

วงศ์	Rallidae
ชื่อสามัญ	White-breasted Waterhen
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Amaurornis phoenicurus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น และนกอพยพ พบบ่อยมาก
ขนาด	28.5-36 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากเรียวแหลม ยาว สีเหลืองออกเขียวโคนปากบนสีแดง หน้า คอ ออก และท้องตอนบนสีขาว ลำตัวด้านบนตั้งแต่ท้ายทอยถึงหางสีดำแกมเทา ลำตัวด้านล่างตั้งแต่ท้องตอนล่าง ขนคลุมใต้โคนหางด้านล่างจนถึงปลายหางด้านล่างสีน้ำตาลแดง **วัยอ่อน** ลำตัวด้านบนสีเทาดำแกมน้ำตาล ลำตัวด้านล่างสีขาวหม่น

นิเวศวิทยา อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ มักหากินช่วงเช้าตรู่และช่วงใกล้ค่ำ สามารถพบเดินตามริมตลิ่ง บนพื้นดิน หรือพื้นถนน เวลาเดินมักกระดกหางขึ้นลงเป็นจังหวะ สามารถบินได้แต่ไม่สูงนัก เวลาที่รู้สึกไม่ปลอดภัยมักจะเดินหรือวิ่งเข้าหลบตามพุ่มหญ้า

ผสมพันธุ์ได้เกือบตลอดทั้งปี แต่โดยมากเป็นช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยนำใบหญ้ามาวางซ้อนกันแล้วทำแอ่งตรงกลางเพื่อรองรับไข่ สร้างรังบนกอหญ้าหรือตามพืชลอยน้ำ

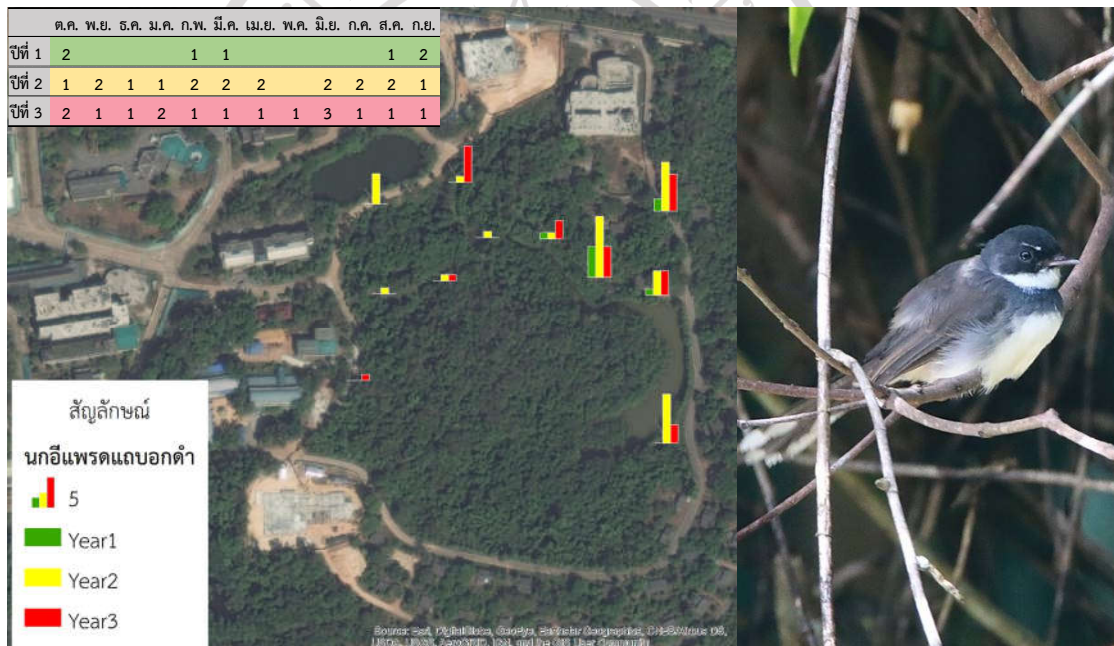
กินได้ทั้งพืช (จาก แหน สาหร่าย เป็นต้น) และสัตว์เป็นอาหาร (ลูกปลา กุ้ง ปู หอย เขียด ตั๊กแตน แมลงปอ ตัวหนอนบางชนิด เป็นต้น)

ภาพที่ 4.96 นกกวัก

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกอีแพรดแถบอกดำ

วงศ์	Rhipiduridae
ชื่อสามัญ	Sunda Pied Fantail
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Rhipidura javanica</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	17.5-19.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Common

ลักษณะทั่วไป คิ้วสีขาว ลำตัวด้านบนสีดำโดยช่วงหัวและหางจะสีดำเข้ม ช่วงหลังถึงตะโพกจะมีสีดำแกมน้ำตาล หางสีดำเข้มปลายหางมีสีขาว ลำตัวด้านล่าง คางถึงคอสีขาว อกมีแถบสีดำ ท้องถึงหางตอนล่างสีขาว

นิเวศวิทยา เป็นนกที่หากินใกล้กับแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ โดยชอบกระโดดไปตามกิ่งไม้ พุ่มไม้ ขณะกระโดดมักกระดกหางขึ้นลง และแผ่ขนหางเป็นรูปพัดไปมาอยู่ตลอดเวลา จับเหยื่อโดยจิกกินตามกิ่งไม้ ยอดไม้ พื้นดิน และโฉบจับกลางอากาศ เป็นนกที่หวนอาณาเขต มักจะไล่จิกนกตัวอื่นที่เข้ามาใกล้

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังโดยใช้ใบหญ้าหรือไยมะพร้าวผูกติดกับกิ่งไม้ หลังจากนั้นก็ใช้กิ่งไม้ เปลือกไม้ และใบหญ้ามาไค้และสานเป็นรูปรังโดยใช้ไยแมงมุมเป็นตัวเชื่อมจนรังแน่นหนา แข็งแรง และยึดติดกับกิ่งไม้ได้อย่างมั่นคง

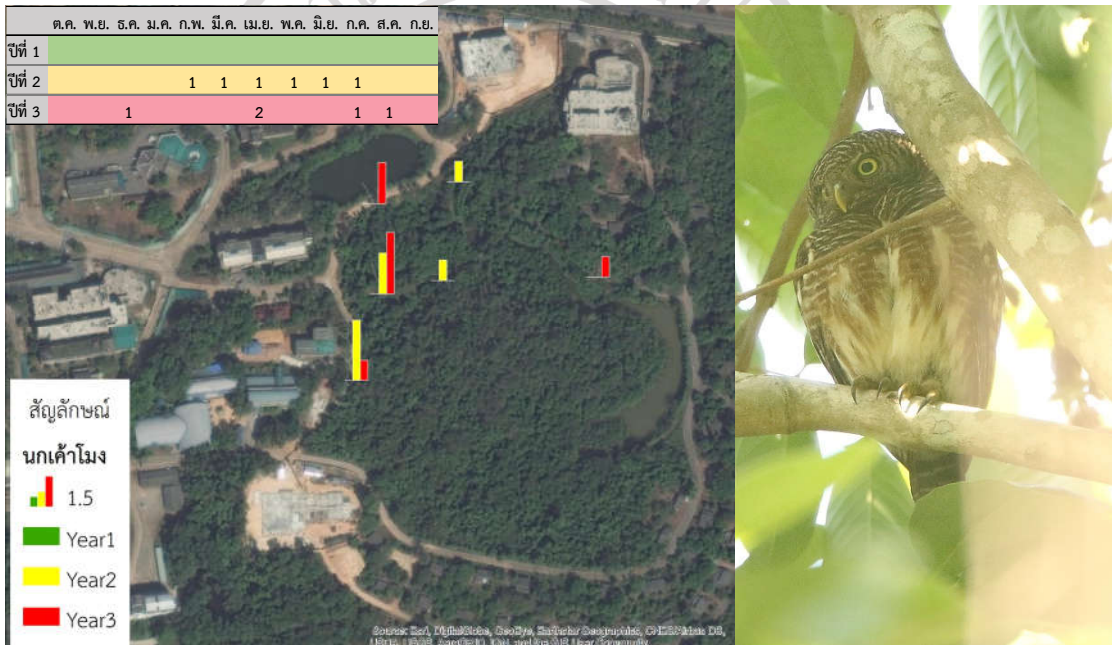
กินแมลงขนาดเล็ก และตัวหนอน

ภาพที่ 4.97 นกอีแพรดแถบอกดำ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเค้าโมง

วงศ์	Strigidae
ชื่อสามัญ	Asian barred owl
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Glaucidium cuculoides</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	20.5-23 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป หัวและลำตัวด้านบนเป็นสีน้ำตาลมีลายขวางสีเนื้อแกมน้ำตาลเหลือง คิ้วสีขาว ม่านตาลสีเหลือง นัยน์ตาสีดำ ไม่มีลายคล้ายตาปลอมที่ท้ายทอย ลำตัวด้านล่างเป็นสีน้ำตาลมีลายขวางสีเนื้อแกมน้ำตาลเหลือง ตั้งแต่ท้องลงไปมีลายสีขาวในแนวตั้งลากยาวขึ้นมาที่บริเวณอกอย่างไม่เป็นระเบียบ

นิเวศวิทยา พฤติกรรมของนกเค้าโมงนั้นจะเกาะนิ่ง ๆ บริเวณกิ่งของไม้ยืนต้น แล้วคอยหันหัวไปมาเพื่อมองหาเหยื่อ และเมื่อพบเหยื่อก็จะบินลงไปโฉบจับเหยื่อ เป็นนกที่มีความยืดหยุ่นเรื่องเวลาการออกหาอาหาร โดยสามารถปรับเปลี่ยนเวลาในการหาอาหารตามแต่ปัจจัยต่าง ๆ จะเอื้ออำนวย บ่อยครั้งที่ออกหากินในเวลากลางวัน โดยเฉพาะในสภาพอากาศร้อนชื้น หรืออาจออกหากินในยามดึกสงัดก็มี

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยทำรังในโพรงไม้ที่เกิดตามธรรมชาติ โพรงที่สัตว์อื่นทำทิ้งไว้ หรือบนต้นไม้ขนาดใหญ่ ไม่มีวัสดุรองรับ

กินเหยื่อที่อยู่บนพื้นดิน เช่น ตัวงูปิ้งแข็ง ตั๊กแตน จักจั่น แมลงขนาดใหญ่ กิ้งก่าหนู เป็นต้น หรือบางครั้งก็โฉบกินนกขนาดเล็ก และเหยื่ออื่น ๆ กลางอากาศ

ภาพที่ 4.98 นกเค้าโมง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเอี้ยงหงอน

วงศ์	Sturnidae
ชื่อสามัญ	Great Myna
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Acridotheres grandis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	24.5-27.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Uncommon

ลักษณะทั่วไป ปากสีเหลือง หน้าผากมีหงอนยาวตั้งเด่นชัด บริเวณโคนของขนปลายปีกมีลายพาดสีขาว ลำตัวทั้งด้านบนและด้านล่างสีดำ หางสีดำปลายหางสีขาว ก้นสีขาว ขาและนิ้วสีเหลือง

นิเวศวิทยา มักพบอาศัยอยู่ตามทีโล่ง ทุ่งนาซึ่งใกล้กับแหล่งน้ำ หรืออาศัยใกล้แหล่งชุมชน พบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูงหากินร่วมกับนกเอี้ยงชนิดอื่น ๆ โดยมักหากินตามพื้นดินผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อน ระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ปักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากฟางข้าว ใบไม้ ใบหญ้า กิ่งไม้เล็ก ๆ โดยนำมาวางในโพรงไม้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโพรงเก่าของนกหรือสัตว์อื่น สามารถวางไข่ได้มากกว่า 1 รังในแต่ละปี

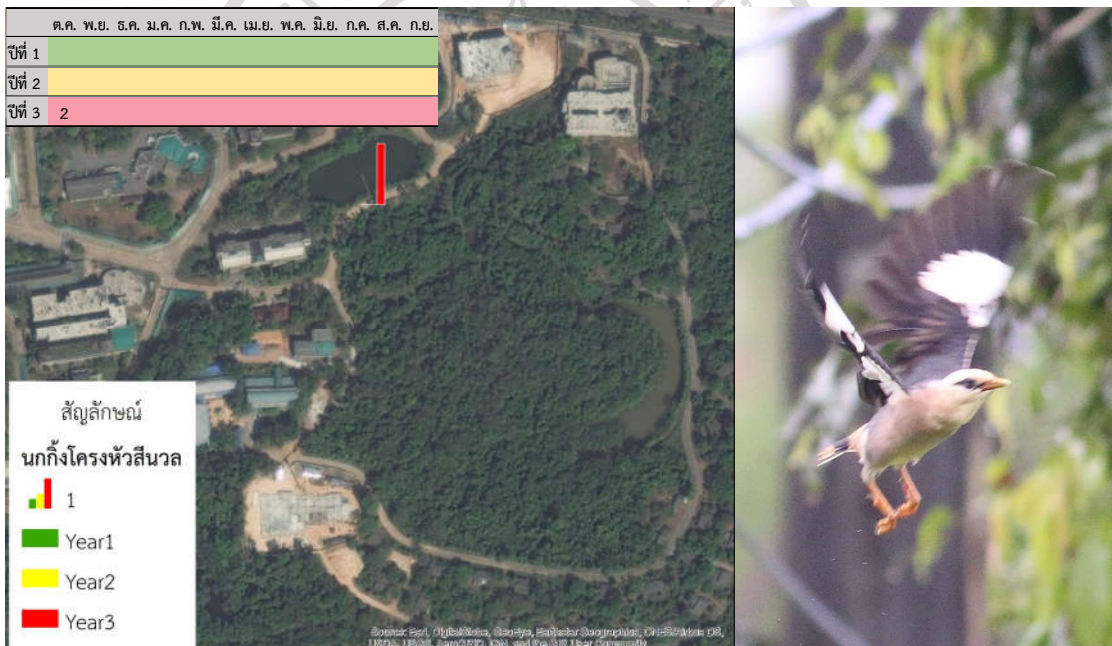
กินแมลง ตัวหนอน สัตว์ขนาดเล็ก และธัญพืช

ภาพที่ 4.99 นกเอี้ยงหงอน

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกิ้งโครงหัวสีนวล

วงศ์	Sturnidae
ชื่อสามัญ	Vinous-breasted Myna
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Acridotheres leucocephalus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบค่อนข้างบ่อยเป็นบางแห่ง
ขนาด	22-25.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very rare

ลักษณะทั่วไป ปากสีเหลือง หัวตา วงตา และแถบคาดตาสีดำ ลำตัวด้านบนบริเวณหน้าผากถึงท้ายทอยมีสีชาวนวล หลังสีดำ ปีกสีดำมีแถบคาดขาวบริเวณโคนของขนปลายปีก ตะโพกและขนคลุมบนโคนหางสีขาว หางสีดำปลายหางสีขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงคอมีสีเหลืองนวล ออกและท้องสีน้ำตาลอ่อน ก้นและขนคลุมใต้โคนหางสีขาว

นิเวศวิทยา พบอาศัยอยู่บริเวณทุ่งโล่งใกล้แหล่งน้ำ อาจพบหากินร่วมกับนกเอี้ยงชนิดอื่น ๆ หาอาหารตามกิ่งไม้และพื้นดิน หรือพบหากินอยู่บริเวณริมถนน เมื่อมีสิ่งรบกวนก็จะบินหนีไปเกาะบริเวณกิ่งไม้ใกล้ ๆ และบินกลับมาที่เดิมอีกครั้งเมื่อเห็นว่าปลอดภัย

ผสมพันธุ์ในช่วงฤดูร้อนและต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยสร้างรังจากฟางข้าว หญ้าแห้ง ราก และกิ่งไม้เล็ก ๆ ทำรังอยู่ตามยอดไม้หรือกิ่งไม้สูง ๆ

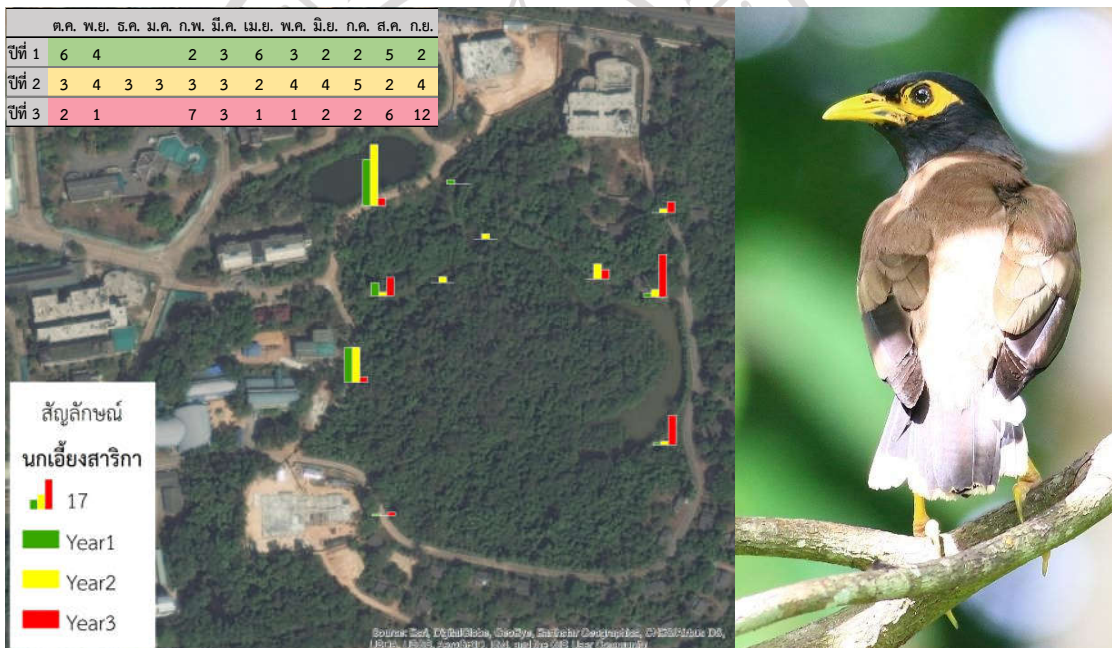
กินผลไม้ ธัญพืช แมลง และตัวหนอน

ภาพที่ 4.100 นกกิ้งโครงหัวสีนวล

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเอี้ยงสาริกา

วงศ์	Sturnidae
ชื่อสามัญ	Common Myna
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Acridotheres tristis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	24.5-27 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป ปากและหนังรอบตาสีเหลือง ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงท้ายทอยสีดำ หลังถึงขนคลุมบนโคนหางสีน้ำตาล ปีกสีน้ำตาลขนหัวปีกสีขาว หางสีน้ำตาลเข้มออกดำ ปลายหางสีขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงอกสีดำ บริเวณท้องถึงช่วงกลางท้องและสีข้างมีสีน้ำตาล บริเวณท้องช่วงล่างถึงก้นสีขาว

นิเวศวิทยา เป็นนกที่ปรับตัวเข้ากับแหล่งที่อยู่อาศัยได้หลากหลาย โดยเฉพาะตามแหล่งชุมชน มักอาศัยกันอยู่เป็นฝูงใหญ่ ส่วนใหญ่หากินตามพื้นดิน และบ่อยครั้งจะได้ยินเสียงร้องแซ่แซในช่วงเย็นซึ่งเกิดจากการแก่งแย่งที่เกาะกัน

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากกิ่งไม้ขนาดเล็ก ใบไม้ ใบหญ้า โดยการนำมาวางซ้อนกัน ลักษณะรังขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ทำรัง และถ้าไข่เกิดถูกทำลายก็สามารถวางไข่ใหม่ได้ทันที

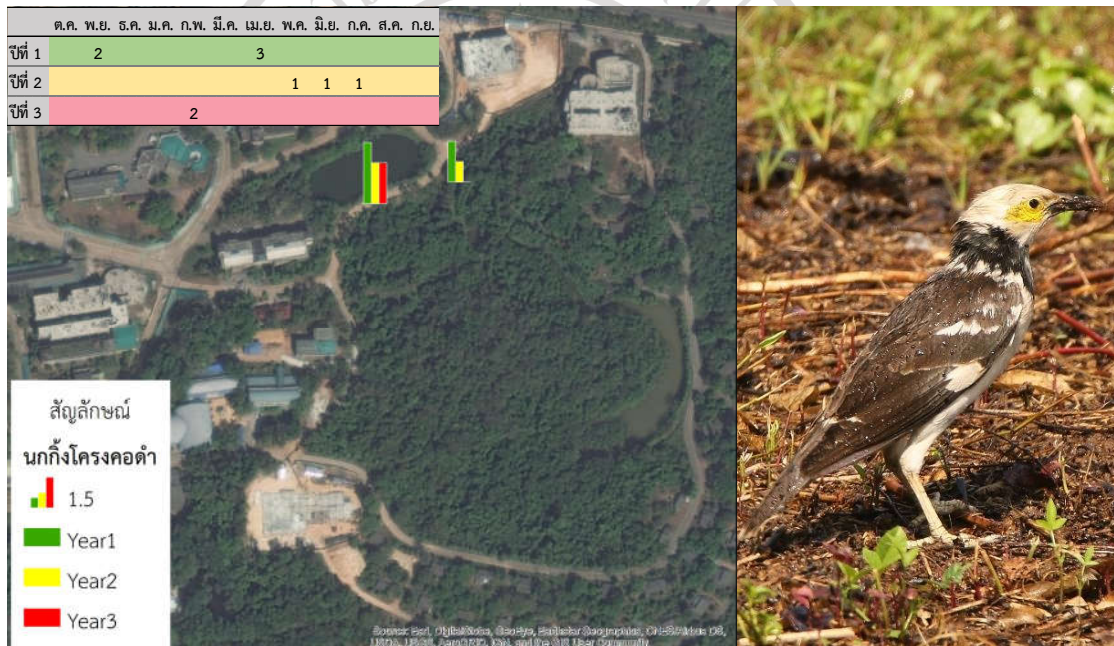
กินแมลง ตัวหนอน สัตว์ขนาดเล็ก และธัญพืช

ภาพที่ 4.101 นกเอี้ยงสาริกา

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกิ้งโครงคอดำ

วงศ์	Sturnidae
ชื่อสามัญ	Black-collared Starling
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Gracupica nigricollis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	27-30.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป ปากใหญ่สีดำ หัวตาและหนังรอบตาสีเหลือง ลำตัวด้านบนบริเวณหน้าผากและท้ายทอยสีเหลืองนวล มีแถบกว้างรอบคอสีดำ (ช่วงรอยต่อระหว่างคอและหลังมีแถบแคบ ๆ สีขาว) หลังสีน้ำตาลเข้มออกดำ ปีกมีลายแถบสีขาว บริเวณตะโพกสีขาว หางสีน้ำตาลเข้มออกดำปลายหางสีขาว ลำตัวด้านล่างบริเวณคางและคอช่วงบนสีเหลืองนวล คอสีดำ ท้องถึงขนคลุมใต้โคนหางสีขาว **วัยอ่อน** ไม่มีแถบรอบคอสีดำ ปากสีดำปลายปากสีเหลืองนวล สีของลำตัวคล้ายตัวเต็มวัยแต่ซีดกว่าและบริเวณตะโพกไม่เป็นสีขาว หัวและคอสีขาวมีสีน้ำตาลเข้ม ปีกสีเดียวกับลำตัวด้านบนแต่มีสีขาวแซมบริเวณปีก

นิเวศวิทยา มักพบอยู่เป็นคู่หรืออยู่เป็นฝูงไม่ใหญ่นัก บางครั้งก็หากินร่วมกับนกเอี้ยงสาริกา และนกเอี้ยงหงอน พบหากินในที่โล่ง ๆ ตามพื้นที่ที่ขึ้นแฉะ สนามหญ้า หรือริมถนน

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-สิงหาคม ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันทำรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน โดยสร้างรังจากกิ่งไม้ขนาดเล็ก ใบไม้ ใบหญ้า และฟางข้าว ทำรังตามต้นไม้ โพรงไม้ ซอกชายคาบ้านหรือสิ่งก่อสร้างของมนุษย์

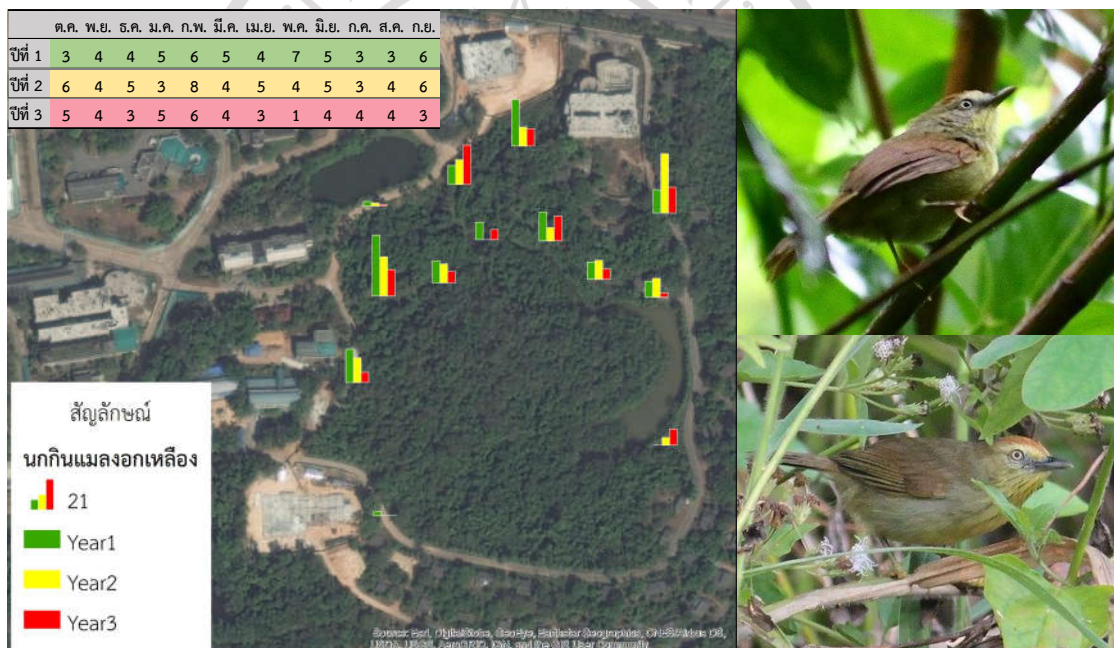
กินแมลง ตัวหนอน สัตว์ขนาดเล็ก ธัญพืช และผลไม้ (ลูกไทร ลูกกร่าง)

ภาพที่ 4.102 นกกิ้งโครงคอดำ

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกกินแมลงอกเหลือง

วงศ์	Timaliidae
ชื่อสามัญ	Pin-striped Tit Babbler
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Mixornis gularis</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อยมาก
ขนาด	12.5-14 ซม.
ระดับความสำคัญ	Very common

ลักษณะทั่วไป ปากสีดำหรือเทาเข้ม ลำตัวด้านบนบริเวณหน้าผากและกระหม่อมสีน้ำตาลแดง คิ้วสีเหลืองยาวเท่าขนคลุมหู หัวตาสีดำหรือเทาเข้ม หลังถึงขนคลุมบนโคนหางสีน้ำตาลแกมเขียวไพล บริเวณปีกและหางสีน้ำตาล ลำตัวด้านล่างบริเวณคางถึงหน้าอกสีเหลือง มีขีดสีดำเล็ก ๆ กระจาย บริเวณท้องช่วงล่าง สีขาว และขนคลุมใต้โคนหางสีเทาแกมเหลืองอ่อน

นิเวศวิทยา มักพบเป็นฝูงเล็ก ๆ หรือพบหากินร่วมกับนกกินแมลงอื่น ๆ หากินตามกิ่งไม้หรือใบไม้ภายในเรือนยอดไม้หรือตามกอไผ่ มักกระโดดหากินแมลงไปตามพุ่มไม้รก ๆ ไม่ค่อยอยู่นิ่ง และมักร้องเสียงดังจ้อแจอยู่ตลอดเวลา

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน ทั้ง 2 เพศ ช่วยกันสร้างรัง ฟักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากใบไผ่ ใบหญ้า ร่องพื้นรังด้วยหญ้าที่ฉีกละเอียดและรากฝอย รังอยู่ตามพุ่มไม้หรือกอไผ่ที่อยู่สูงจากพื้นดินไม่มากนัก

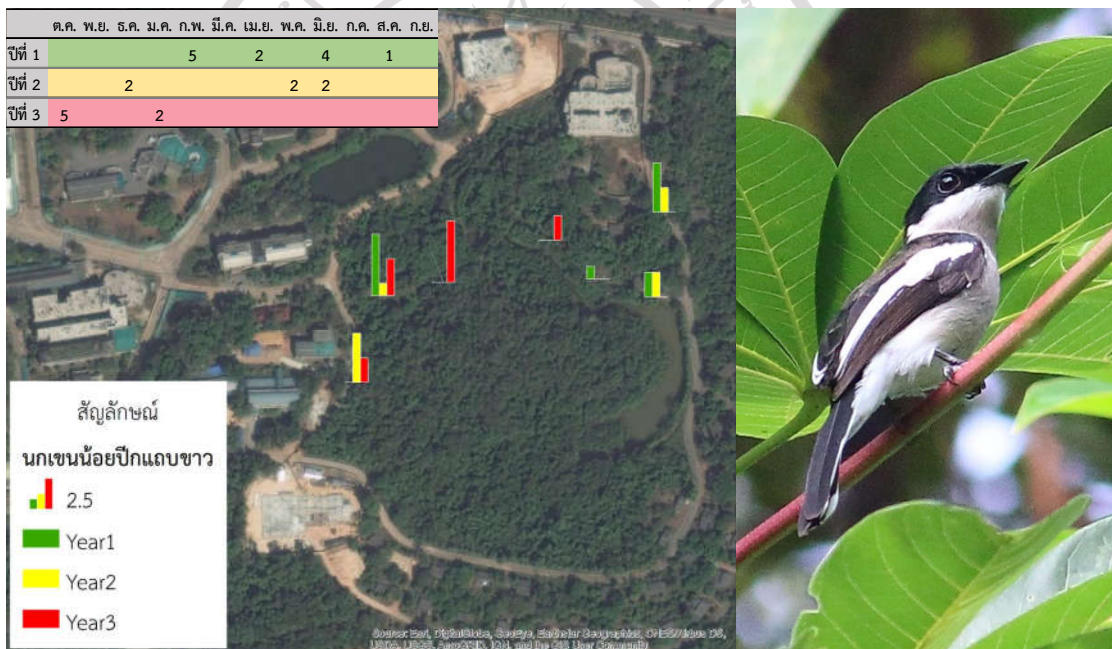
กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.103 นกกินแมลงอกเหลือง

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

นกเขนน้อยปีกแถบขาว

วงศ์	Vangidae
ชื่อสามัญ	Bar-winged Flycatcher-shrike
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Hemipus picatus</i>
สถานภาพ	นกประจำถิ่น พบบ่อย
ขนาด	12.5-14.5 ซม.
ระดับความสำคัญ	Rare

ลักษณะทั่วไป เพศผู้ ลำตัวด้านบนตั้งแต่หน้าผากถึงหลังสีดำเข้ม ปีกสีดำมีแถบใหญ่สีขาว ตะโพกสีขาว หางสีดำขอบหางสีขาว ลำตัวด้านล่างจนถึงคอสีออกขาว ออกถึงท้องตอนบนมีสีขาวแกมน้ำตาลอ่อน ท้องถึงปลายหางตอนล่างสีขาว เพศเมีย มีสีและลักษณะคล้ายกับเพศผู้ต่างกันที่สีของเพศเมียจะมีสีดำออกน้ำตาลหรือมีสีซีดกว่าเพศผู้

นิเวศวิทยา พบอาศัยอยู่เป็นคู่หรืออยู่เป็นฝูงเล็ก ๆ บางครั้งพบหาอาหารร่วมกับนกชนิดอื่น ๆ หาเหยื่อที่อยู่บนกิ่งไม้ ใบไม้และยอดไม้เป็นหลัก น้อยครั้งที่จะโฉบจับเหยื่อกลางอากาศ

ผสมพันธุ์ช่วงฤดูร้อนต่อฤดูฝน ระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ทั้ง 2 เพศช่วยกันสร้างรัง พักไข่ และเลี้ยงดูลูกอ่อน สร้างรังจากรากไม้ กิ่งไม้เล็ก ๆ ใบแมงมุมมอส และรองพื้นรังด้วยหญ้าแห้ง

กินแมลงเป็นอาหาร

ภาพที่ 4.104 นกเขนน้อยปีกแถบขาว

(หมายเหตุ: ตารางด้านบนแสดงจำนวนครั้งที่พบนกในแต่ละเดือน (ไม่แยกจุด) และกราฟในภาพแสดงจำนวนครั้งที่พบนกรายปี)

4.7 ความหลากหลายของนกในพื้นที่ศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ

จากการศึกษาในระยะเวลา 3 ปี พบว่าพื้นที่ปกปักฯ ซึ่งมีขนาดพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ มีความหลากหลายของนกถึง 32 วงศ์ 55 สกุล 74 ชนิด ซึ่งจัดว่ามีความหลากหลายค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ป่าที่มีขนาดใกล้เคียงกันและมีการรบกวนโดยรอบบริเวณพื้นที่ เช่น สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบนก 59 ชนิด (รองลาภ สุขมาสรวง และคณะ, 2550) หรือบริเวณพระราชวังสระปทุม ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ศูนย์การค้าสยาม ดิสคัฟเวอรี ซึ่งพบนก 39 ชนิด (รองลาภ สุขมาสรวง และคณะ, 2552) ดังนั้น พื้นที่ปกปักฯ จึงเป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์กลุ่มนกได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามหากศึกษาความหลากหลายชนิดทั่วทั้งมหาวิทยาลัยอาจพบนกได้มากขึ้น เนื่องจากพบว่ามีนกหลายชนิดมาใช้ประโยชน์บริเวณสนามกอล์ฟ หรือมีรายงานการพบนกในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 96 ชนิด (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556) ซึ่งการศึกษานกทั้งมหาวิทยาลัยจะสามารถทำความเข้าใจการใช้ประโยชน์ของนกในพื้นที่ป่าได้ชัดเจนมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี